

«Буковина» выходить
1. (13.) и 16. (28.) кожного
мѣсяца.

ПРЕНУМЕРАТА

платна въ Чернівцяхъ
выносятся:

на цѣлый рокъ 3 зол. — кр.

» півъ року 1 » 50 »

» третину » 1 » -- »

Поодинокі числа 15 кр.

БУКОВИНА.

Часопись политична и наукова
для народа руского.

РЕДАКЦІЯ и АДМИНИ-
СТРАЦІЯ «Буковины» зна-
ходиться въ Чернівцяхъ
(площадь Австрій ч. 10), куда
всѣ дописи адресовати на-
лежитъ.

Цѣло и піврочный пред-
платитель дѣлають въ каж-
дый 3. числомъ премію.

ОБЪЯВЛЕНІЯ и ПРИЛОЖЕ-
нія обчисляютъ ся якъ найде-
шевше.

ХРИСТОСЪ ВОСКРЕСЪ!

Поруганный, замученный, убитый, погребанный, приваленный каменемъ, стереженный врагами лежитъ великій Учитель Христосъ у гробѣ, а зъ нимъ закопанъ и правда свѣтла, и любовь щира, и жизнь безсмертна. Ликуе ворогъ науки божой, въ отчаянію христіаньска родина. Одни и другіи забыли, що така была воля пославшаго Его Отца, забыли на заповѣть свѣтлой будущности роду христіаньскаго, на слова пророки: Воскресне Богъ и разотчать ся вороги Его.

Въ дни страстны Господа и Спаса нашего, що то наповняютъ смуткомъ душѣ наши, находимо одраду въ певной надѣи на близке воскресене Господне. Горькіи сѣ три дни для христіанства, «горькіи три-дни» переживаетъ и рускій народъ. Поруганный, замученный, и вже, здае ся, убитый, погребанный, приваленный каменемъ недолѣ, стереженный отвѣчными врагами зъ власного роду лежитъ великій народъ рускій въ гробѣ неволѣ и недолѣ. Ликують вороги, въ отчаянію сыны его. Одни и другіи забыли на жизненну силу, що крѣпе ся въ сѣмъ мнимомъ великомъ трупѣ яко заповѣть и порука свѣтлой будущности его. И отъ, отъ, вже рухае ся камѣнь надгробный доткнутый ангеломъ-духомъ просвѣты, mine день, другій и третій, и воскресне и правда и сила и воля народна на пострахъ врагамъ, на радѣсть вѣрнымъ сынамъ рускаго народу.

Воскресене Христове есть наибольшимъ, наисвѣтлѣйшимъ праздникомъ христіанства. И справедливо; есть бо се торжество побѣды свѣтла надъ темнотою, правды надъ ложью, любви надъ лицемерствомъ, щирости надъ фарисействомъ, жизненности надъ мертвотою. Свѣдомъ и несвѣдомъ великаго значенія свѣтлого праздника сего ликуютъ и веселятъ ся въ

той день; навѣтъ въ природѣ одбивае ся образъ сего свята. «Христосъ воскресъ!» кличе велика христіаньска родина, «Во истину воскресъ» раздается на те повсюды радѣстна побѣдоносна одповѣдь.

Вѣрно обходитъ велика руска родина праздникъ свѣтлого воскресенія Учителя и Спаса всего христіаньскаго свѣта. Радѣстнѣйше чимъ коли будь одозве ся воскресна пѣснь на буковиньской Руси. Празднуетъ бо она воскресене Господне та же и свое власне. Буковинскіи проповѣдники свѣтла и правды, борцы противъ лицемерниковъ и фарисеевъ на Руси, а зъ ними всѣ самосвѣдомыи Русины кликутъ зъ одушевленіемъ: «Народъ воскресаетъ», на що змогающій ся гомонъ многочисленныхъ голосовъ зо всѣхъ сторонъ буковиньской Руси отвѣтитъ: «Во истину воскресаетъ!»

Отъ, наибольша нагорода для щирыхъ патриотовъ нашихъ, отъ, заохота до дальшой працы народной, отъ, подстава надѣѣ, що свято воскресенія Господного буде у насъ рокомъ рочно ще и чимъ разъ свѣтлѣйшимъ воскресеніемъ народа рускаго. —

Подбляючи ся зъ вами, родныи та милыи братья, одрадныи и много обѣщующими чувствами, які наповняютъ душу нашу, взываемо васъ: «Засѣвайте народну ниву зерномъ свѣтла и правды, зерномъ любви и щирости, зерномъ жизненнымъ! Сѣйте его у всякомъ кутику выполюючи старанно буряныи темноты, ложы, лицемерства, фарисейства и мертвоты! Сѣйте, управляйте и на Бога ся здайте, а Онъ, якъ воскресъ и взнѣсь ся до небесъ, и Русь воскреситъ и до славы взнесетъ!»

Надзоръ школьный на Буковинѣ.

Въ каждомъ заводѣ, чи то въ господарствѣ, чи въ какой тамъ фабрицѣ, де одиница особно або спольно працюють, суть наставники або надзиратели, котры пантрувати мають, чтобы заводъ не лише не упадъ,

але и прослѣвувъ, по́дноси́въ ся и поставлену цѣль осягнувъ. И такъ признають ся на такихъ надзирательствѣхъ люди достойніи и непохибніи, котріи той заводъ що до ниточки знаютъ и въ нѣмъ ся розумѣють. Чи такъ дѣе ся и въ шко́льництвѣ? — Може де якъ де, но у насъ на Буковинѣ инакше.

Надзирателемъ шко́ль народныхъ повиненъ бути лише чоловікъ фаховый, котрый окрѣмъ належитого знакомства зъ всѣма въ школѣ выкладаными предметами и ихъ методовъ посѣдае такожъ и одновѣдну практику въ той-же школѣ, дальше повиненъ надзиратель знати языкъ выкладовый въ школахъ цѣлого свого повѣту якъ вже не лучше то принайми́ въ горше одъ подчиненыхъ ему учителѣвъ, позаякъ такіи надзиратель не лишъ переконувати ся має, чи дѣти до школы ходять и чого всего учать ся, але такожъ кѣлько и чи не за мало умѣють; онъ мусить знати якъ учитель учитъ и чи при наудѣ законно поступае, онъ повиненъ такожъ учителеви и раду дати, яки бы инакше одного або другого предмету лѣпше учить, що на будучи́сть занехувати и т. д. А чи е у насъ такіи надзирателѣ? — Е, чому нѣ? але де? Е въ повѣтахъ, де въ школахъ выкладовый языкъ румынскій, бо для тыхъ шко́ль постарано ся о румыновъ не лише на надзирательствѣхъ повѣтовыхъ, але такожъ ще й о особного надзирателя краевого. Одже на румынскій школы сылыла благодать, но не судила ся така доля и школамъ рускимъ. Рускій школы въ повѣтахъ мѣшаныхъ — хотъ бы и въ бо́льшой части заселеныхъ Русинами нѣжъ Румунами — одданы на ласку и неласку надзирателямъ Румунамъ, котріи окрѣмъ того, що по руски не знаютъ, ба (якъ п. Стефановичъ) всему, що лишъ руске неприхильный.

Якъ насъ зъ одной стороны тѣшитъ, що сего року мають ся до осени мѣстця повѣтовыхъ надзирательствъ шко́ль новыми обсадити, такъ зъ другой стороны насъ не покоить, що, о тіи посады, котріи по справедливости въ першій линіи учителѣ народній занимати повинни, деякі тутешніи профессоры старають ся: а то — одинъ щобы при велико́й ляфѣ одъ мѣсточка до мѣсточка одъ села до села вояжувати и при томъ румунизаторско-политичный агітаціѣ вести, якъ симъ п. Stefanoviciu ажъ надто вже ославивъ ся; другіи же, щобы выпочити и вы́хуючи часто яко надзирателѣ на свѣжій воздухъ свое подупале здраве полагодити, до котрыхъ то належить профессоръ при тутешно́й семинаріи учительско́й п. Кольманъ, котрый, хотъ окрѣмъ нѣмецкого зъ жадного языка краевого квалифікаціѣ не має, черезъ дуже мѣродайного кривного зъ певностей на посаду надзирателя въ яко́мъ горскѣмъ повѣтѣ а особливо въ вижницкѣмъ числѣть и вже одъ давна, якъ намъ оповѣдають, хвалить ся, що надзирательство шко́льне вже въ кишени має.

Нынѣ вже не лишъ число учителѣвъ народныхъ збѣльшило ся, але такожъ и здѣбность ихъ поднесла ся, що высоко́й к. к. краево́й радѣ шко́льной зъ справозданъ обохъ краевыхъ надзирательствъ чейже звѣст-

нымъ бути повинно. Сподѣваемо ся однакъ, що ц. к. краева рада шко́льна, котрой задачею е, шко́льництво народне, се жерело щастя народа, подносити а учительствѣхъ, котріи суть душею шко́льництва, поддерживать, только просвѣту, а не личніи справы на оцѣ мати ме. При теперѣшнихъ обставинахъ, де на чолѣ рады шко́льной краевой стоить знанный зъ своей справедливости Е. Е. президентъ п. баронъ Піцо, а на чолѣ шко́льництва монархіѣ славный зъ своей енергічности и справедливости Е. Е. міністеръ просвѣты п. д-ръ Гаучъ, надѣемо ся, що при згаданѣмъ обсажденю посадъ повѣтовыхъ надзирательствъ шко́ль ц. к. краева рада шко́льна въ интересѣ шко́льництва 1) станъ учителѣвъ народныхъ наибѣльше увзгляднить; 2) що на повѣты чисто рускій о такихъ надзирательствѣхъ постарася, котріи рускимъ языкомъ зовсѣмъ владають, на повѣты же зъ мѣшанымъ т. е. рускимъ и румынскимъ населенемъ, не якъ до нынѣ лишъ румыновъ выдободе, але такожъ и Русинѣвъ зъ очей не попуститъ, бо наколи нашій румыны лише зле або дуже мало по руски говорити а писати нѣ разъ не знаютъ, знайдуть ся Русины що по румынски не лишъ добре говорити умѣють, але навѣтъ и писати потрафлять, а затѣмъ борше можуть румынскій школы надзирати, якъ румыны рускій; 3) що такъ якъ для румынскихъ шко́ль такъ само и для рускихъ особного надзирателя краевого добуде; и що 4) при выборѣ надзирательствъ на оцѣ мати буде, що такого надзирателя — чи повѣтового, чи краевого — задачею е, не задля одзыскания здоровья одпочивати, але совѣстно працювати, а затѣмъ хоровитыхъ людей въ жаденъ способъ не увзгляднить, не зведе такъ важный и тяжкій чинъ до посадки выгѣдного одпочинку и ділетантизму, за якихъ ихъ декотріи на рѣжній хоробы терпячіи наики уважають.

ПРАВОПИСНЕ ПЫТАНЄ.

«Новый Проломъ» одпечатавъ въ 423. ч. своѣмъ нашу статію «Правописне пытанє» зъ 6. ч., якъ каже, «безъ всякой смѣны» а только зъ пропущенемъ 88 строчокъ або 7½ уступѣвъ. Позаякъ цѣла наша статья обнимае 10 уступѣвъ въ 145 строчкахъ, то выписавъ честный борець «языческо-этимологическій» собѣ послѣ уюдобы 2½ уступѣвъ або 57 строчокъ. Однакъ и за се «извлечение маститого журнала» подане по неволи «безъ примѣчаній» належить ся ему признательность, позаякъ тымъ, (правда, мимо волѣ) причинивъ ся до розширеня хотя маленькои одробинки правды. Цѣкаве дѣло для читателейъ «Буковины», які уступы выпустивъ «Правдохомъ»; суть се загалный уступъ першій, дальше уступъ 4. и 5., въ котрыхъ находятъ ся обяснене горскихъ слѣзъ ветхаго «Слова», уступъ 6. о полемичной задачи «московскихъ журналовъ», уступъ 7. о науковѣй подставѣ фонетики, части уступу 8. и 9. о «Вѣлкомъ Пітерѣ» и 10. уступъ. Пропущене найважнѣйшихъ доводѣвъ промовляющихъ за фонетикою а збивающихъ ложъ «этимологическою» кривониси, доказѣвъ, що розкрывають ложъ и туманене руского народа зѣ стороны твердолобѣвъ, есть се ми-

мовольне признане, що наша правда. Записуємо в ко-
нець факт, що нѣ «Проломъ», нѣ «Слово», нѣ «Пар-
ламентеръ», нѣ навѣть чеській русофільскій газети а вла-
стиво ихъ гр. к. сотрудникъ черновецкій не збили, ба
навѣть не пробували опровергнути нѣ одной одиѣ-
сѣнькой точки нашихъ статей въ дѣлѣ правописномъ.
Моральна побѣда «Буковини» надъ московскими же-
пророками отворить очи всѣмъ, що мають ще волю
познати правду. Маємо в рукахъ численні признаня
для «Буковини», що одна одважила ся сказати правду
не зважаючи на ворогѣвъ, котрі опираючи ся на лож-
ный консерватизмъ якій виено Русинамъ запропанцями
московскими, надѣяли ся на вѣльну руку в сѣмъ жи-
зненномъ для Руси питаню. Навыкши до откровенности
записуємо такожъ, що зѣ всѣхъ нашихъ читателѣвъ
найшовъ ся тѣлько одинъ одиѣсѣньскій, котрый збу-
ривъ ся на насъ за нашій погляды правописні, се од-
накъ не мѣшало сему «ученому», на одномъ купонѣ
переказу почтового прогрѣшити скѣлька разѣвъ дуже
грубо в користь фонетики. Отъ, вамъ чоловікъ, що
напевно вже 30 рокѣвъ день в день занимає ся
правописею «етимологескою», а ще до нынѣ не вѣ
станѣ написати нею скѣлька строчокъ безъ блудѣвъ.
И сей панъ осмѣляє ся демонструвати противъ фоне-
тики. Сумно ба страшно, куда заводить лютей фана-
тизмъ. Доведѣтъ намъ, пане, що сказане нами о пра-
вописи є неправда! Та годѣ сего желати одъ самого
«Пролома», а не одъ Васъ. Ваша демонстрація напи-
сана може й безъ вѣдомости читальнѣ, певно же, що
безъ свѣдомости рѣчи, се тѣлько сумный знакъ, на що
може безсовѣстный чоловікъ употребити нашъ народъ,
що в доброй вѣрѣ здавъ ся на него. Та най Вамъ
Богъ простить, «ибо не вѣдасте, что дѣлаете.»

Словивши нашу патріотичну дневникарську по-
винність в сѣй многозначущой справѣ руской вижи-
даємо спокѣйно дотычного рѣшеня.

ДО ПИСИ.

[Изъ Ленкѣвцѣвъ.] Весокоповажний Пане
Редакторъ! Ваша ревна просвѣтна дѣятельность пої-
шла якъ животворна блескавица межъ рускій народъ
жадный просвѣты. Она найшла уже у многихъ селахъ
нашомъ милон Буковини щирый приютъ и збудила мно-
гихъ изъ сну глубокого. А позаякъ и надъ нами па-
нує той глубокий сонъ, котрый каждого неученого чо-
ловіка до згубы приводить, для того вже крайний
часъ, щобы и мы изъ того сну обудили ся.

Мы чуємо около насъ грѣмкій звукъ радѣстного
ѣдгомону, що вырыває ся зъ розбужденыхъ Вами ру-
скихъ сердець наповненныхъ любовію братѣвъ русскихъ,
котру не встанѣ я описати. Щасте наше, котре в бу-
дучности насъ жде, наверне насъ на праву дорогу и
збавить насъ одъ вѣчной темноты. Дятого замѣряємо
и мы отворити святиню просвѣты, заложити читальню,
що первой недѣлѣ по Воскресеню Господномъ ѣдбуде
ся. Мы промовляємъ до Васъ, пане Редакторъ, зъ от-
вертымъ серцемъ якъ дитя до родича своего и благода-

мо Васъ, пане Редакторъ, взяти и насъ такъ близкихъ
сосѣдѣвъ подъ свою щирю опѣку. Мы до сєи хвилѣ
не знали, що мы є, а наша надѣя на лѣпшу будуч-
ность упала зъ кождымъ днемъ. Мы до сего дня не
знали, що наша мова вже такъ высоко образована.
Намъ здавало ся, що мы зѣ всѣхъ народѣвъ найпод-
лѣйший, найѣднѣйший народъ. А коли мы черезъ Васъ
довѣдали ся про такъ славныхъ братѣвъ нашихъ Ру-
синѣвъ, одъ тогды глядимо и мы зъ великовъ и пев-
новъ надѣвѣвъ в лѣпшу будучность и бажаємо крѣпко
осягнути нашу цѣль.

Дуже тяжко, любезный пане Редакторъ, подняти
велике дѣло просвѣтне безъ жадного проводира; такъ
селянинъ нашъ не знає навѣть, якъ дверѣ свѣтлого
дому отворити а не то, що в нѣмъ дѣяти має. То-
мужь то дякуємо Вамъ за искру свѣтла и добра, яку
кинулись межъ насъ, дякуємо зарѣвно щиро нашому
великодушному и високоповажному отцу духовному Ан-
дрѣю Караджому, що гадку заложеня просвѣтної свя-
тинѣ у насъ всенародно похваливъ, чимъ заохотивъ и
тыхъ, що ще не вѣрятъ в добро науки. Найже єго
неопѣнимъ слова заохоты до просвѣты народной укрѣп-
лять силы нашѣ до святого дѣла! Що дай Боже!

Георгій Жмурчакъ,
касієръ громадскій.

[Изъ Давидѣвцѣвъ.] Весокоповажний Пане
Редакторъ! Хотя ми не до писаня, бѣмъ затрудненный
дуже, рѣвножь збирає охота написати кѣлька словъ за
нашѣ Давидѣвцѣ; прошу для того о помѣщенє слѣду-
ющихъ рядкѣвъ у Вашѣй тай нашѣй «Буковинѣ.»

Будучи припадково в Малатинцяхъ, чувъ а на-
вѣть и видѣвъ я, якъ тамъ люди у недѣлю и свята до
школы ся сходятъ, та газеты и книжочки читають. Гос-
поди, гадаю собѣ, якъ бы то добре було, якъ бы то
и у насъ люди такъ ся сходили, читали и просвѣщали
ся! Колижь нашихъ людей не такъ легко до чогось
навернути, бо они понекли ся на окрѣпъ — та вже
и на воду дуютъ.

Припадково заслабъ я, щомъ и службу не мѣгъ
служити. Попросивъ я нашего пана учителя, щобы ме-
не заступили. Они не лишъ в службу мене заступили,
но еще и иншого доказали. А то ось що: 6. лат.
лютого по службѣ Божѣй, наказавъ начальникъ на же-
ланє п. учителя, щобы всѣ люди пошли на короткій
часъ до школы, а молодѣжи наказано зѣйти ся попо-
лудни на катихизацію. Людей в школѣ научали панъ
учитель новыхъ вагъ и мѣръ, а молодѣжь учили попо-
лудни молитвы. Старшихъ було 36, а молодѣжи 8 особѣвъ.
Такі науки ѣдбули ся 13. лат. лютого 6 старшихъ,
20. лат. лютого 17 людей а 6. марта 46 людей.

Пѣзнавъ я заразъ, що тѣ сходины мають и иншу
добрѣ цѣль, зачавъ и я оживати. Зѣйшовши ся зъ од-
нимъ господаремъ, зъ другимъ, котрі умѣють читати
и писати, запустивъ ся я зъ ними в бесѣду о всѣля-
кихъ предметахъ, а при кѣнци и о читальни, пѣзнавъ
я, що они малибъ охоту до доброго дѣла, говоривъ я
имъ дальше о томъ предметѣ, кѣлько змогавъ — прий-

шло але важнѣйше — тутъ удавъ я ся до п. учителя. Рада въ раду — не минуло много часу — а п. учитель не намѣрковуючи ся довго, при якійсь способності и статуты вже пристарали. 20. лат. марта малимъ громадску сесію (засѣдане), де и п. учитель требу мали и коли скѣнчила ся таяж, спѣмнувъ я такожъ о читальни, п. учитель пѣддержали сю гадку, письменный якъ: панотець Никитовичъ, господарь Георгій Кавюкъ и Дмитро Андрущукъ и нашъ начальникъ Сухарь пѣдперли си такожъ и начасъ записало ся тринацять членѣвъ яко основателѣ читальнѣ.

Зъ людьми ѡдважними и розумными дастъ ся все зробити. На такій способъ сповнили ся мною давно уже плеканій желанія. Сими днями предложимо статуты в. правительству до потвердження и незабавки будуть могли и Давидовичъ о поступѣ говорить.

Георгій Цуркановичъ,
пѣвѣць церковный.

[Зъ Малатинець.] Почтенный П. Редакторъ! Прошу красенько сихъ пару слѣвъ у Вашѣй дорогѣй газетѣ «Буковинѣ» о нашѣй читальни помѣстити.

На 24. лютого сего року ѡдбувъ ся у насъ въ Малатиняхъ головный збѣръ членѣвъ, на котрѣмъ явилось гарне число членѣвъ. Закимъ приступило ся до справоздани дѣятельности и выбору нового выдѣлу читавъ п. Иванъ Дмитріевичъ пѣвѣць церковный дуже красне поучене зъ книжочки «Просвѣты», котре притомный зъ дуже великовъ охотовъ и увагою слухали. — До нового выдѣлу выбраніи: П. учитель А. Турушанко пѣдсѣдателемъ, п. пѣвѣць церковный Иванъ Дмитріевичъ мѣстопредсѣдателемъ, честный господарь Николай Колотилукъ секретаремъ, Корнилій Тимофійчукъ касіеромъ, чест. молодець Семенъ Заяць бібліотекаремъ, а на заступникѣвъ выдѣловыхъ ч. господарь Кость Семенюкъ и Тодосій Грѣника. Наші братя селяне, а то и старшіи честный господарѣ, пѣзнають користь зъ читальнѣ, зъ просвѣты и вписують ся численно въ члены читальнѣ а то на сей рѣкъ вписали ся въ члены честный господарь Стефанъ Нацюкъ начальникъ, Тодѣръ Тимофійчукъ гр. присяжный и касіеръ громадскій и много иннихъ честныхъ господарѣвъ и молодцѣвъ, за що имъ най буде честь! Всѣхъ членѣвъ е 37. До читальнѣ сходятъ ся члены що недѣлѣ и свята и читае ся Ваша дорога и любя газета «Буковина», потѣмъ «Батьківщина», книжочки «Просвѣты», «общества Качковского» и «Библиотека для молодежи». Дай Господи, щобы и сусѣды — наші, братя селяне въ Шинківцяхъ, Хлѣвицахъ, Гаврилівцяхъ и др. за нашимъ примѣромъ въ просвѣтѣ поступали. О Ставчанскихъ братяхъ нема що и згадувати бо тамъ усе по стародавнему у «касіно Ушера» заглядають и то численно. Муну такожъ примѣтити, що Давидовскій учитель, пѣвѣць церковный и кѣлька честныхъ господарѣвъ намѣряють отворити у себе читальню. Щастъ имъ Боже! Гаврилівскій честный господарь Тодѣръ Мартинюкъ, начальникъ громады мавъ до панотця чи до

пана учителя сказати, що давъ бы ѡдъ себе зъ якихъ 20 зол., кобы лишень читальню отворили. «Напередъ братя, зъ Богомъ!» — о.

Що дѣють наші братя?

Наші братя въ Галичинѣ заходятъ ся пыльно около справы заснованія руской гімназіи въ Перемышли. Въ кождѣмъ числѣ «Дѣла» читаемо все новіи поданія громадъ въ сѣмъ дѣлѣ; тому то и напевно дѣбють ся галицкіи братя другой гімназіи. А мы? Не знаемо, що чинять кѣцманскіи братя. Чи не спустились они на слово пана Зоты? Коли такъ, то найже довѣдають ся, що п. Зота промовлявъ за гімназіевъ, але не для Русинѣвъ у Кѣцмані, а упоминавъ ся о другой гімназію для жидѣвъ въ Чернівцяхъ. Такъ додержавъ своего слова сей шляхотный панъ дѣдичъ. — Дальше упоминають ся галицкіи наші братя о право руского языка и письма въ судахъ и на желѣзницяхъ. У насъ починае самъ народъ о те дѣбати. Власне була депутація селянъ зъ Мамаївцѣвъ у п. президента зъ скаргою на панотця, що проповѣдуе на незрозумѣлѣй мовѣ румунскѣй. Такожъ получилимъ скаргу на одного судію, що ганьбить на рускій языкъ ба навѣтъ зневажае чинно Русинѣвъ и на другого, що замѣсть робити права пронагуе румунщину. Скоро засягнемо близшіи вѣдомости, представимо сю рѣчь ширше. — На черновецкѣмъ дворци и доси нема руской надписи, а тѣлько нѣм. и рум., а вжежъ Чернівцѣ ще не належать до рум. желѣзницъ. — Галицкіи патриоты мають своихъ непрошенныхъ опѣкунѣвъ въ ксьондзахъ Змартихвстанцяхъ, а мы ще дѣбшихъ въ нашѣй консисторіи. Ще гѣршихъ ворогѣвъ мае галицка Русь мѣжъ своими такой людми, котріи за рубель рѣдну маму продали. Вѣчно ведутъ ся тамъ пошуканія за російскими запроданцями. Найновѣйша справка львовскихъ Москалѣвъ, се письмо до секретаря одного товариства, що всякими способами старае ся переробити Славянъ на Москалѣвъ. На тѣмъ письмѣ пѣдписали львовскіи запроданцѣ людей, котрымъ о тѣмъ и не снило ся и спровадили на нихъ великій клопоты. Пишуть такожъ нѣмецкій газеты, що черезъ сѣ выбрыки московскій може запронастити ся и львовскій «Народный Дѣмъ». На сѣмъ письмѣ пѣдписаніи межи иншими редакторы «Пролома» и «Слова», що такъ дуже турбують ся и бук. народомъ.

Угорска Русь запоморочена «Угорческімъ листкомъ» якогось Финцика спить непрокидаючи ся. Одна надѣя остала ся, що пѣвъ миліона русскихъ душъ на Угорщинѣ не пропаде, е то нова желѣзница отворена сими днями межи галицкимъ мѣстомъ Стрый и угорскимъ Мункачъ, якою дорогою чей ближе запѣзнають ся угорскіи Русины зъ правдивымъ народнымъ житемъ рускимъ въ Галичинѣ и збудуть ся тумана московского «Лістка», побратима «Слова» и «Пролома».

Що нового въ свѣтѣ?

Нема нічого нового, а все старе. Всюды тихо, хочъ макъ сѣй, чути тѣлько дѣзьякане сѣбныхъ та

шелестъ паперовыхъ рублѣвъ, що переходять зъ рукъ російскихъ агентѣвъ до рукъ болгарскихъ та и галицкихъ наймитѣвъ, котрѣ підбурюють брата на брата. Вся Европа приглядає ся той «подпольнѣй» роботѣ мовчки, ажъ прийде часъ, що вибуває бурянь густо та високо на шкоду всей суспѣльности, тогды приневолені будуть женѣ-дипломаты взятись вышодувати его, та кобы тѣлько не запѣзно було. Бѣднѣй Болгаре, по ще бѣднѣйшій мы Русины; бо коли Болгаре не вагали ся якъ слѣдъ укарати запроданцѣвъ, ворохоубицѣвъ своихъ, нашѣ Русины не здобули ся на стѣлько, щобы выступити зъ правдою противъ запроданцѣвъ, що всѣми способами старають ся выкликати ворохоубию противъ уладженя руской справы.

Болгаре намѣряють скликати «собрание», котре бы затвердило нынѣшний рядъ на дальшій 3 роки, доки европ. монархства не згодять ся на нового князя. Во всѣхъ прочихъ панствахъ не стало ся нѣчого нового, хибѣ що въ Италіи є нова міністерія, а въ Росіи мавъ стрѣлѣти якійсь офіцеръ на царя. Додати бы ще, що російскіе тюрьмы переповнені арештоваными подозрѣными особами, та се нѣчо нового.

БУКОВИНСКІЙ ТОВАРИСТВА РУСКИЙ.

Товарискій вечерокъ даный «Рускою Бесѣдою» въ недѣлю дня 15. (27.) Марта с. р. згромадивъ велике число такъ старшихъ якъ и молодыхъ членѣвъ черновецкой руской родины. Въ першѣй линіѣ належить поднести 3 несподѣванки вчиненіи публицѣ панною Винницкою, дочкою п. совѣтника Из. Винницкого, котра выголосила дуже удачно баладу даровитого нашего поета Вол. І. Масляка «Слюбъ», другу несподѣванку зробила панночка Елена, 10-лѣтна дочечка уч. П. Шкургана, сердечною декламаціею «Бѣднѣй зайць», а третю 7-лѣтний Олекса сынокъ п. Омеляна Поповича, котрый выголосивъ гумористичный стишокъ Федьковича «Когуть и кравець». Програму заповнили дальше гумористичнѣй солоспѣвы ак. п. Видиновского утвору Данила Млаки, єдиний въ своѣмъ роцѣ «Спѣвомовки» Руданьского выголошеніи п. Ил. Семанкою и хоры, межи котрыми особливо поднести належитъ хоръ «рускій кадрилъ» композиціѣ Из. Воробкевича. Веселый вечеръ закончивъ ся дуже удачными магічными продукціями пана Длужаньского. Дякуючи «Бесѣдѣ» за пріятный вечерки кличемо: до свиданя на дальше!

На «Дѣмъ Народный» въ Черновцахъ зложили п. т: О. Георгій Балонескулъ, парохъ въ Дихтинцахъ 1 зол., п. И. Белей редакторъ «Дѣла» 1 зол., п. Кушнѣрюкъ Николай, учитель въ Барбѣвцахъ 1 зол. — Щедрымъ дателямъ щиро-руске Спасибѣвъ.

Въ 40-лѣтній роковины царствованя С. В. Цѣсаря нашего ухвалила «Руска Бесѣда» въ Черновцахъ выдати иллюстрованный збѣрникъ патріотичныхъ поезій русскихъ. Уложене збѣрника поручено секретареву тов. Ом. Поповичу, котрый приставивъ уже доволъ матеріялу. Кто бы мавъ подъ рукою поезій выс-

ше означеного змѣсту зъ давнѣйшихъ часѣвъ, зволить ихъ прислати до «Руской Бесѣды», за що получить своего часу одинъ збѣрникъ даромъ.

ДРОБНІЙ ВѢСТИ.

(Личнѣй вѣсти). Президентъ міністерѣвъ Графъ Тафе получивъ велику ленту ордена Стефана, міністеръ Дунаевскій велику ленту ордена Леопольда а міністеръ Гаучъ орденъ зѣлѣзной короны 1. клясы, яко доказъ довѣрія цѣсарского. — Оберстъ 41. полку пѣхоты въ Черновцахъ Серачинъ получивъ орденъ Російскій конзулъ въ Черновцахъ Кіра-Динжанъ перенесенный до Кадікса въ Испаніи, а на его мѣстѣ именованный конзулъ зъ Руцку Николай Ладеевскій. — Ц. к. адъюнктъ Козубъ именованный начальникомъ повѣтвого суда въ Серетѣ, при сѣбѣ нагодѣ поминено знову о много старшого адъюнкта-Русина зъ Вижицѣ п. Лучаковского, предложенного ц. к. трибуналомъ на першѣмъ мѣстѣ.

(Новый бюстъ Шевченка) въ половинѣ натуральной величины выйшовъ зъ артистичной работниці п. Засхи-ого у Львовѣ и можна достати въ «Руской Бесѣдѣ» у п. К. Паньковского по 60 кр. на мѣсци.

(«Новый Проломъ»), не смѣе болѣе показовати ся въ Угорщинѣ. Сей заказъ наступивъ задля того, що «Проломъ» подноситъ Росію въ небеса а одчужає угорскихъ Русинѣвъ одъ ихъ отчины. «Слово» вже тогѣдъ заказано читати въ Угорщинѣ; одна австрійска Русь не може збутись московскихъ наймитѣвъ.

(Станѣ науки) въ народныхъ школахъ галицкихъ въ 1884/5 роцѣ. Въ оголошенѣмъ на дняхъ справозданю краевой школьной Рады во Львовѣ за рокъ 1884/5 о станѣ народныхъ школъ загалный результатъ школьной науки представляє ся въ тѣмъ роцѣ якъ слѣдѣ: Наука религіѣ: 96% всѣхъ публичныхъ школъ зъ достаточнымъ, а лишь 4% зъ недостаточнымъ успѣхомъ. Читане и писане въ выкладѣмъ языцѣ: 90% зъ достаточнымъ, 10% зъ недостаточнымъ успѣхомъ. Наука реалій (физика, географія, натуральная исторія) и исторіѣ: 80% зъ достаточнымъ, 20% зъ недостаточнымъ успѣхомъ. Наука рахункѣвъ: 83% зъ достаточнымъ, 17% зъ недостаточнымъ успѣхомъ. Наука нѣмецкого языка: отношене школъ зъ добрымъ успѣхомъ до школъ зъ недостаточнымъ результатомъ представляє ся якъ 83:17. Другого краевого языка (русского або польского) учено въ 2141 школахъ. Изъ тяхъ выказує ся 88% съ достаточнымъ, а 12% зъ недостаточнымъ успѣхомъ. Слѣвъ: 90% съ достаточнымъ, 10% зъ недостаточнымъ успѣхомъ. Наука гимнастики мимо важности изъ взгляду на санитарный отношеніи молодѣжи не могла найти належитого розширеня въ школахъ. — Цѣкавий єсьмо прочитати таке справоздане о буковинскихъ школахъ.

(Число ученикѣвъ) народныхъ школъ въ Галичинѣ збѣльшася постепенно въ послѣднихъ рокахъ. Въ 1874/5 р. посѣщало публичнѣй народнѣй школы въ цѣломъ краю 111.712 хлопцѣвъ и 78.111 дѣвчатъ — разомъ 189.822 дѣтей, въ 1885/6 р. же 199.807 хлопцѣвъ и 169.129 дѣвчатъ, отже майже два разы тѣлько, що передъ 11 лѣтами. Се дотычить особенно руской части Галичины.

(«Страхопудъ»), а властиво его редакторъ Мончаловскій має сидѣти 10 дѣвъ въ Ивановѣй хатѣ за образу чести, позаякъ называєт одного Русина «хрунемъ». Цѣла гумористика сего жорнила состоитъ въ тѣмъ, що называєт каждого, хто не жие московскимъ жолудомъ, св. . . .

(Руске шкільне товариство) въ Чернівцяхъ ввійде небагомъ въ жите підъ именемъ «Руска Школа.» Статуты сего товариства предложено уже в. к. правительству до потвердження. Щастя Боже доброму дѣлу!

(Новій читальні.) Отворене читальні въ Зеленець послѣдує заразъ по величѣдні. Въ Задубровцѣ намѣряють такожъ заложити читальню. Помагай Богъ!

(Румунизаторскій дневникъ) політичний, котрий бы мавъ виходити въ Чернівцяхъ противъ сучаснои «Ревісты», старають ся заложити тутешній головы румунизаторскій выкинувшій, якъ зачуваємо, «Ревісту» зъ друкариѣ архієпископскои задля статей помѣщенихъ въ «Ревістѣ» противъ руского(!) катихиты Чунтуляка и другихъ румунизаторовъ рускои молодѣжи. Крімъ того взыває «Новый Проломъ» а властиво «Старый Правдоломъ» буковинскихъ капановъ до заложения газетъ на «буковинско-русскомъ нарѣчїи», котра бы подъ покровою «політичныхъ громозводовъ» и посредствомъ «бук. нарѣчїя» боролася о московску фонетику або такъ звану етімологіческу правопись и о дивоглядне язычїе такъ званый настоящій общерусскій литературный языкъ «Пролома», «Страхопуда» и т. п. журналовъ. Новый сей журналъ повиненъ бы задля увѣковѣченїя сїи маститого родителя называтись «Ложь» або по крайній мѣрѣ «Туманъ». Ходять такожъ слухи що задля заобезпечения редактора сего родимого листка передъ примусовымъ выѣздомъ до Львова має его піддержувати не фондъ «Пролома», «Парламентера» и т. д. а бук. румунизаторскій фондъ.

(Страшна любовна трагедія) одбула ся 27. лютого во Львовѣ. Иванъ Дзбанскій, 28-лѣтній резервовый офіциръ, полюбивъ Леонадію Постемиску, дочку лѣкаря, котра его тоже щиро любила. Онъ бувъ бѣднїй, отже не було надѣѣ, щобы ского повѣнчатись, тому рѣшили обоє — стратити ся. Вечеромъ въ его комнатѣ вложила она на голову миртовый вѣнокъ, почѣмъ онъ застрѣливъ ея и сейчасъ потѣмъ себе. Въ оставленомъ письмѣ просили нещастий, щобы похоронити ихъ разомъ въ одной могилѣ, що и стало ся при нечислимомъ множествѣ народа.

(Всѣхъ жидовъ) на свѣтѣ есть послѣ рѣчного справоздана жидовского архіву за рѣкъ 5647 (1886/87) шѣсть миліонѣвъ триста тысячъ головъ. На Европу припадає 5,400,000, на Азію 300,000, на Африку 350,000 а на Америку 250,000. Зъ европейскихъ жидовъ жие въ Росіи 2,552,000 (зъ того числа 768,000 въ російскои Польци), въ Австро-Венгріѣ 1,644,000 (зъ того 688,000 въ Галиціѣ на 5,925,000 всєи людности а 67,000 на 375,000 всєи людности въ Буковинѣ), въ Нѣмеччинѣ 562,000, въ Румуніи 263,000 въ европейскои Турціи 105,000, въ Голандіи 82,000, въ Франціи 63,000, въ Италіи 40,000 и т. д. Зъ азіатскихъ жидовъ жиють 195,000 въ азіатскои Турціи; зъ африканскихъ 200,000 въ Абисиніи, 60,000 въ Мароку а 55,000 въ Тунисѣ.

(Носы поутинати) бы Русинамъ, щобы одрѣжнитись одъ Москалѣвъ, пише «Проломъ» до отчаяния приведенный нашими правонисными выводами. Нѣ, братецъ, не носы, а только трохи язычїя притяти-бъ и отъ щезне Вами шутчно вытворена єдина сходнѣсть межѣ Русинами а Русїянами.

(На почту черновецку) скаржать ся у насъ неустанно, а то, що нема друкѣвъ рускихъ, не примутъ и одного листу адресованого по руски безъ докорѣвъ для партій, ба навѣтъ листоноши позволяютъ собѣ грубо упрекати партіѣ при дорученю письмъ зъ рускою напсею. Заявляємо прото п. к. дирекціѣ почтъ, що при першомъ подѣбѣмъ злучаю удамо ся зъ за-

жаленемъ впростъ до в. министеріѣ, на що маємо матерїалъ подъ рукою.

(Згорѣли Куты) коло Вижняцѣ. Въ Четвертъ минувшого тыждня выбухъ рано о 3. год. огонь въ домѣ, де пекли жида «мацы», и знищивъ за хвили больше якъ 150 домѣвъ. Въ Снятинѣ запаливъ неосторожный госнодаръ люлькою свою стайню, зъ чого згорѣло 80 домѣвъ. Осторожно зъ огнемъ!

(Е. Е. президентъ) баронъ Піно повернувъ 4. л. с. м. до Черновець на стальной побуть.

(Новый бурмистръ) черновецкій п. Кохановскій, котрого выбѣръ затверджено, зложивъ обѣтъ минувшого четверга въ руки президента краевого.

(Конкурсъ) на 11 мѣсць учительствъ, подучительствъ ев. подучительокъ выписано въ Радовецкомъ повѣтѣ. Термінъ до 3. л. Май с. р. Дальше выписано 12 мѣстцъ учительскихъ въ Серетскомъ повѣтѣ до кѣнця с. м., въ коєць до стаб. обсады учительскїи мѣстца въ Бабинѣ, Боянчуку, Чунковѣ, Луцѣ, Лужанахъ, Мосорѣвцѣ, Неполоковцяхъ, Падиковцяхъ, Приличу, Самушинѣ, Ставчанахъ, Зеленецѣ, Кулѣвцяхъ, Оутѣ и Суховерховѣ зъ рускимъ и нѣм. выкл. языкомъ и гр. пр. релігією. Подавати до кѣнця л. Апрѣля до кѣцманьскои рады шкѣльнои.

(Русскій народный театръ) подъ зарядомъ п. п. Гриневецкого и Биберовича прибуде около 20. л. Апрѣля с. р. до Черновець и дасть въ мѣскомъ театрѣ 6—10 представлень. Слава, яку добула ся театральна трупа всюды, де только выступала, звѣстна читателямъ рускихъ газетъ. Добѣрнїй репертоаръ и одличнїи силы нашего театру, фактъ, що у насъ одъ 8 лѣтъ не було руского театру, и патриотизмъ дирекціѣ театру, котра не оглядаючися на можливїи страты постановила першїи разъ зайти и до Черновець, щобы загрѣти и забавити бук. Русь; всѣ сїи обстановы повиннїи спонукати Русинѣвъ не только зъ Черновець але и изъ цѣлои Буковины до якъ найчастѣйшого посѣщенїя театру. Одзиваємо ся и до нашихъ читалень, щобы громадно хоть разъ два разы въ недѣлю або у свято загостили до Черновець до театру, побачили руску штуку, почули руску пѣсню, чого не такъ скоро, бо ажъ по довгихъ лѣтахъ, прїйдєсь имъ дочекати ся. Близшїи вѣдомости подадуть оновѣщенїи дирекціѣ театру.

(Мало не утонуло) больше якъ 60 людей и 5 штукъ худобы въ Днѣстрѣ коло Самушина черезъ неосторожнѣсть перевозчикѣвъ, що занадто обтяжили чайку, котра середъ рѣки почала наповнити ся водою. Перевѣздяючїи повиннїи самїи стерегти ся и не йти за разумомъ нерозважныхъ перевозчикѣвъ, що радї бы все за однимъ разомъ перевезти.

(Черновецкій гр. к. сотрудникъ) «Старого Правдолома» и чеськихъ «Народныхъ(?) Листѣвъ» уживає якъ се случилось намъ бачити въ кореспонденціяхъ, котріи суть вѣрнымъ образомъ задушевныхъ бажанъ чоловіка, московску бесѣду и фонетику! Отъ куда радї-бъ повести русскій народъ сїи «псевдо-борцы языческо-етімологіческіи!»

(Стіпендею) 105 зол. рѣчно назначену для Русинѣвъ получили академики: Дашкевичъ, Целевичъ и Ферієвичъ. —

(Княгиня Кумберляндъ), зъ дому дунска королевна Тира, сестра російскои царевои и княгинѣ Валин, понала въ помѣшане.

(Въ процесѣ анархистѣвъ въ Вѣднї) приговорено 13 виновникѣвъ на вязницю одъ одного року до двайцятъ лѣтъ, а одного увѣльнено.

(Довги европейскихъ державъ). Довгъ російскои державы выносивъ въ 1884 р. больше якъ 4,068 миліонѣвъ рублѣвъ. Довгъ Франціѣ выносить

23.320 міл. франків; Англії 15.273 міл. Італії 10.272 міл. Австро-Угорщини 8.862 міл. а Німеччини 7.959 мільйонів.

(Що коштує „б“) На кождо сторону «Буковини» припадає, як ми вичислили, пересічно 200 „б“, що чинить 5 строчок на кождо сторону, 40 строчок на одно число, а 960 строчок на 24 числа цілого рочника. Позаяк кожда сторона «Буковини» мѣстить въ собі $8 \times 114 = 912$ строчокъ, то займає одно „б“ въ цілому рочнику «Буковини» більше як одно повне число, отже коштує „б“ насъ самихъ 20 зол. рѣчно. Такъ само платить «Руска Бесѣда» по 20 зол. рѣчно за „б“ въ «Бібліотеці для молодѣжи» и въ «Календарі»; отже заплатила одна «Руска Бесѣда» доси за 14 рочників «календаря» и за 2 рочники «Бібліотеки» по 20 зол. = 320 зол., додаймо до того виданихъ нами 40 зол. за 2 рочники «Буковини», а почислѣмъ що найменше дальшихъ 140 зол. за прочі виданя, що появили ся доси на Буковині («Бук. Зоря», «Лопата» «Родимий Листокъ», «Альманахъ» и рѣзні брошурки), то коштувало печатане непотрѣбного „б“ на одній Буковині доси що найменше 500 зол. Галицька Русь жертвовала на „б“ напевно 100 разъ тільки, то є багателька 50 тисячъ зол., за котрі можна бы нині выставити величезний Народний Дѣмъ въ Чернівцяхъ на добро Руси. — Що скажуть на сей одинъ практичний аргументъ фонетичнои правописи Русини запоморочені фанатизмомъ «етимологіческимъ?»

(Прелімінаръ мѣста Черновець) виказує на сей рѣкъ 290.781 зол. доходу, а 347.679 зол. розходу, отже 15.568 зол. недобору, черезъ що довгъ мѣста піднесе ся на 40.000 зол. зъ рѣчними одсотками 2000 зол.

(Для принятія С. В. Цѣсаревича Рудольфа) укладуть галицькі Русини поминені Поляками при составленію дотычного комітету особный комітетъ, такъ само належить вчинити и бук. Русинамъ, коли бы бук. матадоры-румунизаторы, якъ то завсѣды буває, забули при зложенію дотычного комітету на Русинівъ.

(Вандрѣвка) бук. рускою молодѣжи роспочне ся, якъ намъ доносять, 1. лат. Августа. Выходячи зъ Черновець підуть вандрѣвники до читальнѣ въ Раранчу, Топорівцяхъ и др., въ Заставній буде веч. зъ танцями, такъ само въ Кіцмані, дальше звѣдають по дорожѣ до Вашківцѣвъ читальнѣ положені на той рутѣ. По вечерку въ Вашківцяхъ посѣтитъ наші студенти всѣ читальнѣ ажъ до Вишницѣ, де зновъ буде вечерокъ одси повандрує молодѣжь въ горы ажъ до Путилова, де закончить ся спільна вандрѣвка муз.-літ. вечеркомъ.

(Судовый процесъ по 119 лѣтахъ окончений). Гіацинтъ Кавецкій поживъ въ 1768 р. братамъ Радзівіламъ гроші и загіпотековавъ дотычну суму на добрахъ Бѣлий-Камѣнь. Въ 1818 р. спродано ті добра на ліцитаціи а дотычну квоту зложено до депозиту. Черезъ 60 лѣтъ процесовали ся наслѣдники Кавецкого, хто и скільки изъ депонованихъ грошей має получить 12 адвокатівъ занимало ся тымъ дѣломъ. Донева дня 13 марта с. р. рѣшивъ львівскій краєвий судъ той процесъ остаточно.

(Смерть за мѣтлу). Въ горальни «на Дубинахъ», коло Оглядова, посварили ся два робѣтники о мѣтлу, котрой одинъ другому дати не хотѣвъ. Тримавшій мѣтлу ударивъ свого противника державомъ одъ мѣтлы по головѣ такъ сильно, що ударений скоро потѣмъ умеръ. Убийцю арештовано.

(Про змѣну вѣроисповѣданя на бѣльші розмѣры) доносять зъ Семигорода. Православні Ру-

муны переходять на греко-католиківъ, головно въ епархіи Самошъ-уйварскій. Въ громадѣ Рогорь перейшло 40 людей на католицизмъ, въ Унгарфальва 56 родинъ, а въ Секѣ цѣла громада разомъ зъ священникомъ.

(Вовки въ Тернопільщині.) Недавно тому вертала п-ѣ С. зъ донькою зъ Петрикова черезъ Березовицю до Кипячки. Коні почали чогось полопитись и выриватись возникови зъ рукъ. Возникъ не знавъ чому, але коли оглянувся, побачивъ, що за фѣрою гонять два вовки. Лишь скорому летови коней, що за чверть години перегнали мило, удало ся переслѣдуванымъ утечи передъ смертію.

(Страшне убійство) поповнено дня 14. м. м. у Вѣдні. Жертвою его упала молода робѣтница Ант. Илекъ, мешкавши разомъ зъ слюсарскимъ робѣтникомъ Іосифомъ Ирашкомъ. Дня 15. с. м. рано знайдено еи убиту а цѣлу еи комнату стоячу въ огни. Убийця поповнивъ злочинство, ударивши нещастну кѣлька разѣвъ сокирою въ голову и протявши їй ножемъ горло, а опѣсля поливъ трупа и все, що було въ комнатѣ, нафтою и підпаливъ. Виновника, котрый, якъ видко, не поповнивъ злочинства для зыску, не выкрыла ще доси поліція.

(Землетрясене) дало ся чути вечеромъ 14. м. м. коло Пшибрамъ въ Чехахъ. Переляканий жителѣ выбѣгали зъ хатъ и перевели цѣлу нѣчь подъ голымъ небомъ. На щасте не повторило ся землетрясене и нѣхто не понѣвъ шкоды.

(Пяний а мѣстѣ). При кѣнци мѣсяця сѣчня с. р. стала ся Василю Минтиньскому молодому зарѣбникови зъ Рогозної страшна смертельна пригода. Идучи пьянымъ пізно вечеромъ до дому, упавъ зъ досыгъ високого мосту на лѣдъ такъ сильно, що ажъ му черепъ заломивъ ся. Нещастный бувъ здоровый зъ природы, бо ажъ третого дня умеръ.

(Противъ румунизаціи въ церквѣ) выступили селяне зъ Мамаѣвцѣвъ новихъ. Минувшои середи удали ся они до С. Е. пана президента зъ жалобою, що ихъ священникъ розпочинає казаня по руски а кѣнчить по румунски, они же суть Русинами и не розумѣють румуньскои проповѣди. Честь за то честнымъ газдамъ Мамаѣвскимъ, що боронять правъ рѣднои рускою мовы! Церковь є для народа, тому мусить священникъ стосовати ся до народа, що и стане ся, коли люди о то упоминати ся будуть.

(Два львівскі журналы) потерпѣвшій послѣдного часу матеріальний и моральний удары зѣ стороны угорского правительства и австрійского суда получили першій 2200 а вторій 800 рублѣвъ вознагражденія. Отъ, вамъ самоотверженіе, то не личный интересъ, якъ у редакціи «Буковини», на котру складають заслѣбленіи Русини мільоны — силетень.

(Цѣны збѣжа въ Чернівцяхъ.) Дня 7. л. Априля с. р. коштували 100 кіло: пшееницѣ 8 зол. 20 кр. до 8 зол. 35 кр.; — жита 5 зол. 25 кр., до 5 зол. 50 кр.; — овса 4 зол. 10 кр. до 4 зол. 40 кр.; — ячменю 4 зол. 70 кр. до 6 зол. 50 кр.; — кукурузы 4 зол. 20 кр. до 4 зол. 30 кр.; — конючины 30—35 зол.

Переписка Редакціи и Администраціи.

БІБЛЮГРАФОВИ ВѢ * * * Мы препоручаемо тільки ті нові книжки, які намъ надсилають. Годѣ захвалювати кота въ мѣшку. Хто маловажить нашою газеткою, тому натручувати ся не думаємо. —

П. П. ЮЛЯНЪ К. . . . ВѢ К. . . . Допиш 2 ужнемо; сего разу, якъ самі здорові бачите, ихъ ажъ 3. Здорові будьте!

П. П. ЯВ. . . . ВѢ КОЛОМЫИ: Желані числа выслано.
ПР. О. П. ИВ. . . . ВѢ КУЛОВЦЯХЪ: Альманахъ выслали.

П. П. СОН ВЪ СТОРОЖИЦІ: Намъ належить ся еще 50 кр.; бо зъ полученныхъ 3 зол. заплачено 50 кр. за календарь.
П. П. ІВАНЕНКО Помѣстимо въ ч. 8.

НОВІ КНИЖКИ.

«Библиотеки для молодѣжи» вышла 3. книжочка III. рочника. Змѣсть: 1) Мароть (спѣванка О. Федьковича), 2) Исторія Руси. II. Про рускій край и рускій народъ. (Статья проф. Ол. Барвѣньского), 3) Не въ богатствѣ щасте. (Оповѣдане Гр. Никоровича), 4) Кава (Статья зъ образомъ Н. Шкурмана), 5. Загадки. Предплата на цѣлый рочникъ (12 книжочокъ) зъ мѣсячною пересылкою выноситъ 1 зол. Адреса: «Руска Бесѣда» въ Чернівцяхъ, (Улиця лильна ч. 29.)

Володимир І. Масляк: «Поезій» Томъ І. — 152 сторѣнь октаву можна получить черезъ нашу редакцію по 1. зол.

Буковинскій Альманахъ „Союза“ обнимающій на 12 печатаныхъ листахъ 20 поезій, 5 повѣстей и 1 наукову розправу высылае по 80 кр. наша редакція.

КНИЖКИ ШКОЛЬНІ

необходимъ для кандидатѣвъ приготавливающихъ ся до испыту квалификаційного для школъ народныхъ и выдѣловыхъ зъ рускимъ выкладовымъ языкомъ а то:

1. Аріметика для	I. класы гімназ.	зл.	—80
2. Аріметика „	II. „ „ „	„	—40
3. Аріметика „	III. „ „ „	„	—50
4. Аріметика „	IV. „ „ „	„	—55
5. Геометрія для I. и II.	„ „ „	„	—70
6. Фізика для низшой гімназіѣ	„ „ „	„	1.40
7. Географія Белінгера	„ „ „	„	—45
8. Ботаніка	„ „ „	„	1.20
9. Мінералогія	„ „ „	„	—50

якъ такожь всеѣхъ прочихъ книжокъ „ПРОСВѣТЫ“ закупала и продае

„РУСКА БЕСѢДА“

въ Чернівцяхъ, улицы лильна ч. 29.

Руска исторична бібліотека

выходитъ въ Тернополи неперіодичными (менше больше що два мѣсяцѣ) томами въ 10—15 листѣвъ печатныхъ. Каждый томъ, що становитъ для себе окрему цѣлѣсть, можна передплачувати вѣдѣльно. Передплата на оденъ томъ безъ пересылки 1 зол. 20 кр., съ пересылкою франко 1 зол. 25 кр., — рекомандованою 1 зол. 35 кр. На умысле замовлене могутъ передплат-

Выдае и за редакцію одвѣчае: Осипъ Ю. Гордиинскій-Федьковичъ.

Зъ печатнѣ Г. Чоппа.

ники дѣстати що два томы оправнѣ въ англійске по-лотно зъ золоченымъ вытискомъ. Передплата на два томы оправнѣ съ пересылкою рекомандованою 3 зол. 10 кр., безъ пересылки 2 зол. 85 кр.

Рускои историчной бібліотеки вышло доси: Томъ І. Исторія Руси Стефана Качалы, цѣна 1 зол. 50 кр. (съ пересылкою 1 зол. 55 кр.).

Томъ II. Историчный монографіи М. Костомарова, цѣна 2 зол. (съ пересылкою 2 зол. 5 кр.).

Томъ III. Княжій Періодъ Украины-Руси до смерти Володимира Мономаха, Д. Иловайского Т. І., цѣна 1 зол. 60 кр. (съ пересылкою 1 зол. 65 кр.).

Томъ IV. Княжій Періодъ Украины-Руси Д. Иловайского до князюванія Данила Галицкого Т. II., цѣна 1 зол. 30 кр. (съ пересылкою 1 зол. 85 кр.).

Томъ V. Монографіи до исторіи Галицкои Руси М. Смирнова, М. Дашкевича и Дра И. Шараневича, цѣна 1 зол. 50 кр. (съ пересылкою 1 зол. 55 кр.).

Друкуеть ся VI т. В. Антоновича Исторія в. князѣвства Литовского и выде съ концемъ лютого 1887. — Кто бажае мати V. и VI т. оправнѣ, зволитъ завчасу надѣслати 3. зол. 10 кр.

Передплату найлучше пересылати переказомъ подъ адресою: Олександръ Барвѣньскій въ Тернополи.

Хто бере всеѣ доси выданѣ томы (5) наразѣ, може ихъ дѣстати за 6 зол. 25 кр. франко або и нараты посли власной деклараціи. Есть ще 15 примѣрникѣвъ оправныхъ т. III. и IV. по цѣнѣ 3 зол. 10 кр. съ пересылкою.

О Д О З В А.

I. книжочкою распочавъ ся въ имя Боже третій рочникъ

„БИБЛИОТЕКИ ДЛЯ МОЛОДѢЖИ“,

въ нѣмъ буде помѣщатись для науки: исторію Руси въ образцяхъ, дальше статіи изъ землеписи чужихъ краѣвъ, изъ исторіѣ природы увѣдутъ що найцѣкавейшии образки изъ жити людского, жити звѣрятъ и рослинъ, якъ такожь описанія и обясненія чудныхъ зъявисекъ природы. Для забавы служити муть оповѣданія, казки, байки, пѣснѣ и загадки. До пѣсень выдрукуе ся безплатна прилога нотъ, а за загадки загадокъ роздавати мемо нашимъ предплатителямъ преміѣ зъ книжокъ и образковъ. Въ каждой книжочкѣ зновъ помѣщенѣ будутъ образки и односияч ся до поодинокихъ статіи.

Ось якъ задумали мы продовжати наше издавничство. До сего дѣла треба однакъ много гроша. Тому удаемо ся до Васъ, милі Родиміи! щобысьте и самѣ стали предплатителями нашей «Библиотеки» та ще и другихъ до того заохочовали; бо только соединеными силами всиѣмо сповнити трудну задачу, яку поставила собѣ «Библиотека для молодѣжи.» Нашѣ славныи писателѣ и редакція жертвуютъ працю, Вы, брати, дайте по 1 зол., и дѣло рости ме Вамъ на користь, намъ на радѣсть, а неньцѣ на славу!

Хто бы не мавъ заразѣ грошей, най пришле намъ хоть замовлене на кореспонденційной картѣ, колько рочникѣвъ замовляе и коли ихъ заплатитъ.

Хто замовитъ 10 рочникѣвъ, дѣстане одинацятый даромъ.

Продають ся еще цѣлы рочники зъ 1886. и поодинокѣ книжочки зъ 1885. року

„БИБЛИОТЕКИ ДЛЯ МОЛОДѢЖИ.“

ЦѢНА: рочника (12 книжочокъ) 1 зол., поодинокѣ книжочокъ 10 кр., на 10 книжочокъ даемо 2 дальшій даромъ.

«Буковина» выходить
1. (13.) и 16. (28.) кожного
мѣсяца.

ПРЕНУМЕРАТА
платна въ Чернівцяхъ
выносятся:

на цѣлый рѣкъ 3 зол. — кр.
» пѣвъ року 1 » 50 »
» третину » 1 » -- »

Поодинокі числа 15 кр.

БУКОВИНА.

Часопись політична и наукова
для народа руского.

РЕДАКЦІЯ и АДМИНИ-
СТРАЦІЯ «Буковины» зна-
ходиться въ Чернівцяхъ
(площадь Австрій ч. 10), куда
всѣ дописи адресовати на-
дежны.

Цѣло и пѣвочный пред-
платитель дѣстають зъ кож-
дымъ 3. числомъ премію.

ОБЪЯВЛЕНІЯ и ПРИЛОГИ
обчисляютъ ся якъ найде-
шевше.

ДО НАШИХЪ ЧИТАТЕЛЕВЪ.

Симъ числомъ кѣнчить ся перша трети-
на III. рочника «Буковины», просимо прото
о ѣдновлене пренумераты и вырѣвнане довгу.
Довжникамъ нашимъ высылаемо зъ симъ чи-
сломъ выказы ихъ залеглостей.

Хто пришеде предплату на цѣлый рѣкъ,
получить зъ слѣдующимъ числомъ 3 пѣвар-
кушѣ преміи, що доси вышли.

Борба гр. ор. консистора въ Чернівцяхъ зъ пѣдчиненнымъ духовенствомъ о фал- шоване назвъ мѣстцевостей.

Не есть то новина, що ѣдъ якогось часу сла-
вянскі названія мѣстцевостей на Буковинѣ пѣдпадаютъ
систематичному перекручованю на румынскі выразы.
Се не стае ся въ дорожѣ админістративныхъ розпоря-
дженъ, — лишь за помочью агітацій, на котру мы радѣ
бы звернути увагу публичности, бо въ нашихъ очехъ
самовѣльные перекрещуване урядовыхъ назвъ есть по
просту фальшерствомъ знанымъ въ законѣ и повинно
пѣдпадати карамъ кодексу. Случайно можемъ довести,
де есть нора, зъ котрой походить фальшоване назвъ
буковинскихъ мѣстцевостей.

Греко-православный парохіи предлагаютъ въ на-
значенныхъ терминахъ книги метрикальнѣ своихъ па-
рохій до апробаты грекоправ. консистору въ Чернів-
цяхъ. И такъ недавно предложивъ тѣ книги такожъ и
православный парохъ зъ села Ставчанъ, однакъ кон-
систеръ завернувъ ему сѣ книги безъ апробаты и
възвавъ пароха щобы зробивъ въ нихъ «коректу» (по-
правку). Яка то мала бути «коректа», довѣдуемъ ся зъ
представленія внесеного парохомъ до консистора, а се
представлене въ дословномъ переводѣ зъ нѣмецкого
такъ оповѣдае: «Всечестный консистеръ възвавъ мене,
щобымъ въ ѣдписахъ метрикъ, а взглядно такожъ

въ ихъ оригіналахъ перевѣвъ необходиму коректу
назвы парохіѣ, котра має назвати ся „Steuceni“ а не
Ставчаны.

Мимо того, що моимъ усерднымъ есть старанемъ
радо и послушно застосовати ся до всѣхъ поручень и
желанъ Всечестного консистора и заслужити собѣ его
задоволене и признательность, — то однако мушу здѣ-
лати представлене противъ высше наведеному возваню,
бо менѣ здае ся, що сего порученія не могу без-
условно выповнити. Всеч. консистеръ — здае ся —
ошибае ся, если думаетъ, що парохія, котрой метрики я
проваджу — має называти ся „Steuceni“, що я зъ ме-
трикъ сихъ поробивъ ѣдписи ложный и несхѣдний зъ ори-
гіналами метрикъ и що я такі ложный ѣдписи предло-
живъ всеч. консисторови, або, що я въ загалѣ въ ча-
сѣ мого урядованія веду книги метрикальнѣ пѣдъ лож-
нымъ названемъ. Маючи все на оцѣ совѣстне выпов-
нене моеи урядовой повинности, могу ино упевнити,
что зъ моеи стороны не здѣлана нѣяка ошибка, и се
могу черезъ комисійну ревизію книгъ довести.

Громада, на чолѣ котрой маю стояти яко душпа-
стырь, называе ся «Ставчанъ», ѣдъ часу сѣ заложена
въ роцѣ 1784, отже вже бѣльше якъ сто лѣтъ тому.
Таку назву подають такожъ статистичный выказы по-
ходячій ѣдъ властей урядовыхъ. Пѣдъ сею назвою за-
писана та громада въ ц. к. староствѣ, въ книгахъ
спису людности, въ урядѣ громадскомъ и т. д.

Инвентаръ, списанный для сѣи парохіѣ, а нахо-
дячій ся въ ц. к. буковинскомъ краевѣмъ правитель-
ствѣ носитъ назване «Парохія Ставчанъ». На конецъ
и въ декретѣ, котрымъ всеч. консистеръ назначивъ
мене на пароха сего села, стоитъ: «Именуе ся Васѣ
парохомъ въ селѣ Ставчанъ».

Рѣчь прото ясна, що маю и право и обовязокъ,
уважати ся за пароха села «Ставчанъ» и писати ме-
трикальнѣ книги пѣдъ назвою «Ставчанъ», якъ то дѣ-
лали всѣ мои попередники ѣдъ хвилѣ заведенія сѣи
парохіѣ.

Се есть причина нынѣшного смиренного предста-
вленія и заразомъ выснене, для чого не могу безу-
словно выповнити даного менѣ высокого розказу. Могу

бымъ тымъ попасти въ суперечнѣсть зъ приписами уставы и съ судомъ карнымъ, поминувши вже ту обстанову, що фізично не возможно — булобы, если бымъ книги парохіальній, ведені одъ 103 лѣтъ, а именно всѣ книги крещенія, смерти и слюбѣвъ, котрыхъ есть по 4 томы на кождый рѣкъ, — если бымъ всѣ ті книги на розказъ мавъ поправляти въ сей способъ, щобы всюда вмѣсто назвы «Ставчанъ» стояла назва „Steuceni.“ —

Всѣ ті книги по мысли надв. декрету зъ 17/1. 1787 №. 621. Z. U. P. lit. II. мають уважати ся за публичній документа, котрыхъ не смѣю переключувати, — а причины легко понятій. —

Зъ многихъ инныхъ послѣдствій могло бы и то стати ся, що н. пр. два урядові свѣдоцтва, выдані мною въ розличныхъ часахъ о одиомъ и томъ самомъ предметѣ, — були бы не сходні съ собою. —

Если однакъ всеч. консисторъ думаетъ, що теперѣшня назва моеи парохіѣ «Ставчанъ» есть ошибочною, и що така ошибка ненарушимо заховала ся черезъ 103 лѣтъ, — що отже и громада и книги метричальній повинні носити назву „Steuceni“, — тогда мѣгъ бы всеч. консисторъ такую перемѣну чи поправку названія перевести въ властивой дорожѣ черезъ п. к. краеве правительство, — а не черезъ мене, котрого повинностію есть, держати ся точно урядовыхъ приписѣвъ.

Въ увѣренію, що всеч. консисторъ, выдаючи менѣ повыше розпоряжене — поводававъ ся ошибочнымъ мнѣніемъ, — предлагаю зновъ метрики и прошу о апробату.

Той достойный отвѣтъ скромного ставчаньскаго пароха, котрый боронитъ ся противъ корупційныхъ подшентѣвъ своихъ настоятелѣвъ, есть дуже характеристичнымъ явленіемъ. — Наведенный документъ отворяетъ передъ нашими очима цѣлый огроми пресѣ и борбы, яку достойники православнаго консистора ведутъ противъ подчиненаго клиру, щобы подъ покровкою духовной власти здѣлати подчиненныхъ парохѣвъ агентами своихъ политичныхъ заботѣвъ. —

Якъ видно, найшовъ ся чоловікъ совѣсти и ѡдваги, що ѡдохнувъ зъ негодованіемъ неморальный розказъ. — Найшовъ ся одинъ, — чимъ ѡнъ то переплатитъ — не знае. — Найшовъ ся одинъ, — но скѣлько-жъ есть и такихъ, що боятъ ся страты хлѣба для себе и родины — и мусятъ противъ свои совѣсти мовчати и дѣлати такъ, якъ кажутъ шовинисты зъ метрополичои резиденціѣ. — Куда то доведе? коли и хто положитъ конецъ тымъ непрактикованымъ, — а обурующимъ — бо вельми деморализующимъ поступкамъ? —

Подаячи нашимъ читателямъ сей цѣкавый документъ послѣ «Газеты Польской», котрой удало ся его роздобути, подносимо конечнѣсть выступленія Русинѣвъ и противъ сей румунизаторской агітаціѣ.

Румунизаторска сваволя въ тутешной духовной семинаріи.

Вже то стара исторія, що панове Румунизаторы при кождой, першій — лѣтшій нагодѣ, отже всегда и всюда старають ся, абы все, що лишь румуньске поднести и нимъ величати ся та славитись, все же, що руске, запѣзнавати, утискати и толочити: надзирателѣ школьный и многі учителя перекинчики та легководухи — въ школахъ; панотцы, абы о. Митрополитови и его румунизаторской консисторіи приподобати ся и у нихъ ласки достунити — въ церквѣ, а о. ректоръ дръ Топала въ духовной семинаріи. На доводъ сего най послужать слѣдующій нові ихъ выбрики: 1) Въ академіи (!) теологической находить ся множество всякаго рода газетъ румуньскихъ, зъ котрыхъ деякі менше нашей монархіѣ, но больше сусѣдной Румуніи прихильні, русскихъ же газетъ нема, е лишь двѣ чи три російскихъ, и то — по своимъ содержанию зовсімъ худыхъ. — 2) Питомцы-Русины мусятъ въ Армоніи по румуньски спѣвати, а если тамъ мало спѣваковъ зойде ся, то о. ректоръ и о 9. годинѣ въ ночи — вже зъ постелѣ гонить ихъ туды, щобы, якъ каже, хоръ вскрѣпити. — 3) При богослуженіи питомцы-Румуны не хотятъ ані слова по руски спѣвати, и не хотятъ въ сѣмъ взглядѣ навѣтъ своего Митрополита слухати, якъ се стало ся въ великодній понедѣлокъ на вечерни. Ото о. Митрополитъ ѡдправлявъ самъ вечерню, при чѣмъ ектеніѣ то по румуньски то по руски ѡдспѣвували ся, а хоръ мавъ такожъ при ектеніяхъ румуньскихъ по румуньски, при русскихъ же по руски ѡдповѣдати. Но на дармо о. Митрополитъ обертавъ ся до хору и дававъ знакъ, щобы и по руски спѣвали, бо хористы не хотѣли того разумѣти, що Преосвященнаго дуже гнѣвало, чога всѣ присутніи були наочными свѣдками. На конецъ зъ нетерпеливости пославъ о. Митрополитъ когось на хоры, абы имъ сказавъ, щобы на рускій возгласъ и они по руски ѡдповѣдали, но и се нѣчо не помогло, бо коли о. Митрополитъ по руски и на руску арію заспѣвавъ: «Христосъ воскресъ изъ мертвыхъ, смертію смерть поправъ», то хоръ замѣстъ ведля звычайу по руски а ведля припису далъ «и сущимъ во гробѣхъ животъ даровавъ» ѡдспѣвати, заспѣвавъ по румуньски цѣлу пѣснь, повторивши противъ звычайу и припису ще разъ слова о. Митрополитомъ ѡдспѣваніи. Котрыйсь зъ русскихъ питомцевъ упоминавъ ся, щобы и по руски спѣвали, за то ту й ту що его зъ хорѣвъ на долину не скинули называючи го гідкими словами. (Чи се не е чиста комедія, яка тутъ въ слѣдъ за славною Апологією иде? Де дѣла ся повага Митрополита?) — 4) Мѣсяця марта с. р. умеръ одинъ зъ тутешнихъ Русинѣвъ, сынъ котрого е питомцемъ духовной семинаріѣ въ Чернівцяхъ. Питомцы Русины, котрі зъ покойнымъ лично добре знали ся, хотѣли задля своего товарища въ похоронахъ участь взяти и приготовили ся зъ ѡдновѣднымъ хоральнымъ рускимъ спѣвомъ:

но о. ректоръ на жаденъ способъ не хотѣвъ анѣ одному зъ нихъ своего позволенія удѣлити. А коли одна въ Чернівцяхъ мешкаюча дѣдичка Румунка, паня Фл. знаюча лично покойника и его родину, въ сѣй справѣ съ прозбою до самого о. Митрополита удала ся, и о. Митрополитъ тотъ часъ наказавъ, щобы о. ректоръ тыхъ питомцѣвъ на похороны пустивъ, то одержали вправдѣ питомцѣ позволѣне, но не всѣ тѣ, що собѣ того желали; зъ 8 бо Русинѣвъ одержали лишь три, а зъ сими, здае ся задля контролѣ, ще и три Румуны, котрѣ и тутъ при такъ смутномъ злучаю мусѣли свою комедію одограти, супротивляючи ся по руски спѣвати, помимо того, що всѣ три панотцѣ, т. е. Впр. о. прот. Попескуль, о. катихизъ др. Тарнавскій и о. сотрудникъ Граматовичъ, хотъ Румуны, на выразне желане вдовы по покойномъ, черезъ цѣлый часъ анѣ одного слова по румунски зъ устъ не выпустили, лишь якъ умѣли по руски одправляли. — 5) Оденъ питомецъ просивъ ся не давно тому на похороны своего близкого кривного, котрый бувъ уніятомъ, о. ректоръ позволивъ, ему однако зъ тою примѣткою, щобы не ишовъ дорогою заразы за тѣломъ покойного, але бокомъ — ходникомъ (тротоаромъ), и такожъ, щобы въ уніятску церкву войти не важивъ ся. Ото въ похоронахъ уніята, хотъ уніятскій обрядъ православному близше стоить, нѣжъ римско-католицкій, не годить ся нѣ одному православному питомцеву участовати хотъ бы и кривному, за римскимъ католикомъ але навѣтъ всѣмъ питомцямъ наказують при похоронахъ не лишь ити, но такожъ и спѣвати. Чому? Бо уніятъ бувъ Русинъ, католикъ же спріявъ Румунамъ. — 6) Питомцямъ Русинамъ заказали сими днями ихъ товаришѣ-Румуны въ семинаріи по руски говорити, и загрозили заразомъ, що кожного, котрый ихъ воли не подчинить ся, черезъ окно на двѣръ выкинуть, а навѣтъ якъ выражаютъ ся, убють. Се о. ректору зовсѣмъ байдуже; онъ бо на все то каже: То ваша справа лична, я въ то не мѣшаю ся, перепросѣтъ ся (т. зн. перепросѣтъ Румунѣвъ, хотъ и нема за що. — Ред.)! Якъ чуемо, питомцѣ Русины не певнѣ анѣ своего здоровья, анѣ навѣтъ своего житя. Чи уже нема кому у насъ за бѣдными питомцами Русинами уймити ся?

ДО ПИСИ.

[Письмо зъ Руского-Банилова]. Я читавъ разъ въ нашѣй газетѣ споминку о Баниловскѣй читальни, що именно выдѣлъ оной не журить ся о ея добру славу и она тому зовсѣмъ подупала и жие лише на паперѣ и т. п. Засумовала мене та звѣстка, такъ якъ зле ведена читальня наноситъ шкоду просвѣтѣ, деморализуе нарѣдъ, котрый звычайно прикладае до читальнѣ великій надѣѣ. Но я переконавъ ся, що Богу дяковати въ Баниловѣ не такъ зле дѣе ся и що читальня хотай не процвѣтае въ повномъ значеню слова, то все такъ тримае ся и приносить хосенъ народови.

Що она не приносить ще великихъ плодѣвъ, тому виннѣй деякѣ выдѣловѣ, котрѣ не оддають ся зъ принадлежною ревностію и запопадливостію справамъ читальнянымъ; но суть люди въ выдѣлѣ, душою и тѣломъ сповняючи свои святѣ обовязки. Члены сходятъ ся що недѣлѣ и свята въ школѣ и тутъ читають ся будь на голосъ, будь зъ тиха кождый для себе, книжочки зъ «Просвѣты» и «Общ. им. Качковского», читае ся далѣ «Буковина», «Господаръ и Промышленникъ», «Дѣло» котре одинъ панъ сюди ласкаво даромъ дае; есть тутъ вже и свой «Правотаръ» и инші важнѣйші книжки въ библіотекѣ, котрѣ ревнѣйшій п. Иванъ Поповичъ мѣжъ членѣвъ роззычае.

Такой станъ сѣи читальнѣ, но она бы высоко поднесла ся, если бы ея подтримували всѣ тутейшіи интелігентнѣ Русины а не спускали ся на двоухъ, троухъ, котрѣ о все и всюды журити ся мусять. Есть тутъ въ Баниловѣ надъ 3000 душъ, есть и интелігенціѣ незрѣвано больше якъ по инныхъ селахъ, слѣдуе отже надѣятись що ся читальня буде — першою и наибольшою на Буковинѣ, если всѣ возьмутъ ся до працѣ! —

Доношу Вамъ и отсю повинку: Въ проводну недѣлю т. е. 12. р. цвѣтня одбуло ся у насъ заходомъ ревного приходника зъ Паньской-Долины, театральне представлене на школу тамъ же: Одограно три одноактовѣ комедіи, именно: 1) Гумористичный монологъ зъ спѣвами «Шмуль Бельбасъ», только що написанный вельми талантливымъ молодымъ човѣкомъ о. А. М. 2) «Тайны жѣночѣй» зъ куплетомъ «Тайны» и 3) «Незручный слуга» съ куплетомъ «де тебе не свербитъ, тамъ не чухай ся.» Дотычно сихъ двоухъ послѣднихъ комедій позволю собѣ примѣтити, що хотай були одлично одогранѣ, одповѣднѣйше було бы выставити на сѣльскѣй сценѣ рѣчи трактующѣ жите народне, котрѣ и больше забавили бы руску публику. Першій же кусникъ бувъ похвально зложеный и мы просили бы автора не залишати народнои драматикѣ, въ котрой бы — думаемо — мѣгъ колись славы дождатись. Публики було надъ 100 людей, всѣ майже нашѣ патриоты зъ надъ Черемна и коли представлене закончилось, пошла весела коломыйка, и танцѣ ажъ на 'другій день закончилися. Було богато прекрасныхъ народныхъ строѣвъ и — що насъ урадовало — дамы бесѣдовали лише по руски, навѣтъ и тогда, коли деякѣ нашѣ виднѣйшіи рускѣ молодцѣ по нѣмецки намагались «кури палити.» Доходу було 115 зол., зъ котрыхъ 62 зол. припадають на школу въ Паньскѣй-Долинѣ, на утѣху трудолюбивого тамошного приходника.

Пишучій отсѣ замѣтки зауважавъ сильный рухъ просвѣтнѣй мѣжъ народомъ въ околицѣ Вашкѣвцѣвъ и Вижницѣ и на диво дивне запримѣтивъ, що достойнѣи нашѣ селяне зъ большою свѣдомостей себе и правъ имъ принадлежныхъ рухають ся въ краю, анѣжъ интелігенція, котра его провадити повинна. Деякѣ Русины зъ интелігенціѣ оныхъ окрестностей, званѣи «патриотами», мѣсто поступати зъ своими громадянами въ про-

свѣтъ напередъ, грають ся будь въ велику политику будь въ языковій и правонисній пытаня, виявляючи при томъ крайній обскурантизмъ и непонимане справы, а прото приписують собѣ за свои порожній дискусіѣ великій патріотизмъ. Покажѣть на дѣлѣ, мои панове, патріотизмъ и мы Вамъ на певне лише вдячними будемо. Газета наша и товариства черновецкій на то и суть, щобы насъ выдвигнути зъ моральнои підупалости и для того мы и числимо на співбудѣлѣ нашихъ просвѣченыхъ братѣвъ зъ провинціѣ думаючи, що не наріканиа а щирѣсть и спѣльна праця намъ силу дасть и выяснить нашій добросердечній намѣреня и бажаня. Мѣрдаиній нашій дѣятелѣ зъ Черновець безинтересно день и нѣчь, здоровемъ и остатнымъ шелягомъ жертвуютъ ся для добра нашего руского народа и тому не слѣдує на нихъ злонамѣрено нападати, по противно имъ для загального добра запопадливо помагати, спѣльно трудити ся около добра нашего руского народа!

[ИЗЪ ДЖЕМИНЪ]. Вже кѣлька мѣсяцѣвъ минуло, ѡдколи Гуцулы Джеминскій иншого панотця очікують. А въ Джеминахъ дуже потрібный панотець, котрій бы и по руски службу ѡдсиѣвати и личнымъ поведенемъ людей научати схотѣли. Теперѣшній панотець въ Джеминахъ не такий, якого нашъ народъ хоче: Службу по руски не правятъ, ба навѣть не подають красный примѣръ, коли н. пр. въ свято Головосѣки — о чѣмъ громада и до ц. к.: правительства писала — замѣсть богослуженя и науки въ рускомъ словѣ, не знати дячего клаку косарску и «джокъ» (забаву) зъ горѣвковъ зарядили. О иннихъ дивацтвахъ тамошного душпастиря теперь еще нѣчого не хочемо писати. Але пытасмъ ся, чи вже разъ дадутъ другого панотця Гуцуламъ джеминскимъ; а якъ змилюють ся и дадутъ, то просимъ, лишь не такого, якого вихали до рускихъ Молдавицъ, котрый навѣть при вѣчаню лишь по волоски говорить, а молода пара, замѣсть щоби на цѣле жите науку отѣвску до серця прицила, слухає для того, що по волоски не умѣє, доховну бесѣду мовъ турецке казане! Дивна рѣчь, що наша консисторія кресты-памятники и по лѣсахъ видить, а потребъ руского православного народа не добачає. —

ЩО НОВОГО ВЪ СВѢТѢ?

Найновѣйша новина хоть маленька але важенька. На граници межі Нѣмеччиною и Францією увязнили Нѣмцѣ французкого комисаря поліціѣ якогось п. Шлебеля. За що й за яке, нѣхто доси не знає, всѣ однако боятъ ся, щобы зъ сего не выбухла война межі Нѣмеччиною и Францією; бо Французъ звѣстно горячка, а Нѣмецъ зновъ дуже думный на свою силу та на своего Бісмарка. Здає ся, що коли бы Французы й Нѣмцѣ взяли ся у лабы, то й Росія влѣзла бы до Болгаріѣ, зъ чого повстала бы нова замѣшанина, европейска война. Однакъ мабуть Бісмаркъ пустить Французамъ харамана дипломатичного й укуськає ихъ, хотъ

тымчасомъ всѣмъ французскимъ агитаторамъ въ Нѣмеччинѣ досюле арештами та выгнаємъ зъ краю. Уповаючи на дипломатичну зручнѣсть Бісмарка надѣютъ ся всѣ, що сего року не прийдє до войны. Болгарамъ кажутъ тихо сидѣти й господарити дома и запевняють, що до ихъ справъ домашнихъ нѣхто мѣшати ся не буде. И справдѣ Росіѣ не до Болгаріѣ братись; бо у неї дома велика бѣда, на царя все новій коять ся замахы, першій міністеръ російскій хоче уступити, бо політику провадять люди, що дражнятъ Австрію и Нѣмеччину, дальше не стає Росіѣ грошей, а конечно подвысшєне податкѣвъ збѣльшитъ недоволене народу. Попри се найбільше царство годить ся спѣмнути и ѡ найменшомъ самостѣйномъ князѣвствѣ Черногорскомъ, котре дуже нильно збрѣить ся, не знати толькѣ противъ кого, певно однакъ, що за грошѣ російскій. Наша сусѣда Румунія дуже надула ся и не дай Боже заключити угоду торговельну зъ нами. Президентъ міністрѣвъ румунскихъ сказавъ оногда, що зъ Австрією згода легка, та толькѣ зъ Угорщиною нѣякъ годити ся; бо въ Австріи мають Румуны великій вѣльности, такъ що якійсь буковинскій прав. священникъ не боявъ ся сказати въ монастыри Путиѣ, що буковинскій Румуны тѣсно звязані зъ независимою Румунією, наколи въ Угорщинѣ придавлиють всякій нанрумунскій выбрыки. —

Отъ толькѣ нового въ свѣтѣ, та дай Боже, щобы не загремѣли гарматы яку страшну новину! —

БУКОВИНСКІЙ ТОВАРИСТВА РУСКІЙ.

Руска Бесѣда» выслала на руки Его Ексцелленціѣ п. министра просвѣты меморіалъ въ справѣ заснованя руской гімназіѣ въ Кѣцмани. Ѳднись сего меморіалу доручено посламъ сов. Ковальскому и дек. о. Озаркевичу зъ прозьбою ѡ поднесєне сєи справы на повной радѣ.

Отворєне читальнѣ въ Зелєневѣ буде въ другу Недѣлю, дня 1. лат. Априля. Щастъ Боже!

До читальнѣ въ Раранчу записавъ ся тамошній новій дѣдичъ п. Дрѣ Стефановичъ, изъ за чого велика межі членами читальнѣ радѣсть. Честь и слава такимъ панамъ! Панове Васильки, Зоты и т. д., возъмѣтъ собѣ прикладъ любви до народу ѡдъ чужихъ сєму народови пріятелѣвъ его!

Нову читальню закладають честній господарѣ въ Шининцяхъ; Боже имъ помагай до доброго дѣла! Чась отворєня подамо пѣзнѣйше.

Коли просвѣченій спятъ, то темній прозирають можна сказати чуючи, якъ то нашій сєлине въ рѣдныхъ сторонахъ самі берутъ ся до отворєня читальнѣ. Зѣ всѣхъ сторѣнъ надсылають намъ зновъ дописи дышучій патріотизмомъ, якій розгорѣвъ ся межі нашимъ народомъ и заохочує ихъ до дѣла ба й до борбы. Зъ интелігенціѣ зновъ рѣдко де видно хотъ бы найменчѣи помочи для менчѣго брата въ его починѣ просвѣтнѣмъ. Чижъ не стыдъ сє, та не жалъ?

ДРІВНИ ВІСТИ.

(Архикнязь Альбрехт) обходив сего вторника 60-літню річницю своєї військової служби. Черновецьке військо празнувало сю урочистість польним богослуженням і великою парадом з музикою. О 1. годині мали офіцери спільний обід.

(Президент) Е. Е. барон Піно учить ся руского і румунського языка.

(Застрілив ся) минулої неділі властитель славної з своєї ретельности торговлі черновецької А. Шмід. Поводом самоубійства була нещасна любов 28-літнього покійника.

(Рускій театр) під зарядом п. п. Бібєровича і Гриневецкого розпочне свої представлення в черновецьком театрі мѣсцѣм в сю Суботу, 18. (30.) Априля, трактовою оперою Артимовського «Запорожець за Дунаєм». Дальшій представлення відбуватись будуть кожного Вторника, Четверга, Суботи і Неділі. Дальше представлений будуть що найліпшій творять: «Галька Острожска», трагедія в 5 актах Ом. Огоновського, муз. А. Вахнянина, «Федько Острожскій», преміована истор. драма в 5 актах Ом. Огоновського, «Ярополкъ І. Святославичъ», трагедія в 9 відслонах Корнила Устияновича, муз. А. Вахнянина, «Властитель гутъ», драма в 4 відслонах Ю. Онета, «Глигтай», образ з життя народного з сівками і танцями Кропивницького в 4 відслонах, «Пошились в дурі», комедія-опера в 3 актах Кропивницького, «Пань молодца з Босні», комічна оперета в 3 актах, Даніла Млаки, муз. Из. Воробкевича, «Зелений острів», коміч. оперета Лекока в 3 актах, «Барон циганскій», ком. опера в 3 актах, «Шляхта Ходачкова», ор. комедія Григорія Григорієвича в 4 актах і «Соколик» ор. комедія Гр. Григорієвича в 4 актах. Подаючи нашим родимцям так гарний репертоар нашого театру, яких то шукать в Чернівцях ще ніколи не гано, завзявасмо наших черновецьких і позачерновецьких Русинів до як найчисленнішого і найчастішого загощення до нашого театру, котрий тїшит ся загальною славою а котрого може аж по дальших десяти роках прийде нам побачити. 3., 4. і 5. Мая выступить в оперетах «Барон Цыганскій» і «Корнильскій Дзвон» славний тенор опери з Праги п. Флоріанскій. — Цѣны мѣсць: Льожа партерова 4 зол., льожа поверхова 3 зол., фотель 80 кр., мѣсце нумероване 60 кр., партер 35 кр., для пп. учеників і гарнизону партер 25 кр., балькон 50 кр., галерія нумерована 35 кр., галерія 20 кр. Карть абонаментовых і билетів достати можна в торговлі: Ів. Ігнатовича в ринку, а від 5 години вечером в касѣ. Початок о годині 7 1/2 точно.

(Згорѣло) вночі з вторника на середу Илишице, нѣмецке село Сочавського повіту.

(Черновецькій гр. к. сотрудник) «Правдолама» именованій «Страхонудским» стихотворителем з «хруньо-ушанскімі атліціями».

(Историчній свѣдоцтва) о перших жителях і владѣтелях Молдовы і Буковины зібрані о. Из. Мартиновичем помістила в нѣмецком переводѣ черновецька часопись «Буковінер Рундшау». Особний відбиток появить ся небагом. Буковинскій Русини вельми вдячні пов. редакції, що причинилась напечатанем сєй статі до выясненя дуже запутаных відомостей бук. нерускої інтелігенції з історії Буковины.

(Наші опікуны). Угорскій і нѣмецкій газети донесли, що знаний Адольф Іванович Добрянскій уложив пропамятне письмо (меморіаль) о положені православныхъ церковей в австрійско-угорскій монархі; тоє письмо послав оберпрокуророви св. Синода Побѣдоносцеву в Петербургъ, а той вручив єго цареві. В томъ письмѣ нарікає ся на упереджене православної церкви в австрійско-угорскій монархі, а вкѣнци молит царя російского, щобъ помѣгъ і хоронив своихъ тяжко гонєныхъ одновѣрцѣв. Нѣмецкій газети, навѣть такі, що Русинамъ сиріяють і п. Добрянского все боронили, теперъ выступають остро противъ него і кажуть, що навѣть словъ не можуть знайти на такий поступокъ, абы у внутрішній справѣ австрійскій вызвати заграничну державу. Дивно, якъ бы п. Добрянскій скаржив ся на угиснене православної церкви, коли онъ самъ до той церкви не належить, але все єще єсть уніятѣмъ-католикомъ! Зъ тоїжъ причини дивно намъ і те, що доносять зъ Відня, що онъ тамъ вразъ зъ Чехомъ Живнымъ намовляє Славянъ, особливо Чеховъ, абы переходили на православну вѣру.

(Огонь в Кутахъ) выбухъ о 3. год. рано в партеровомъ домѣ жидѣвскомъ в серединѣ ринку. Огонь розширив ся дуже скоро, такъ що на разѣ годинѣ було заняты сь ратушкою, а люди позаломлювали руки та гляділи зъ розпукою. Ажъ сторожи огневѣи зъ Викиницѣ удало ся спинити ширєне огню, і она то вдѣяла, що цѣле мѣсто не стало жертвою пологени. Згорѣла майже до тла заходна і полуденна часть мѣста, замешкана виключно жидами ремѣсниками і торговцями. Ихъ дѣймає лихо тымъ бѣльше, що не змогли спасти своихъ движимостей. Нынѣ остають они безъ средствъ до житя, і населєню грозить тифусъ голодовый. Завязавъ ся комитетъ, щобъ нести помѣчь погребучимъ. —

(Въ Снятинѣ) знищивъ огонь д. 7. л. с. м. одно передмѣсте.

(Крадѣжъ зъ воза почтового) сповнено на дорожѣ межі Коломыєю а Делятиномъ дня 25. л. марта с. р. Злодій дѣбравъ ся до скриньки почтовой дороблєнимъ ключемъ (бо скринька не розбита, ані не-нарушена) і забравъ зъ неї 1.017 зол. Арештовано якогось чоловіка пѣдозрѣного о сю крадѣжъ.

(Новый убѣгатель о болгарскій престолѣ) недавно появивъ ся — якъ доносить черновецька «Газета Польска» — в Кѣцмані на Буковинѣ, вь особѣ Івана Гнатюка. Гнатюкъ укѣничивъ гимназію зъ ѣдначенємъ, а по испитѣ зрѣлости повандрувавъ пѣхотою до Відня і тамъ пѣвтора року борѣвъ ся зъ найбільшою нуждою. Вѣда і надмѣрна праця привели єго до того, що у него показались обьявы божєвѣльности. Пѣзнійше служивъ ще вь войску, здавъ испитъ на народного учителя, але не мѣгъ уже вчити і оставъ ся у родинѣ вь Кѣцмані. Зъ Кѣцманя посылєє онъ всѣлякй жалѣбы до суду на рѣзныхъ людей, а головню на знакомѣ панни, що «спиритистично» нерєслѣдують єго вь снахъ. Разъ вычитавъ анонєсъ богатої панни зъ Берлина, що черезъ инсераты шукала мужа, котрый бы не ѣвъ мяса. Сей часъ написавъ Гнатюкъ листъ до панночки, де обьявивъ себе вегетаріаниномъ. Колижъ дѣвчина бажала єго лично пѣзнати, онъ пѣшки забравъ ся до Берлина, але зъ ѣдтамъ єго заразъ назадъ выпротѣрили до Буковины. Найновѣйшій єго подвигъ — то зголошенє своєї кандидатуры на болгарскій престолѣ. Вь поданію до Софіѣ залучивъ свои свѣдоцтва і актъ зголошеня. Вь Софіѣ не хотѣли чомусъ признати єго достойнымъ престола, подобно

якъ ки. Мингрельского, и до трехъ мѣсяцѣвъ кречю звернули ему назадъ паперы.

(Соймы краеві) мають бути скликані въ мѣсяци вересню с. р.

(Похоронъ Крашевского) відбувъ ся въ Краковѣ въ понедѣлокъ дня 18. л. цвѣтня с. р. при дуже численнѣмъ зѣздѣ Поляковъ зѣ всѣхъ сторѣнь. Вѣнцѣвъ зложено на домовинѣ надъ 300.

(Въ Чернѣвцяхъ) умеръ д-ръ Генрихъ Атласъ першій вицебурмистръ мѣста и санитарный совѣтникъ Буковины.

(Выселене Чанго-Мадярѣвъ) зъ Буковины до Угорщины відбуває ся дальше. Мадяры, налякавши ся цифрѣ послѣднего обчисленія людности, котрі выказали зъ одной стороны пѣдунадаючи зрѣсть народу мадярского, а зъ другой стороны великій зрѣсть немадярскихъ народностей, скликають постороннихъ Мадярѣвъ на поселене въ коренной Угорщинѣ. Богато родинѣ мадярскихъ переселило ся вже зъ рѣзныхъ краѣвъ, хогай ихъ на ѣтчинѣ, мимо обѣденокъ, ожидае незавидна доля, бо нѣхто ними не займае ся. Недавно угорске правительсво дозволило 50 родинамъ мадярскимъ зъ Буковины переселити ся въ Угорщину.

(Быкъ а корова). Гѣра Циганчукъ господарь зъ Дубѣвцѣвъ приишовъ на черновецкій торгъ, щобы купити быка. Крутячись межи худобою надѣбае его жидѣ и просить, щобы му выторговавъ корову, за що дѣстане 50 кр. баринѣвного. Нанѣ Гѣра злacomивъ ся на зарѣбокъ и нузь до торгу. Небавомъ пригѣдивъ корову, приводитъ жидѣ, жидѣ хоче платити, та бо гѣзда коровы не хоче продати своен худобинѣ жидови. Кличе жидѣ Гѣру на бѣкъ и радить: «Знаете що? Видите, що господарь не хоче жидѣвскихъ грошей, заплатѣть вы вашими, пѣдпишѣть карту, а я вамъ грошѣ верну». Гѣра лacomий на грѣшъ послушавъ жидѣвской рады, заплативъ 40 левѣвъ за корову и веде ея на мѣсце, де лишивъ жидѣ, шукае, пытае, а жидѣ нема. Щѣжь робити, веде Гѣра корову до дому, та зѣ встыду, що купивъ замѣсть быка корову, лишае ея по дорожѣ въ Лужанахъ, де на другой день мавъ бути ярмарокъ. Стоить Гѣра цѣлѣсенный день Вожий зъ коровою, нѣхто не пытае, ажъ пѣдъ вечеръ змиловавъ ся надъ Гѣрою жидѣ и дававъ му за корову 25 левѣвъ, котрыхъ Гѣра очевидно не приймивъ. Такъ то купивъ собѣ Гѣра замѣсть быка корову, що то ухавъ ему хитрый жидѣ вразъ зъ другимъ хитруномъ. Файный бувъ бы собѣ жартъ, що и баринѣвного вартъ, кобъ не правда лишь гѣрка: взявъ корову за быка.

(Комісія черновецка), що має высказатися о правописѣ руской складае ся зъ университетскихъ професѣровъ Дра Стоцкого, Дра Гартнера и Дра Калужницкого, дальше зъ професѣровъ середныхъ шкѣлъ Билинкевича, Гѣббовицкого и Кириловича. На писарѣ комисіѣ именовано пѣдучителя Вошніагу—а (здае ся на внесене его вуйка нана Ісѣпескула), хогай суть учитель Русины, що лѣьше освѣдомлені зъ правописами рускими, ишло мабутъ непрошенымъ ѣпѣкунамъ румунскимъ о контролю надъ справами рускими. Слѣдуючого тыждня мають названий 3 професѣры середныхъ шкѣлъ предложити комисіѣ зѣвсѣмъ нову правопись. Побачимо.

(Велике диво стало ся въ велику субѣту въ тутешной духовной семинариі). Ото одинъ зъ тутешныхъ унійтскихъ священниковъ приишовъ надъ вечеръ того дня до и. Маньковского, що е унійтомъ и держитъ кухню въ семинариі, здае ся, щобы у него дору освятити. На разъ рознесло ся въ цѣлой семинариі, що унійтскій панѣтець посвятить кухаркою, т. е. соприугою и. Маньковского для питомцѣвъ приладжену дору,

и наставъ межи Румунами не меншій переполохъ, нѣжь колились въ Содомѣ и Гоморѣ. Питомцѣ Румуны гвѣтували, а о. спиритуаль бѣдкавъ ся, бѣгавъ то сюда то туда, якъ та квѣка, коли половникъ кинѣ ся межи курята, понеже унійтскій пѣтець освятить для православныхъ питомцѣвъ приладжену дору, и не хотѣвъ уже на жадець способъ дору посвятити, такъ, що уже приходило до того, що питомцѣ на великѣдень мали бути безъ свѣченого. Но въкѣнецъ тверде ректорске сердце змякло и ѣтець — о. ректоръ — посвятить дору.

(Конкурсы) розписані на многі а многі мѣсяци учительскій всѣхъ повѣтовъ буковинскихъ. Не подаемо ихъ, позаякъ терминъ кѣнчить ся позавтри, хотя ихъ въ урядовой газетѣ оголошено дѣперва передъ 14 днями. Не знаемо чому такъ короткій часть оставлено убѣгателямъ, додаемо еще и то, що хто не е предилатителемъ «Черновецкой Газеты» и доси о сихъ конкурсахъ нѣчого не знае; бо урядовой оголошенія приходять звичайно ажъ по терминѣ, ба въ кѣдманьскѣмъ и вижницѣмъ повѣтѣ жалуютъ навѣть ѣсобныхъ автографѣвъ для поодинокихъ шкѣлъ, а высылають одинъ ѣдифсѣнский тѣлько циркуляръ, котрый передъ кѣнцемъ термину обѣйде одну-двѣ шкѣлы. Звертаемо на се увагу краевой рады шкѣльной. О способѣ наданя посадь поговоримо по обсажденю.

(Цѣны зѣбѣжа въ Чернѣвцяхъ.) Дня 20. л. Априля с. р. коштовали 100 кѣло: ишеницѣ 8 зол. 25 кр. до 8 зол. 50 кр.; — жита 5 зол. 25 кр., до 5 зол. 50 кр.; — ѣвса 4 зол. 10 кр. до 4 зол. 40 кр.; — ячменю 4 зол. 70 кр. до 6 зол. 25 кр.; — кукурузы 4 зол. 20 кр. до 4 зол. 30 кр.; — конючины 30—38 зол.

ДЛЯ НАУКИ.

ПОЖИТОКЪ ЛАСТѢВКИ.

Одѣнь французскій ученый выслѣдивъ, що одна ластѣвка пожирае денне не меньше якъ 495 насѣкомыхъ; ѣтже ѣдѣ 15. Цвѣтня до кѣнця мѣсяца Серпня пожирае одна ластѣвка надъ 68.800 насѣкомыхъ. Взѣвши на розвагу ще и то, що помѣнутый ученый не знайшовъ въ розпорѣныхъ жѣлудкахъ ластѣвокъ нѣ одного зеренця будъ якого зѣбѣжа нѣ найменшу ѣвоичѣву крихѣтку а нѣ слѣду зъ иныхъ растинѣ. — пѣймемо ажъ тогды, який величезный пожитокъ приносить намъ ся маленька, невинна пташка въ саду, въ ѣгородѣ и на поли. — Пасѣчники ѣднакожь нарѣкали и ще нарѣкають, що ластѣвка пожирае пчѣлы и робить имъ велику шкѣду. Се дали другому ученому повѣдъ выслѣдити, кѣлько въ сѣмъ твердженю пасѣчниковъ правды. По ѣсновнѣмъ выслѣдженю лише ѣтець въ ѣднѣй газетѣ ѣсь такъ: Каждый пасѣчникъ скажитъ ся на ластѣвки, що ѣни ему пчѣлы пожирають; не диво ѣтже, що тѣ пасѣчники ѣважають ластѣвку за великого неприятели пчѣлы, бо и спѣстерегаемъ въ лѣтѣ, якъ ластѣвки годуютъ своихъ молодѣнькихъ такожь и пчѣлами. Такъ и я ѣважавъ ластѣвки за неприятели пчѣлы и зъ тои причины намѣривъ я ихъ зъ пѣдъ стрѣхъ моего домѣвництва повыгонити. Но нѣмъ я ихъ выгнати мавъ, зауважавъ я на диво, що пчѣлы въ гнѣздѣ

молодыхъ еще живы и ажъ молодіи мали ихъ удусити. То мене зацѣкавило и я подлѣзъ до гнѣзда и зауважавъ, що пчолы не жалили молодыхъ пташкѣвъ! Менѣ удавало ся кѣлька разѣвъ молодымъ поданіи пчолы одъ смерти уратувати; но якъ мене тоє урадовало, коли я знайшовъ, що то саміи трупы були. — Пчѣль-робѣтниця я не знайшовъ нѣколи въ гнѣздѣ. Ссѣ досвѣдъ сповѣдувавъ мене ластѣвки хоронити и боронити. Они — пѣсли моего зданя — для насѣвъ дуже пожиточны, бо они увѣльняють пчѣль одъ неробѣвъ и дармоѣдѣвъ.

ДЛЯ ЗАБАВЫ.

О Д А Р К А.

(Оповѣдане Марка Вовчка. *)

I.

Старый нашъ панъ, покойникъ, недобрый бувъ! Не тымъ бы згадувати, та лучшимъ нѣзачо.

У насъ черезъ рѣчку хутѣръ козацкій вѣльный, то и козаки его стереглись, якъ огню, и обходили, бо тяжко ихъ кривдивъ; а що вже мы, крепаки, натерпѣлись одъ него, то нехай Господь боронитъ всякого хрещеного чоловіка! Бувало якъ стрѣнешъ его, то бѣжишь, не розглядаючи, чи гора, чи низъ, абы розминутись. Найбѣльше его боялись дѣвчата. Не оденъ вѣкъ дѣвопкій веселый онъ стративъ. А що ему вдѣешь?... Иде бувало по селу хмурый, сердатый, то и поглядає туды-сюды, якъ той воронъ хижій.

Якось сидимо мы въ своѣй хатѣ, говоримо про него, недобрыймъ словомъ згадуючи, якъ застукотитъ у сѣняхъ, заgrimихтитъ! самъ панъ у дверѣ! Якъ-то кажутъ: про вовка помова, а вовкъ у хату.

Увѣйшовъ вѣтъ тай пытає: «А де твоя дочка, Одарка?»

А въ мого брата була дѣвчина, Боже милый, яка дѣвчина! Она бувало весь двѣръ веселитъ собою, якъ зорею. Таке-жъ то молоде та щасливе! нѣякого лиха не знає, не вѣдає, бѣгає собѣ та смѣє ся, мовъ у срѣбній дзвоники дзвонитъ.

Спытавъ онъ про Одарку — мы такъ и поприкинали на мѣстци, а Одарка саме въ хату. Онъ якъ угледѣвъ дѣвчинку, ажъ очи ему засвѣтились, тай каже: «Ходи зо мною въ двѣръ, дѣвчино!»

Одарка до матусѣ. Стала коло Матусѣ и стоитъ, не дыше моя рыбочка.

«Она еще и лѣтъ не дѣйшла, пане; пятнайцятий годокъ починає», каже батько; а мати плаче.

«А ну еще що заговори, вражій сыну! то я тебе почастую!» грѣмнувъ на него, та знову до Одарки: «Хутко, хутко, Одарко! ходѣмъ!»

Она все стоитъ не иде.

«Хутко, дѣвчино!»

*) Подаємо одно изъ славныхъ „Народныхъ оповѣданъ Марка Вовчка“, котрыхъ 3 томы мѣстачихъ 25 оповѣданъ можна получить черезъ нашу администрацію за 45 кр. (55 кр. зъ пересылкою). Кто не читавъ Вовчковыхъ оповѣданъ, не знає красы нашої бесѣды. Редакция.

Не иде, мовъ омертвила. Загарбавъ онъ еи за руку тай повѣвъ.

Наче сонце нѣше зайшло. Якось у хатѣ спустѣло, обезлюднѣло.

II.

Перемучились мы до вечера; у вечерѣ братова побѣгла въ двѣръ довѣдаться, та хутко и вернулась: «До Одарки не пустили», каже: «и оддалѣкъ не бачила, и голосочку еи не чула!» а сама плаче-плаче!

И довгенько мы не бачили свою дитину: не пустили нѣ батька, нѣ матери, анѣ мене. Приидешь бувало, постойшь коло паньскихъ ворѣтъ, тай до дому вернешъ ся, ажъ тобѣ свѣтъ не милый. Розпытуешь у дворѣкъ, у дѣвчатъ. «Не знаємо, сердце, не знаємо. Вашу дитину мовъ за золоту браму зачинено; и въ очи еи не побачишь.»

А иншій, то смѣють ся, неначе Господь имъ разумъ одобривъ. «Що буде вашѣй Одарцѣ?» кажутъ «буде те, що и намъ було! Чому нѣ? Хибя ваша Одарка велика панна? А мы-жъ не були дѣти въ своего батька? Може насъ пенька не жалувала? И мы колись были добры, а ось же довелось зѣйти на ледащо, та такъ и якось у свѣтѣ жнемо...»

Мы ходимо що-дня, чи не побачимо. Уже третій тыждень минає. У недѣлю въ вечерѣ братова вернулась изъ двору, плачущи. «Не бачила», каже: «тѣлько дворѣкъ, нехай Господь имъ подаруетъ, зъ мене насмѣялись».

III.

Сидимо мовчки, тихо въ хатѣ та сумно; тѣлько чутно, якъ братова плаче, або братъ тяжко, тяжко зѣтхне.

Коли щось зашелестѣло; риннули дверѣ; увѣйшла наша Одарка. Мы такъ и зомлѣли, якъ на неѣ глянули: блѣда-блѣда та змучена! А она, безталанничка, поклонилась, тай стала въ порога, якъ чужа; стоитъ и очей не зведе.

«Отъ жѣйко», каже братъ: «мы и побачили свою дитину. Яка красна стала!» тай заплакавъ. У перше зъ роду я тогдѣ побачила, якъ мой братъ плаче. Нехай Мати Божа у друге не приводитъ!

Посадили мы свою Одарку на лавцѣ; братова и каже: «Доню моя! горенько мое! се вже тебе пустили зъ двору?»

«Я, мамо, нишкомъ приишла. У двѣръ гостѣ наѣхали: молодой панъ изъ жѣйкою.»

«Роскажижъ намъ, Одарочко, всѣ пригоды свои, любко!» кажу ѣй.

«Та роскажи-жъ бо, роскажи! нехай послушаютъ!» каже братъ, тай выишовъ зъ хаты, мовъ его огнемъ пекло.

Одарка заплакала слѣзми та почала розказувати все: якъ еи замыкали на нѣчь саму у горницю, якъ страхали и били, якъ до згубы довели...

«Ты-бъ, моя доню, до панѣ: може-бъ она тебе выратовала... нерозумна моя дитино!»

«Мамо, мамо! що пані допоможе! Одъ него всѣ въ розсыпъ, якъ голубы одъ шуліки (яструба). Не може пані! Пані и панночки еще на мене обѣжають ся, неначе я справді винна. Котра нѣ прийде — до-рѣкає та ганить, и словомъ и окомъ.»

Такъ то журимось та плачемо, плачемо та жури-мось, и не чулись, якъ темна нѣчь наступила.

«Нездужаю я, матѣнко!» каже Одарка. «Нехай у васъ перебуду хоть сю одну нѣчку. Теперъ у дворѣ гостѣ, нѣколи и огледѣти ся за мене.»

IV.

Започувала дома. Чи спала, чи не спала, чи ще и очей не звела, вже парубки зъ двору и прибѣгли за нею: «Иди хутко въ дворѣ!»

Якъ она просилась, якъ плакала, еще який часъ перебути въ батька, бо тяжко нездужала! «Нѣ», ка-жуть: «мы сего не смѣємо. Не пойдешъ доброхѣтъ — силою поведемо: такъ звелено. Тебе ще зъ вечера шу-кали на щось папючки и пані прибѣжа.»

«Якесь еще лихо конить ся!» каже братова.

«Бодай нѣхто такого не дождавъ! Лучше-бъ она була маленькою згинула!» озвавъ ся братъ. «Годѣ, Одарко, годѣ плакати! годѣ проситись!... не поми-луютъ... та не ихъ и сила.»

«Не сила наша», кажуть парубки: вже и имъ стало жалко.

(Конецъ буде.)

НОВІ КНИЖКИ.

Въ справѣ видання монографіи М. Костомарова
«**Богданъ Хмельницкій.**»

(Одъ издавництва Руской Историчной Библиотеки.)

Зъ VI. томомъ достануть Ви. Читателѣ одну тре-тину цѣлой серіи «Руской Историчной Библиотеки», въ котрій наша бувальщина въ Кіевскомъ и Литовскомъ періодѣ книжкомъ (зъ особливою увагою Галицкой Руси) зъображена перомъ найзнаменитшихъ сучасныхъ исто-риковъ. Мы взяли ся до сего многоважного але и труд-ного издавництва въ той надѣи, що наша руска интел-лигенція оцѣнитъ его велику вагу и допоможе громад-нымъ предплачуванемъ покрыти значий кошти накладу, тымъ бѣльше, що цѣла передплата для цѣлого загалу руского приступна. Зъ жалемъ однакъ треба сказати, що число предплатниковъ такъ мале, що ледво въ по-ловинѣ покрывають кошти накладу. Чи-жъ такъ рѣвно-душною мала-бъ для насъ бути наша минувшость? Чи можемо-жъ загрѣти ся щиримъ патріотизмомъ, полю-бити нашъ край и народъ, не познавши его исторіи? Чи-жъ не въ той неспѣдомости историчной треба гля-дѣти причины, що при нашихъ народныхъ неудачахъ опускаемо руки, попадаемо въ апатію, а многі стають ренегатами и отчаюдухами? Тѣлько ясна свѣдомость національна, оперта на основномъ знакомствѣ нашої исторіи, може розяснити намъ дорогу до цѣли нашихъ народныхъ змаганъ, може додати намъ силъ вытравати на той дорогѣ, хочъ бы она колючимъ тернемъ стелила

ся. Глибока вѣра у велику доносимость «Руской Исто-ричной Библиотеки» для нашої справы народной не позволяла намъ мимо дѣланого матеріального заводу и частныхъ невзгодинъ покинути розпочате дѣло. Однакъ середѣ такихъ обставинъ дальше издаване стає ся просто неможливымъ, саме въ той хвилі, коли маємо приступити до видання найзнаменитшой моно-графіи «Богданъ Хмельницкій», надъ котрою славно-звѣстный историкъ М. Костомаровъ трудивъ ся бѣльше, якъ четвертину столѣтя, въ котрій зъ незвы-чайнымъ артизмомъ представивъ оденъ зъ наисвѣтлѣй-шихъ періодовъ нашої историчной минувшости. Тому то одѣлюємо ся ще разъ до патріотизму нашої ин-телигенціи, щобы громадною предплатою допомогла выдати въ нашомъ языкѣ дѣло, котре повинно нахо-дити ся въ кождой руской хатѣ, котре легкимъ, арти-стично-краснымъ представлениемъ надає ся яко лектура навѣтъ для менше образованныхъ верствъ нашої су-спѣльности. Накладъ цѣлого дѣла, обчисленого на 4 томы по 12—14 аркушѣвъ, буде стояти около 1.300 зол. (числивши лише друкъ, папѣрь и брошуроване), становило бы томы IX, X, XI и XII Руской Историч-ной Библиотеки и вышло бы въ протягу сего року. Скоро бы зѣбрало ся потрібне до покрити накладу число предплатниковъ, приступило бы издавництво до печатанія. Цѣле дѣло «Богданъ Хмельницкій» въ 4-охъ томахъ въ дорожѣ пренумераты буде сто-яти 5 зол. (зъ пересылкою franco) або по 1 зол. 25 кр. за томъ. Однакъ кождый предплатникъ обяза-ує ся взяти цѣле дѣло, бо инакше наражує издав-ництво на великій страты черезъ декомплетоване ви-данія. Въ оправѣ стояти буде цѣле дѣло зъ пересыл-кою рекомендованою 6 зол. 20 кр. або по 3 зол. 10 кр. по два томы разомъ оправий. Для улекшенія можна надсылати предплату що мѣсячними ратами найменше по 1 зол. а. в. Ново приступающимъ предплатникамъ може издавництво доставити всѣ доси выдані томы (с) Руской Историчной Библиотеки по цѣнѣ принуме-раційной 1 зол. 25 кр. за томъ брошурованный зъ пе-ресылкою franco, або по 3 зол. 10 кр. по два томы разомъ оправий въ полотно англійске зъ золоченымъ вытискомъ зъ звѣстной переплетѣи п. М. Сножарского у Львовѣ. Скоро бы въ протягу мѣсяця мая не зголосило ся потрібне число предплатниковъ, издав-ництво було бы примушено залишити дальше издаване Руской Историчной Библиотеки а надѣслану предплату звернути адресатамъ.

Въ Тернополи 2. (14.) цвѣтня 1887.

Олександръ Барвинскій,
професоръ семинаріи учительской.

Переписка Редакціи и Администраціи.

II. ДОПИСОВАТЕЛЯМЪ ЗЪ ДУБОВЕЦЪ И ШИПИНЕЦЪ: Хо-роші дописи Ваші прийдуть до слѣдующаго числа.

Выдає и за редакцію одвѣчає: Осипъ Ю. Гординыйскій-Федьковичъ. Зъ печатнѣ Г. Чонна.

«Буковина» виходить
1. (13.) и 16. (28.) каждого
мѣсяця.

ПРЕНУМЕРАТА
платна въ Чернівцяхъ
выносятся:

на цѣлый рокъ 3 зол. — кр.
» півъ року 1 » 50 »
» третину » 1 » — »

Поодинокі числа 15 кр.

БУКОВИНА.

Часопись політична и наукова
для народа руского.

РЕДАКЦІЯ и АДМИНИ-
СТРАЦІЯ «Буковины» зна-
ходить ся въ Чернівцяхъ
(Улиця дилійна ч. 29), куда
всѣ дописи адресовати на-
лежитъ.

Цѣло- и поврочій пред-
платитель достаютъ зъ каж-
дымъ 3. числомъ премію.

ОБЪЯВЛЕНІЯ и ПРИЛОГИ
обчисляютъ ся якъ найдешевше.

Ю В І Л Е Й

25-лѣтної літературної дѣятельности впр. О.

ИЗИДОРА ВОРОБКЕВИЧА

(Данила Млаки)

обходити муть Черновецкїй товариства „Руска Бесѣда“, „Народный Дѣмъ“, „Товариство драматичне“ и „Союзъ“ зъ ласкавымъ свѣдѣломъ львѣвского руского народного театру въ Недѣлю дня 17. (29.) Мая с. р. въ слѣдующой спосѣбъ. О 1/28 години вечеромъ данный буде въ сали черновецкого мѣского театру музикально-драматичный вечерокъ пѣсля слѣдующой програмы:

1) Прологъ предсѣдателя ювілейного комітету проф. Пігуляка Брѣфтя.

2) „Чомъ красна Буковина?“ мужескїй хоръ Из. Воробкевича.

3) „Гостинець зъ Босніѣ“, поезія Данила Млаки выголосить артистка руского театру панѣ Биберовичева.

4) „Дубъ и калина, хлопецъ и дѣвчина“, дуеть одсѣввають въ супроводѣ оркестры артистка панѣ Анна Бочкай и проф. и. Дрѣ. Ст. Смалъ-Стоцкїй.

5) „Яношъ Іштенгазі“, комічна оперетка въ однѣмъ актѣ, слова Данила Млаки, музыка Изидора Воробкевича, одограе львѣвскїй рускїй народный театръ.

6) Вечеръ закончить живой образъ изъ драматичныхъ творѣвъ ювілата при одсѣваню мужеского хору Из. Воробкевича: „Зазвенѣмо разомъ, братья!“

О 10 годинѣ по представлено послѣдую-

щая спѣльна вечера въ гостиници пѣдъ „чорнымъ орломъ“. Кто желяе взяти участь въ спѣльной вечери, зволить прислати на ту цѣль найдалше до 25. л. Мая с. р. на руки „Рускои Бесѣды“ въ Чернівцяхъ 3 зол. одѣ особы.

Гратуляційный письма и телеграммы, котрі будуть одчитанї на спѣльной вечери, належитъ высылати пѣдъ адресою „Руска Бесѣда“ — Чернівцѣ.

Хто зъ замѣсцевыхъ гостей желявъ бы бесплатного помѣщеня на часъ ювілею, зволить увѣдомити о сѣмъ „Руску Бесѣду“ въ Чернівцяхъ найдалше до 25. лат. Мая.

Подаючи се до вѣдомости нашихъ родимцѣвъ надѣємо ся на певно, що братья Русины зъ Буковины и зъ поза Буковины, такъ наша интелігенція якъ и братья селяне, особливожь члены нашихъ читалень зберуть ся въ Чернівцяхъ въ Недѣлю дня 17. (29.) Мая с. р. якъ найчисленнѣйше, щобы оддати нашому неутомимому поетови и композиторови добре заслужену честь и славу.

Львѣвскїй рускїй народный театръ въ Чернівцяхъ.

По семи лѣтахъ перерванныхъ хіба скѣлькома представлениями черновецкого аматорского театру судилось намъ ажъ въ Суботу 18. (30.) Апрѣля с. р. побачити въ Чернівцяхъ родну руску сцену, почути зъ неї руску мову и пѣсню. За довгїй и недовгїй сей часъ зробила руска сцена великїй крокъ въ передъ, такъ що смѣло повторити можемо загальный судъ, котрый признае нашему театрови, що одновѣдае всякимъ вымогамъ, и то въ кождѣмъ взглядѣ. Русины, котрымъ

Що дѣють наші братя?

якъ во всѣмъ такъ и въ сѣмъ дѣлѣ все вѣтеръ въ очи вѣе, Русины, що одинъ въ Австрій на власной земли за власный грѣшъ не мають постійного театру, а мусять вдовольтись малыми окрушками зъ власного стола «дароваными» на рѣдну свою сцену, котра тому и задля другихъ таки рускихъ первородныхъ грѣхѣвъ мусить, щобъ выжити, скитатись мовъ бездомна зъ мѣсця на мѣсце, Русины, мимо всѣхъ тыхъ для розвою рѣднои сцены неприхильныхъ обставинъ, можуть гордити ся своимъ театромъ. Така вже наша доля; бо-ить ся, здасть, свѣтъ, щобъ мы не пѣднались за высоко; бо «якъбы не злиднѣ не мозольный працѣ, не одинъ зъ насъ бувъ бы Віргіль та Горацій.» Та дарма, й на «жолобахъ» повстають у Русинѣвъ въ повнѣмъ значеню слова артисты, якъ Биберовичѣ, Грыневецкій, Стечинскій, Клѣшевска, Осиповичева, Плошевскій и Стефуракъ, котрыхъ и первостепенный акторы столичныхъ сценъ, якъ первый теноръ празкои оперы пп. Флоріанскій, затемнити не въ силѣ; а нашу Вишневу и Людевичеву, нашего Подвысоцкого, Яновича, Гулевича пожелавъ бы собѣ и нашъ черновецкій нѣмецкій театеръ, о хорѣ и ансамблю въ Чернівцяхъ ще не чуванныхъ, о пребогатѣй гардеробѣ и власной декораціѣ, въ Чернівцяхъ нѣколи ще невиданныхъ и не поминających, зробили бымъ навѣтъ дирекціѣ нашего театру закидъ за надто выставну гардеробу въ «Циганскѣмъ баронѣ» и «Корневильскихъ дзвонахъ», дякуючи їй заромъ за пышный рускій строѣ въ «Гальциѣ Острожской.»

Переходячи до репертоару доси представленого пѣдносимо по першѣмъ, що grano все лише нові въ Чернівцяхъ ще невидані штуки, по другѣмъ одличну гру всѣхъ особливожь выше вымѣненныхъ артистичныхъ силъ, додаймо до того премилу музику въ Артымовского «Запорожцю за дунаемъ», патріотичный настрѣй всѣмъ вымогамъ ѣдновѣдающей драмы Ом. Огоновского «Гальски Острожской», одлично поборені трудности музыкальнй накоплені въ «Баронѣ циганскѣмъ» и «Корневильскихъ дзвонахъ», вѣрну характеристику и природну подѣю въ Стечинского «Добшу» и Данила Млаки «Новѣмъ Дворнику», въ нѣчому не уступающу нѣмецкимъ опереткамъ «Наиѣ молоду зъ Босниѣ» Данила Млаки; отъ вамъ гарный лавровый вѣнецъ, який унѣвъ собѣ нашъ рускій театеръ въ Чернівцяхъ, жалъ только, що такъ мало бачимо мы въ театрѣ Русинѣвъ, чого не только задля заслугъ нашего театру, але й для нихъ самыхъ, для пѣднесения и скрѣпленія духа въ теперѣшной для ѣдродженія буковинской Руси такъ важной хвили желати належитъ. Завываемо прото нашу интелігенцію и нашихъ селянъ, особливо членѣвъ поблизкихъ читалень въ Мамаѣвцяхъ, Раранчу, Топорѣвцяхъ, Берегометѣ, Зеленецѣ, Неполоковцяхъ и иншихъ, чтобы не залишили сеи рѣдкои нагоды й прийшли хоть разъ до руского театру, котрый що Вторника, Четверга, Суботы и Недѣлѣ однакъ только ще двѣ недѣлѣ въ Чернівцяхъ грати ме и то самі нові въ Чернівцяхъ ще нѣколи непредставлені штуки.

Галицкй братя нашй готовятъ ся до достойного принятия высокого гостя, Его ц. к. Вел. Архикнязя Рудольфа. Верховодячй въ Галичинѣ Поляки не хотѣли припустити до дотычныхъ комитетѣвъ зложеныхъ ними въ рѣжныхъ мѣстахъ галицкихъ ѣдновѣдне число Русинѣвъ, томужь ухвалили тернопольскй й львовскй Русины уложити особный комитеты. Се настрашило Поляковѣ тернопольскихъ, котры ѣдступили Русинамъ принадлежне имъ число представителѣвъ. Такъ отже выборы тернопольскй братя нашй пѣдъ проводомъ проф. Александра Барвильского свое право и приготавлиють на принятѣ Архикнязя руску выставу и рускій концертъ, котрый то послѣдний ѣдспѣває славный селянскій хоръ зъ Денисова пѣдъ управою о. Витошиньского. Отъ якои чести дѣждутъ ся честный селяне зъ Денисова, що ихъ спѣву слухати ме самъ сынъ нашего найяснѣйшого Монархи! Отъ що може добра воля и наука! Коли то у насъ такъ буде? — Дальше приготавлиють нашй галицкй братя еще одинъ свѣтлый праздникъ, а то 50-лѣтню рѣчницю галицкого народно-го письменства руского, котре розпочавъ славный Маркянъ Шашкевичъ. На той праздникъ мають зѣѣхати ся до Львова рускй патріоты, особливожь нашй писателѣ и ученй. Тѣшимо ся сею нагодою, бо и не одинъ зъ насъ радъ буде занѣзнатись лично зъ нашими галицкими братями, що такъ бодро борять ся о руску правду и силу и волю. Ой борять ся они на кождѣмъ кроцѣ за свое, тай не одно вже и выборыли. Отъ власне довѣдуемо ся, що львовске политичне товариство «Народна Рада» выграла справу противъ самой міністеріѣ, котра заборонила була основанѣ «касъ позичковыхъ» на пѣдставѣ статутѣвъ простого товариства. Такъ то вже и мы подамо статуты касъ позичковыхъ и способъ ихъ заснованія, що завдячити маемо львовскій «Народной Радѣ», до котрой приступаютъ всѣ галицкй патріоты сотками, й провадитъ процесса и зъ міністеріями, а не такъ, якъ у насъ, що боятъ ся приступити до простои невинной читальнѣ. А вжежь знати треба, що въ Галичинѣ мають Русины завязтѣйшихъ вороговѣвъ, якъ мы. Отъ и теперъ тамъ пошукуютъ за московскими книжками та арентують рѣжныхъ людей, що нѣбы то они московскй агенты о. Наумовича, котрый пѣшовъ до Росіѣ и ѣдтамъ має насылати рѣжнй заказанй книжка межи нашихъ людей. Не одинъ терпитъ тамъ дурно-пусто; тому то не приймайте, братя, до читалень нѣякихъ газетъ кромѣ «Буковины», «Господаря и промышленника», «Батьковщины» и «Дѣла», та нѣякихъ книжочокъ иншихъ лишь тѣ, що записанй у нашей газетѣ пѣдъ надписомъ «Новй книжки!» Стережѣтъ ся хоть бы й дарованныхъ, та «зазирайте й дарованому коневу въ зубы», чтобы не попалъ ся у вашй руки такій, за котрымъ жандармы пошукуютъ. На конецъ годить ся спѣмнути еще про одно добре дѣло, яке завели у себе нашй галицкй братя. Ось то що ваканій забирають заможнѣйшй люди по селахъ до

себе бѣдныхъ мѣськихъ школяриковъ, для одсвѣженія слабенькихъ ихъ силъ. И у насъ забрали були о. Георгій Ганѣцкій изъ Путилова передъ кѣлькома роками скѣлькохъ бѣдныхъ та слабовитыхъ хлопчикѣвъ на свѣжій гѣрскій воздухъ. Тому то одновляемъ сю гадку, чей найде ся ще такій добродѣй, що возьме сихъ вакцій яку бѣдну черновецку школярину для поратованія здоровья. У насъ не мало такихъ дѣтей и «Руска Бесѣда» радо препоручить що найдостойнѣйшихъ такихъ бѣдалашковъ замордованыхъ голодомъ, холодомъ та наукою, коли тѣлько найде ся де така милосердна душа. —

Щожъ сказати вамъ про украинськихъ и угорскихъ братѣвъ нашихъ, коли о нихъ нѣ чутки, нѣ вѣстки. Одныхъ и другихъ придавила ворожа сила; та на Украинѣ ще Богу дякувати не занѣмѣла руска рѣчь и руска пѣсня, на Угорщинѣ-жъ нема й доси ще проповѣдника рѣдного живого слова. Такъ то пропадаютъ братя наші на своѣй прадѣднѣй землѣ, наколи другі братя въ чужѣй Америкѣ живутъ коли не вѣльнѣйше одъ насъ усѣхъ; они якъ самі собѣ постелятъ, такъ ся и выпють, а намъ лежати хѣба на терню, яке злющій ворѣгъ всуває въ нашу постѣль. Дивно тѣлько, що мы попри то спимо твердо й не прокидаемо ся, щобъ постелити собѣ мякше. Часъ бы вже!

Дописи „Буковины“.

[Отворене читальнѣ въ Зеленовѣ] одбуло ся въ Недѣлю, дня 19. р. Апрѣля о 2. годинѣ по полудни у начальника громады п. Михайла Вервеги подъ проводомъ п. О. Поповича. Уже на службѣ божѣй поднесли панотець Антоновичъ въ хорошѣй проповѣди важность науки школьной, котру читальня продовжати має. Не дивно отже, що на збране прибуло много и то самыхъ переднихъ гѣздѣвъ Зеленовскихъ. Зъ окресности зѣйшло ся гарне число просвѣченыхъ господарѣвъ зъ Берегомету надъ Прутомъ, Неполоковѣвъ, Падиковѣвъ, Барбѣвѣвъ, Шиницѣвъ и Драчинѣвъ, межі котрыми бачили мы и щирыхъ народови учителей, пѣвцѣвъ и громадскихъ писарѣвъ ба и гостей изъ Чернобѣвъ. На зборѣ розпочавъ п. Поповичъ нараду бѣльше менше слѣдующою промовою: «Панове громада! Отъ и проминула люта пора, що докучала своимъ зимномъ всякѣй твари. Морозы пустили, снѣги и лѣдъ стонили ся, утихли бурѣ холоднѣй и вѣтры докучливѣй; настала тепленька и мила весна. Сонечко Боже вызволило и чоловіка и звѣринку и билинку одъ студени докучливой, що пригнобила була и тѣло и душу. Сонечко свѣтле и тепле оживило усю природу, все оджило новымъ свѣжимъ житємъ. Рѣльникъ снѣшитъ на поле, оре его й засѣває золотымъ зерномъ. Надѣя на хорошій жнива осолоджає ему тяжку мозольну працю. Ласкавый батько небесный пошле дощикъ тепленькій, загрѣе землю промѣнемъ сонѣшнымъ, и зѣйде золоте зерно густо, зелено. Щожъ, коли й хѣнта та бо-

дякъ и рѣжний иншій бурянь зѣйшовъ та ще до того буйнѣйше, якъ дорогій рѣльникъ засѣвъ его. Щожъ мавъ бы селянинъ зъ свои кукурузинки, колибъ не доглядавъ еи бѣльше, не высипавъ зъ помѣжъ неішкѣдний бурянь? Не потребуемъ вамъ, панове гѣзды, сего дальше розводити, вы бо самі здорови знаєте, що занедбавши кукурузу не булобъ зъ неі великого хѣсна. Такъ, видите, нема й великого хѣсна и зъ науки школьной, коли зерно науки засѣяне учителемъ въ дѣточѣй души занедбує ся.

Оно заростає рѣжнимъ буряномъ, котрый его по якѣмсь часѣ заглущує, вбиває. Такъ то пропадає марно дорогій часъ збутый на науцѣ въ школѣ и не дивно, коли потѣмъ обзываютъ ся люди: Що намъ зъ школы? А отъ у насъ вже бѣльше якъ 20 рокѣвъ школы, а письменного у насъ нема нѣкого. — Чѣмъ въ тѣмъ вина? Чи школа тому винна? Ой нѣ, панове громада, вы самі; бо далисьте пропасти золотому зерну засѣянному школою, залишилисьте, запустилисьте его, бурянь темноты, пиянства и роспущи заглущивъ его, й оно пропало, якъ бы й нѣколи засѣяне не було. Хто хоче жати, не повиненъ спати. Хто научить ся якого будь ремѣсла, а закине его, чѣмъ дивно, що незручний бѣ опѣсѣа до него? Хто покине книжку, чѣмъ дивно, що нерозпѣзнаєсь потѣмъ въ нѣй, забуде и то, що колись знавъ, не може розпѣзнати знакому ему колись букву, такъ якъ часто не можемо розпѣзнати й доброго колись знакомого, коли ни бачилисьмо его черезъ довгій часъ.

Господь Богъ давъ вамъ землю, давъ сонце и дощ и сказавъ: Засѣвайте зерно по й пильнуйте его, а дождетесь плодѣвъ. Такъ и милостивый нашъ Монархъ давъ вамъ школу, и приказавъ, чтобы каждый до неі ходивъ, та давъ вамъ ще й право закладати читальнѣ, въ котрыхъ повинилисьте илекати, обробляти те зерно, що школа вложила въ душу вашу.

Хѣснуйте, панове громадо, тѣмъ дорогимъ правомъ, яке надавъ вамъ нашъ милостивый батько-Цѣсарь. Дякувати нашему найяснѣйшому Цѣсареві и Его славнымъ попередникамъ минула вже та зима, тѣ свѣти, тѣ лѣдъ, тѣ бурѣ и морозы, що колись такъ тяжко давили вашихъ дѣдѣвъ и прадѣдѣвъ; збувъ ся нашъ нарѣдъ кренацтва и панцины, засвѣтило и вамъ сонце правды, повѣяло и вамъ теплымъ вѣльнымъ вѣтромъ, потепѣло и у васъ щирымъ тепломъ лѣпшой долѣ. Томужъ до працѣ, панове громада! Снѣшѣтъ до школы, де сѣють у вашу темну, якъ та ваша земля, душу золоте зерно науки-просвѣты; снѣшѣтъ въ читальню, де выполе ся зъ дунѣ вашей бурянь темноты, пиянства и роспущи. Снѣшѣтъ; бо часъ не стоить, а зъ кождемъ днемъ и тыжднемъ зближѣе ся часъ осѣнный, часъ жнивъ; и горе тому, у кого нема въ душѣ свѣтлого зерна науки, горе тому, у кого заросла душа темнымъ буряномъ; его бо где голодъ и холодъ. Вы, панове громада, пустились на дорогу до читальнѣ, зрозумѣли вагу сеі найвысшой школы народной, поняли й оцѣнили ласкаву дѣяльность милостивого батька Цѣ-

саря нашого, порозумѣли важность права, якимъ обдарувавъ Онъ васъ для вашего и дѣтей вашихъ добра; тому радо и щиро кликнете зо мною: Его ц. к. Величеству нашому найяснѣйшому Ватькови-Цѣсареву прикратне грѣмке: Слава! Слава! Слава!

(Збѣръ повторяе зъ одушевленемъ сей окликъ и спѣває имъ народный.)

А теперъ, панове громада, розпознаймо се добро, яке давъ намъ милостивый нашъ Монарха въ читальни. Предсѣдатель объясняе статутъ читальни, до чого причинивъ ся не мало и ч. господарь Георгій Федоракъ изъ Зеленева, котрый поднѣсь и збѣвъ закиды, якѣ подносятъ люди противъ читальни. Дальша заохота изъ стороны членѣвъ читальни Берегомѣтской, Пидикѣвской и Неполокѣвской загрѣло на мѣсци около 50 найпередиѣйшихъ гадѣвъ до приступлєня до читальни.

До выдѣлу выбрано найревнѣйшихъ господарѣвъ, що заходили ся около основаня читальни а то: пѣвця п. Василя Аврама, начальника п. Михайла Вервегу и честныхъ гадѣвъ Василя Нищука, Ивана Костюка, Дмитра Шершеня, Тодора Даниляка и Григора Брицяка.

Въ слѣдъ за симъ поднѣсь п. Дорундякъ по довшѣй промовѣ многолѣтствіе Зеленовскѣй читальни, котре збѣръ одспѣвавъ. Въ конецъ же промовивъ вельми хорошо и сердечно п. господарь Георгій Шлемко, начальникъ громадскій и секретарь читальни въ Берегомѣтѣ надъ Прутомъ, заохочуючи братѣвъ селянъ до просвѣты, тверезости и оцадности. А звернувшись до гостей черновецкихъ величавъ бесѣдникъ заслуги свѣтлыхъ патріотѣвъ, що заняли ся долею-волею рѣдкихъ менчихъ братѣвъ своихъ, а не пошли дорогою тыхъ буѣ. Русинѣвъ, що пошли служити чужимъ богамъ, и тыхъ, що имъ рѣдкий народъ байдужный. Шкода, що не було всѣхъ нашихъ патріотѣвъ, щобъ були почули и загрѣли ся сею незвычайною бесѣдою брата въ сердаку до дальшой працѣ, но бѣльша ще шкода, що не чули ен тѣ, що, якъ правдиво сказавъ п. Шлемко, служатъ чужимъ богамъ та своѣй выгодѣ. — Всѣ присутній пересвѣдчили ся въ Зеленецѣ, що руского народа жде свѣтла будучность, бо онъ вже живе своимъ пытымъ житємъ.

О. О.

[ИЗЪ ДУБОВЦѢВЪ]: Високоповажанный пане Редакторъ! Просимо ласкаво й о розвою нашої читальни, котра на 25. Мая (6. Червня) 1886 на имя «Василя Продана» основана зѣстала, въ Вашѣй дорогѣй газетѣ «Буковинѣ» депо помѣстити, бо одъ часу заснованя не далисьмо свѣтови нѣякихъ знаѣвъ нашего жита, хотѣнь дѣла нашої читальни були бы для декого цѣкавы. Одъ часу заснованя тутейшой читальни старали ся члены ен свѣтло правды и важность заснованой читальни тутейшимъ селянамъ выяснити. На початку розвою нашої читальни засѣяли вороги нашѣ зерно ненависти, надѣючи ся на упадокъ ен, но члены порозумѣли ся вскорѣ и не дали ся ѡдвернути. Дуже

зчаста хмарило ся, гримѣло и блискало и грозило ударомъ громовымъ на вѣчне знищенє нашої читальни а хотѣ и не вдаривъ грѣмъ, то часто великѣ зливы наступали. Но помимо тыхъ неприємностей каждый селянинъ тримавъ ся ревни, познавши свѣтло правды и важность читальни. Носили мы ся зъ гадкою заложити въ порозумѣню зъ радою громадскою шпѣхлѣръ. И рада зъ начальникомъ п. Георгіємъ Мойсюкомъ згодила ся на добру рѣчь, скликала на 1. (13.) Марта 1887. радныхъ, и помимо заверюхи, котра въ той день панувала, зѣйшли ся мѣсцевый парохъ о. Левъ Владъ, учитель п. О. Илюкъ, и 58 селянъ, котрѣ добровольными датками до зсыпу збѣжа (шпѣхлѣра) прилучили ся. На нарадѣ списано протоколъ о основаню шпѣхлѣря на помѣчь незаможнымъ, выбрали трохъ провизорѣвъ до урядкованя збѣжемъ, а до провадження книги рахунковой зѣставъ выбранный учитель п. О. Илюкъ. Добровольными датками причинило ся до зсыпу 78 членѣвъ, межи котрыми панѣ Баронова властителька Погорилѣвки и Дубовець 2 корѣцѣ дала, а п. Кастанъ Мануѣевичъ 1 корецъ, зацо Високодостойной панѣ Бароновѣй якъ и п. К. Мануѣевичу за ихъ даръ и за ихъ добре сердце, що и они старають ся нашому народу въ нещастю и нуждѣ помогчи наша читальня въ имени всеи громады найсердечнѣйшу складае подяку. Такожъ Иванъ Манкинъ (Тимко) и Дмитро Вѣвчарюкъ оба зъ Глиницѣ дали по пѣвъ корѣца до нашего шпѣхлѣра, зацо и имъ обомъ сердечно дякуемо. Зсыпъ увесь має вже 30 корѣцѣвъ збѣжи. На дворѣ тогоже дня панувала мартова заверюха, день именинъ бабы Евдохи, а въ хатахъ селянскихъ владѣла радѣсть и утѣха. Но якъ знакомо, має кожда добра рѣчь своихъ ворогѣвъ, такъ и нашѣ члены читальни и шпѣхлѣря найшли ворогѣвъ тай то ще межи рѣдкими братьями селянами. Головными противниками нашої читальни и шпѣхлѣря суть люди ученѣ, що бы повинны бути добрымъ прикладомъ цѣлой громадѣ. Онижъ тымчасомъ идуть на руку арендареву Шмилеву Раухбергерови и его двомъ сынамъ и двомъ зятямъ, котрѣ всякѣ способы употребляютъ на знищенє читальни и шпѣхлѣря. Но помимо всего тримають ся нашѣ члены совокупно ревни и вже радятъ ся надъ тымъ, щобъ еще до осени громадску торговлю (скленѣ) заложити. Наша читальня числитъ 95 членѣвъ межи котрыми такожъ начальникъ п. Георгій Мойсюкъ и 12 радныхъ знаходять ся. При сѣй случайности складае наша читальня сердечну подяку п. Георгію Мойсюкови начальнику, касіерамъ Михайлу Венгренюку и Якову Скварнюку и решта раднымъ, що приступили до читальни и прилучили ся збѣжемъ до основаня шпѣхлѣра, ба ще й нашихъ селянъ горячо заохочували до сего доброго дѣла. Най имъ буде честь и слава, и дай Боже, абы и другѣ читальни ишли рука въ руку зъ урядомъ громадскимъ! — Нашѣ члены сходятъ ся що недѣлѣ и свята до читальни, на що мы собѣ выпросили призволенє для сходу въ тутейшѣй шкѣльнѣй комнатѣ, що може зѣлати кожда читальня, а не дѣстане призволеня ѡдъ рады шкѣльной

мѣсцевой, то просити раду школьну повѣтову; бо наш селянскій хаты суть малі и рѣдко лучить ся де обширна хата, дебы читальня помѣстити ся могла. Знаю добре, що рѣдко найде ся такіи господарь, якъ Дмитро Шлемко въ Бергометѣ надъ Прутомъ, що одступивъ одну комнату, въ котрій нема печѣ, для читальни. Най му буде честь и слава за его добре сердце! Наша читальня поднесла гадку, щобы молодѣжь не обходила танцѣ коло корчмы, но коло церкви або коло школы, зъ чого молодѣжь дуже урадована, бо нею проводить Сильвестеръ Руснакъ, що скончивъ 3. классу латиньской школы и не терпѣть пиянства и распусту. Першій танецъ одбувъ ся у понедѣлокъ и вѣвторокъ велекодный тверезо, котрому приглядавъ ся жандармъ, радовавъ ся тымъ и казавъ, що якъ бы ся такъ дѣяло въ кождѣмъ селѣ, то жандармерія мало бы мала работы що свята и недѣли. Сей панъ даровавъ зъ той радости 1 зол. на читальню, за що ему щиро дякуемо. Мы зъ нашимъ поступомъ не хвалимо ся, но дай Боже, абы и другіи громады на насъ хоть задивили ся, а тогды и у нихъ такожь порядокъ ся запровадити.

Одъ читальни въ Дубовцяхъ, 23 Апрѣля 1887.

Н. Руснакъ,
предсѣдатель.

Г. Шлемко,
секретарь.

[ИЗЪ ШИНИНЕЦЪ]: Высокоповажный пане редакторъ; прошу и одъ насъ пару слѣвъ въ Вашѣй Буковинѣ помѣстити.

Якъ намъ доносите, поступають нашѣ буковинскіи братія Русины зъ кождымъ днемъ въ просвѣтъ: закладають собѣ читальни, касы пожичковѣ, зсмыи збѣжа, и тымъ способомъ помагають собѣ въ недостаткахъ. За симъ прикладомъ поступили и нашѣ честныи селяне въ Шининцяхъ. Уже одъ давна чули мы о сѣмъ добрѣ, але черезъ противникѣвъ не моглии ся скорше до дѣла взяти. Теперъ отже, за прикладомъ инныхъ народѣвъ и за проводомъ нашего душнастыря и инныхъ добродѣѣвъ, пробудили мы ся зѣ сну, и зъ добровѣ волевѣ взяли ся до дѣла. Въ недѣлю на 24. м. зѣбрало ся по службѣ Божѣй велике число честныхъ господарѣвъ въ школѣ на раду. Тутъ повитавъ насъ всесестный панъ учитель, нашъ неутомимый добродѣѣй красновѣ промововѣ, почѣмъ объяснивъ намъ статуты. То зѣбране ухвалило основати читальню и предложити якъ найскорше статуты ц. к. правительству. Потѣмъ ухвалено мѣстце пробуваня читальни и вкладки на отриманя читальни. Той днини вписало ся до 45 господарѣвъ въ члены читальни, а другіи, котріи не могли тамъ явити ся, вписують ся зъ кождымъ днемъ. За волею Божою сподѣємо ся, що наша читальня буде процвѣтати, если отецъ духовный и другіи родимцѣ насъ не опустятъ и не будутъ нами гордити, но неутомимо насъ подпирати; бо селяне нашѣ мають охоту и склонность до просвѣты, ба навѣтъ жѣнки мають охоту прилучити ся до читальни, щобы ся чого пожиточного научити.

Спаси Богъ нашему найяснѣйшому Монархѣ за его добродѣѣство для народа и всемъ нашимъ добродѣѣямъ за ихъ труды, най имъ буде честь и слава! Тому напередъ, честныи селяне, берѣмъ ся до просвѣты и тверезости, щобыи ся могли нашу долю поднести; божѣ мы не остатный народъ.

Василь Мандрико,
господарь.

ЩО НОВОГО ВЪ СВѢТѢ?

Гараздъ Богу дяковати; бо всюды тихо та мирно. Старый хитрунъ Бисмаркъ выпустивъ Французамъ ихъ Шнебля, хотѣ, каже, вашъ Шнебель великій ворохобникъ противъ Нѣмеччины, та вертаю его вамъ; бо онъ, каже, переступивъ границу яко урядникъ, въ службѣ, тому то его и вязнити не можна було, хотѣ онъ непосидючий ворогъ Нѣмеччины. Оттакъ сказавъ лысыи лисъ и выкрутивъ ся зъ повагою зъ ключки, котра могла була и войну выкликати, а себѣ Росіѣ було дуже на руку. Росія все ще не перестаетъ збрѣнати ся, а робить се на всякій выпадокъ. Такожь голосять все ще газеты, що російскій министрѣ Гирѣвъ має таки уступити. Та и російскій министрѣ просвѣты въ клопотѣ, якъ бы зарадити тому, що російскіи студенты наважили ся на жите царя. Онъ хоче, щобы на універзитетѣ допускати лише сынѣвъ шляхты и великихъ купцѣвъ, та щобы студенты платили за науку по 1000 рублѣвъ рѣчно. Царъ однако не згодивъ ся на се; онъ видить, що конечно бы зрѣбити иншій змѣны, та боить ся, и людей зѣбныхъ добрати не може. Тымъ часомъ въ Болгаріи хороній ладъ и сунокѣй; правительство зрѣбило 52 капитанѣвъ майорами и зѣбольшило тымъ собѣ привязанность войска. Та и народъ витавъ всюды президента болгарскихъ министрѣвъ Радославова, котрый наибольше стоитъ за повною независимостью Болгаріѣ. Надъ обсажденемъ болгарского трону мають радити въ Туреччинѣ и то дуже тайно; бо нѣхто нѣчого о сѣмъ довѣдати ся не може. За то дознали ся газеты навѣтъ такой рѣчи, що сербскій король и королева загибвали ся зъ собою; бо королева яко крѣвна російского царя рада бы, щобы Сербіяшла зъ Росіевѣ, наколи король держить ся Австріѣ. — Отъ толькѣ всего нового въ свѣтѣ, та дай Боже, щобы и на дальше не стало ся нѣчого горшого!

БУКОВИНСКІИ ТОВАРИСТВА РУСКІИ.

„Руска Бесѣда“ въ Черновцяхъ запрошае симъ своихъ членѣвъ на надпорядочный головный зѣбрѣ, котрый буде въ Недѣлы дня 17. (29.) Мая с. р. о 3-ѣй годинѣ по полудни въ комнатахъ товариства, улица ли-

ліна ч. 29. въ справѣ именованія почетныхъ членовъ и зміны статутівъ ухвалененою послѣднимъ головнымъ зборомъ.

ДРОБНІЙ ВѢСТИ.

(Рада державна) у Вѣднѣ роздобрає теперь надъ доходами и расходами державными. Доси не было нічого дуже цѣкавого, хіба що три міністри сказали, що будуть придержувати ся тыхъ пословъ, котрі ихъ спомогають. Сего тыждня розпочала ся нарада надъ видатками на школы и сегодня-завтра надѣмо ся почути який голосъ въ справѣ кѣрманьской гімназіѣ.

(П. Фльондоръ) сторожинецкій посолъ на соймъ краевый зрѣкъ ся своего мандату задля слабого здоровья.

(Не-Калінескулъ) описавъ въ «Дѣлѣ» положене Русинівъ въ Буковинѣ невиносиме въ наслѣдокъ румунизаторской агітаціѣ принявшой подъ бл. п. барономъ Алезавимъ незвычайный размѣры.

(На погорѣльцѣвъ въ Илишешахъ) даровали Цѣсаръ 1000, а черновецка рада громадска 200 зол.

(Черновецка комісія) до уладжени рускои правописи заснула; бо термінъ назначенный болышостию комісіѣ для уложени зовсѣмъ новою етімологіческою правописи давно минувъ, а дальшихъ засѣданъ дастъ Богъ. Якъ зачуваємо, пригадає наша неутомима «Руска Бесѣда» в. міністеріѣ о сѣй пекучѣй справѣ.

(І. віцебурмистромъ) въ Чернівцяхъ выбрано адвоката Дра Фехнера.

(Друга скарга на румунизацію въ церквѣ). Намъ пишуть изъ Довгополя: «Недавно загостивъ въ нашей стороны п. президентъ, бар. Піно. Честный громадяне зъ Рускои-Молдовинѣ корыстаючи зъ тои нагоды, передали ему письменно жалобу на своихъ панъ-отцѣвъ о. Кокирлу и о. Мадъора зъ прозьбою, увѣличити ихъ чимъ скорше одъ ошѣки сихъ духовныхъ, такъ якъ они суть отвергнутыми врагами руского народа, румунизуючи его насильно противъ его волѣ. П. президентъ прирѣкъ симъ свѣтлымъ громадянамъ, що здѣлає все по справедливости.» Такъ одже вже двѣ буковинскій громады запрогестували енергично противъ румунизаціѣ.

(Нову антику въ Кутахъ) одкрывъ п. И. Ступиницкій, бувшій магістеръ фармаціѣ въ Чернівцяхъ, честный и щирый рускій патріотъ.

(Пожары лѣсовъ). Всѣ лѣсы буковинскаго красивого маршалка бар. Василько, котрі тягнутъ ся кѣлька миль одъ трасы новою желѣзницѣ Гатна-Кимпюльнѣ а именно одъ Паргѣвцѣвъ, Воронца, Канукодрулуй ажъ до Вамы стоятъ въ одномъ великомъ странномъ огневомъ морю. Огонь ширить ся чимъ разъ болыше, дымъ иде дальше якъ на сѣмъ миль, досягає до Выжницѣ, Кѣцманя и Сторѣжинеца.

(Дирекція руского театру) представила ся президентови Буковины бар. Піно. Президентъ принявъ дирекцію дуже вѣжливо, выспытувавъ ся про средства и односини руской сцены, хваливъ дуже выконане «Запорожца за Дунаємъ» и заявивъ, що деякі мѣсяца були ему вже зрозумѣлі, хочъ донерва не одъ давного часу учить ся по руски. Въ концѣ прирѣкъ президентъ часто одвѣдувати представлени нашего театру.

(Президентъ Буковины, бар. Піно), поручивъ всѣмъ практичнымъ урядникамъ на Буковинѣ, чтобы якъ найскорше научили ся по руски и по румунски; бо въ противномъ случаю не будутъ могли

авансувати. Подобного розпоряджени для политичныхъ урядникѣвъ въ Галичинѣ що до руского языка выжидаютъ вже одъ давна галицкій Русины, но чи дождутъ ся и коли дождутъ ся его, се пытане, на котре при теперѣшномъ станѣ рѣчей дуже тяжело одповѣсти.

(Статуты першой гуцульской промысловой спѣлки) суть вже напечатаны, и розсылають ся членамъ и тымъ, котрі хотять въ члены вступить, а незабавомъ вышле комитетъ статутъ до затвердження до намѣстницѣ.

(Министеръ просвѣты) распорядивъ, чтобы въ середныхъ школахъ учителей частыше выпытывали учениковъ и записывали каждый разъ клисы въ особный каталогъ, изъ котрого родитѣ каждого часу зможутъ пересвѣдчити ся, якъ учить ся ихъ дитина. Важна се рѣчь для родитѣвъ; бо зможутъ завчасу а не ажъ по повороцѣ изъ свѣдоцтвъ доведати ся, въ чѣмъ ихъ дѣти не одповѣдаютъ вымогамъ науки. — Дальше розказавъ п. министеръ, чтобы учениковъ середныхъ школъ не обтяжати писанемъ за многихъ задачъ. Такъ то переводить нашъ п. министеръ и въ середныхъ школахъ, то, що уже въ народныхъ школахъ показало ся добрымъ. Такимъ способомъ стане ровновага межи народными и середными школами.

(«Сѣчь»), товариство рускихъ академикѣвъ у Вѣднѣ обходило дуже свѣтло рѣчницю 20 роковинъ своего существования. Концертъ выпавъ одично, а на вечерѣ промовляли особливо гарно польскій студенты ба навѣтъ польскій послы на згоду межи Русинами и Поляками, заявляючи, що небавомъ наступитъ часъ, коли «посуне ся Ляхъ, чтобы и Русинъ сѣвъ.» Дай Боже!

(Цѣны збѣжа въ Чернівцяхъ.) Дня 12. л. Мая с. р. коштували 100 кіло: пшеицѣ 8 зол. 40 кр. до 8 зол. 60 кр.; — жита 5 зол. 25 кр., до 5 зол. 60 кр.; — овса 4 зол. — кр. до 4 зол. 25 кр.; — ячменю 4 зол. 80 кр. до 5 зол. — кр.; — кукурузы 4 зол. 15 кр. до 4 зол. 25 кр.; —

ДЛЯ НАУКИ и ЗАБАВЫ.

О ДАРКА.

(Оповѣдане Марка Вовчка.)

(Конецъ.)

Мы самі не при собѣ: що то буде? Не знаємо, чи ити въ двѣрь, чи дома дожидати своего лиха. Коли такъ, у обѣдню добу, прийшла Одарка.

«Прощайте мамо, прощайте!»

Мы до неѣ: «Що таке, що таке?»

«Оддали мене молодымъ панамъ», каже; «зъ недѣлѣ повезутъ. И часъ повезутъ, тѣтко-серце; казали намъ на недѣлю зрядитись.»

У мене и сердце похолонуло. Звѣковала хотъ не въ роскоши, то все таки мѣжь родомъ, у своѣй хатѣ; а то оддають до чужихъ людей, въ чужу сторону, не знаю за що и про що. Горко менѣ стало; облили мене дробній слезы. А братова дякує Богу, що еѣ Одарка не сама на чужину ѣде.

Нашъ старшій паничъ та одруживъ ся зъ Ляховкою и живъ собѣ въ мѣстѣ, а до батька роковъ щось зъ чотыри не ѣздивъ: були въ гнѣву. Лютовавъ ста-

рый за те, що Ляховку взявъ; та вже якъ Богъ давъ имъ дѣтей, старый ихъ простивъ. Почали они наѣжджати въ гостѣ, и частенько. Ляховка якось обѣйшла старого, наче якими чарами, що и слухавсь еи, и грошѣ еи дававъ... а скупый такій бувъ — Боже!

Якъ она приѣхала, панѣ наша и панночки намовили еи, щобъ выпросила собѣ Одарку, щобъ то бѣдну дѣвчинку завести гѣтъ одъ пана. Ляховка, якъ почала просити, якъ почала молити, — онъ и оддавъ. И отто дано намъ до недѣлѣ время зобратись, а самі впередъ повѣялись.

V.

Дождали недѣлѣ; зойшлась родина насъ выпроважати; попрощались. Одарка въ остатке вклонилась матери; а мати схопила еи, скропила слезами та толькo промавляє: «Дитино моя! дитино моя едина!» та такъ то вже побивалась нещаслива, що и каміне-бъ серце розпалось. А дѣвчина наче замерла, и не плаче. Уклонилась батькови; батько благословивъ еи: «Нехай тебе, моя доню, Мати Божа заступить!»

Привели насъ у двѣрь. Вozy вже стоять запряжені. Вийшла панѣ зъ панночками, наказує вѣрно служити молодымъ панамъ; вийшовъ и онъ, панъ. «Рушай!» каже возниці. «Що тутъ говорити? Коли паны пожалують ся, — каже до насъ — то знати будете въ мене, якъ козамъ роги выправляють! Рушай!»

Бѣдемо день и другій. Пытаю въ Одарки, чи здужає. — «Здорова, тѣточко, толькo менѣ на серци важко, о, важко!» И все она думає, все сумує: сказано за ненькою та за батькомъ!

На четвертый день вѣѣхала въ паньскій двѣрь. Всѣ насъ кругомъ озирають та переморгують ся; нѣхто не заговорить, анѣ привитає. Мѣйскій все люди, неширий, глумливый.

Повели насъ у покоѣ. Выскочила панѣ. Мабутъ бачили вы неразъ и не два тыхъ Ляховокъ? Всѣ они прудкый, та веселый, та говоркый. И ся така-жъ була. Якъ почала она говорити, то и за себе все сказала, и за насъ одповѣстила. Та такъ-то хутко та шпарко! сама ажъ звиває ся передъ нами. Старенька вже, а на вискахъ кучерѣ, въ перетеняхъ блескучихъ, у стрѣчкахъ, то нѣбы и молодо глядять ся. Выйшовъ панъ. Онъ бувъ гарный на лиці, ставный такій и дуже гордовитый, Коли и гляне на тебе, то все однимъ окомъ черезъ плече. Спытавъ, чи нема листу одъ батька, и вийшовъ. Выбѣгла и дѣтворя на насъ дивитись. Панѣ каже имъ по своему: «Дайте симъ хлопкамъ ручокъ поцѣловати.» Они и попростягали рученята — цѣлуйте!

VI.

Загадали менѣ присти, а Одарку посадили гафтовати. Гафтує бувало панночкамъ спѣднички, або-що, та що вечера и несе пани показувати. Панѣ часомъ и добра, толькo налає, якъ що тамъ негарно, а часомъ, якъ розходить ся, то, мовъ воду зъ лотокѣвъ, нѣчимъ не випинишь. Тогдѣ всѣмъ лихо! Не любила она насъ; не такъ мене, якъ Одарку. Бувало такъ и вѣсть, якъ пржа

желѣзо. Ото разъ: «Танцюй, Одарко! танцюй!» тай годѣ. Звелѣла еи вывести посередъ покою, — танцюй! Пѣйшла танцювати безпашна, та нѣжки ѣй пѣдотнулись — упала; а они регочуть ся. «Удає, — кажутъ — удає!» Оттаке лихо!

Дивлюсь я — тале, тале моя Одарка, якъ свѣчечка воскова. Сидить бувало цѣлѣсенкый день, и словечка не промовить. Чого вже панѣ ѣй не робить, якъ не глумить ся — мовчить; толькo часомъ тихесенькo очи на неи зведе. А паненята, якъ тѣ пивочки, вчеплють ся: «А ты дурна! а твоѣй рѣдъ увесь дурный! ану, йди танцювати!» Штовхають еи, драпають, щипають. Она толькo подивить ся, моя голубонька! Панѣ ажъ розгнѣває ся та каже: «Се якась каміня дѣвчина!»

VII.

Давъ Господь весну; копаємо мы, то сѣємо въ саду, а Одарка и за порѣгъ не вийшла. «Яка зъ неи тутъ робота буде!» каже панѣ: «нехай лучше гафтує.»

Одного дня одробились, идемо зъ саду, а панѣ каже: «Певно що Одарка не гафтує: або спить, або такъ куняє.»

«А певно, мамо, що не гафтує», вырвалась старша панночка. «Я добре се знаю».

«Тихо!» каже панѣ. «Подивимось, що она робить.»

Стали они пѣдкрадатись... увѣйшли. Одарка лежить, зложила руки пѣдъ головку, блѣда-блѣда, толькo очи ѣй сіяють; лежить и дивить ся на насъ пильно. Ажъ панѣ спинилась и нѣчого не сказала. Перенесла я еи въ комору, положила на лавцѣ; вже она и не пѣднялась.

Все бувало просить: «Тѣтко-серце! одчиниѣть ѣконце и двѣрь: нехай я свѣту божого побачу, нехай подивлюсь у свою сторону!»

Паны порадились мѣжъ собою, казали бабу привести. Прийшла старесенька бабуса, ажъ бѣла; розныталась, подивилась, тай похитала головою. «Дитино моя нещаслива!» каже: «нехай тѣи добра не дѣждуть, що тебе, якъ пахучу квѣтку, стонтали, а твоѣй вѣкъ уже недовгий!» Перехрестила дѣвчинку, заплакала, тай вийшла.

VIII.

Тогдѣ звелѣла панѣ одвезти дѣвчину въ больницу.

«Пустѣтъ мене, панѣ», прошусь я въ неи: «пригледѣти за Одаркою! Я и робити му вамъ щиро, що менѣ загадаєте, и дѣвчинки доглежу.»

«Отъ, — каже — дурница! тамъ красше одъ тебе пригледать.» Не пустила.

Въ недѣлю якось вырвалась я, побѣгла одвѣдати. Увѣйшла, дивлюсь: лежить она якъ разъ проти ѣкна, и ѣкно одчинене.

«Отсе», каже менѣ старенька служка, що тамъ за недужими дохожає: «якъ почала ваша дѣвчинка просити та молити: положѣтъ мене проти ѣкна, та положѣтъ! — то я мусѣла еи догодити.»

«А що, Одарочко», питаю: «якъ?»

Она подивилась на мене тай каже: «Тѣтко серце! у насъ теперъ вишнѣ та черешнѣ цвѣтуть, а далѣ и макъ красовати ся буде... А тато и мама?... Нема вѣстоукъ?»

«Ще нема любко», кажу. «Я тогдѣ заразъ прибѣжу до тебе. Чи не бажасишь ты чого, Одарцю?»

«Нѣ, тѣточко, нѣчого не бажаю, нехай тѣлько бѣдъ бѣжна не женуть.»

IX.

Ото такъ, у недѣлю, я еи одвѣдала, а въ четверть почули мы, що вмерла. Побѣгла я туды: она вже на столѣ. Свѣчка горить, а нѣкого нема. И така-жъ она хороша лежала, якъ ангелятко боже!

Надѣйшла старенька служка. «О!» каже: «поплакала я надъ вашою дитиною, серце! Та така-жъ тиха та покрѣлива она була! такои любои душѣ зъ роду-вѣку ще не бачила! Ввѣйшла я до неї вчера, она спинае ся на бѣно. «Ой, кажу дѣвчинко! що се ты робишь?» — «Пустѣть мене», каже: «пустѣть, бабусю, нехай я туды гляну въ остатне... Тамъ мѣй батько и мати живутъ...» Та такъ жалѣбно, якъ пташенятко, кличе — пустѣть! Я и пустила. Пѣддержала еи трохи: она все дивить ся нильно-нильно въ синї далеко-сти; а слезы, мовъ перлы, сыплуть ся менѣ на руки, теплѣ-теплѣ... Сонце саме заходило... Загледѣла — вишнѣ въ саду цвѣте: «Принесѣть менѣ, бабусю, вишневу квѣточку... принесѣть, бабусенько!» Я пѣйшла, та принесла. Она взяла, «О, яка-жъ пахуча, каже, та свѣжа! Спасибѣгъ вамъ, серце бабусю!» Лягла и квѣточку бѣла себе положила. «Отъ уже и сонечко низенько», каже, тай почала тогдѣ згадувати батька и матеръ: все ихъ гукала, все до нихъ промовляла: «Тату мѣй, тату! на що вы мене покинули? Матѣночко! возьмѣть мене!... Мамо!... Тату!... рѣднїй мой та любї!...» Нехай Господь еи прийме, мою голубоньку, на свое надро! Такъ-то вже я поплакала на старости-лѣтахъ!»

Въ пятницю еи поховали. Якъ спускали домовину въ яму, то все надъ нею бѣли голубы кружили. Сонечко грало, мовъ розсыпалось по землї золотымъ промѣнемъ. Ранокъ такїй-то тихїй та яснїй придавъ ся: нѣ вѣтрець не вѣне, нѣ хмарка не збѣжить ся. Душа праведна переставилась!

(Средство противъ гостця-ревматизму и задалненого кашлю) вынайшовъ и на самѣмъ собѣ досвѣдчивъ о. Фидыкъ изъ Розлуча, котрый оголошае въ тѣмъ дѣлѣ слѣдующе: Всѣ до теперъ употребляемї такъ домашнїй якъ и аионсованї средства противъ ревматизма суть безуспѣшнї на сей упертый бѣль въ порѣвнано зъ живицею, котру особенно для бѣднѣйшихъ яко единнїй и спасительннї лѣкъ, препоручаю. Поступае ся при употребленїи тои же въ слѣдующїй способъ: Бере ся платокъ бѣлого полотна въ размѣрѣ до болячого мѣсца, масть ся таковнї дуже тонко живицею и прикладае ся пластеръ на боляче

мѣсце, а що живиця скоро черезъ тѣло огрѣвае ся, то порадоно буде вторнїй платокъ чистнїй (уже безъ живицы) на первнїй приложити, щобы сорочка и одѣжъ не пересыкали живицею. Такнїй пластеръ носить ся якъ найдовше, поки бѣль зовсѣмъ не устане, а коли бы бѣль скоро не устававъ, то можна по 3 или 4 тыжднѣхъ свѣжїй въ повнѣшнїй способъ прилаженный пластеръ употребити, а за успѣхъ могу ручити. — Задалненонїй кашель и початокъ астмы лѣчить наилучше и найскорше сокъ изъ ялицѣ, що находити ся поза корою того дерева и выдобувае ся въ мѣсяцѣхъ маю и червнї шпарами изъ за коры на верхъ. Вирадѣ сокъ той трудно збирати, однако ловкнїй парубокъ може завсѣгды въ однѣмъ дни зѣбрати въ фляншочку около $\frac{1}{8}$ літра, а хто сей сокъ буде поспѣдати въ скѣлькости $\frac{1}{8}$ літра, той може до лѣченїа наведеннѣхъ бѣльней взяти ся. Употребляе ся той сокъ рано зъ горячимъ молокомъ вливаючи до шклянкы молока наибѣльше 10 канель. Пльнѣ той довольно зносннїй и для того може его кожнїй легко употребляти. (Миръ)

НОВІ КНИЖКИ.

„Библиотеки для молодѣжи“ выйшла вже книжочка 4. и мѣститъ въ собѣ: 1) „Честъ роботѣ!“ (поезїйка), 2) Зъ Исторїѣ Руси: Ш. „Першїй рускїй князь Олегъ“ (проф. Олександра Барвнѣнского). 3) „Адамъ и Ева“ (повѣстка Осина Федьковича), 4) „Повѣрхнїя землѣ“, 5) „Медведикъ“, зъ образкомъ (написавъ проф. Ер. Пѣгулякъ) 6) Одгадки и 7) Мудрѣшки. — Редакція „Библиотеки для молодѣжи“ просить рускїй часописъ о ласкаве подане змѣсту кожнѣй книжочки „Библиотеки“; чей не пожалуютъ ч. редакціѣ тыхъ скѣлька строчокъ мѣстця для такъ важного издавннцтва.

Переписка Редакціѣ и Администраціѣ.

Квартальннхъ предплатителѣвъ просимо о ѣдновленѣ предплаты а довжннковъ о вырѣвнанѣ залеглостей.

Предплатителѣмъ высылаетъ зъ симъ числомъ 3. пѣваркушъ премїѣ; хто прише предплату за решту сего рѣчника, получитъ на разъ всѣ 3 додатки, що доси явили ся.

П. ДОПИСОВАТЕЛЯМЪ ЗЪ НОВЫХЪ МАМАВЦѣВЪ, БѢНА И ОРШѢВЦѣВЪ: Вашн дописи прийдуть до слѣдующого числа.

П. П. З ГР . . . ВЪ НѢВРѣ. Якои библиотеки жадае, чи додатку до „Буконинн“ чи „Библиотеки для молодѣжи“?

П. О. ИЗИДОРЪ МАРТИНОВИЧЪ ВЪ ОРОШИНАХЪ: Ваше „unqualificierbares“ замѣненѣ въ черновѣнскїй газетѣ появило ся на жалъ въ самъ день замкнѣнїа сего нумера; розмовнїю ся проте якъ слѣдую въ наступующѣмъ числѣ. Zum Wiedersehen also!

Выдае и за редакцію одвѣчае: Осинъ Ю. Гордннскїй-Федьковичъ.

Зъ печати Г. Чопна.

«Буковина» виходить
1. (18.) и 16. (28.) кожного
мѣсяца.

ПРЕНУМЕРАТА
платна въ Чернівцяхъ
выносятся:

на цѣлый рокъ 3 зол. — кр.
» повѣ року 1 » 50 »
» третину » 1 » — »

Поодинокі числа 15 кр.

БУКОВИНА.

Часопись політична и наукова
для народа руского.

РЕДАКЦІЯ и АДМИНИ-
СТРАЦІЯ «Буковины» зна-
ходиться въ Чернівцяхъ
(Улиця липійна ч. 29), куда
всѣ доноси адресовати на-
лежитъ.

Цѣло- и поврочніи пред-
платители доставлять въ каж-
дый 3. числомъ и премію.

ОБЪЯВЛЕНІЯ и ПРИЛОЖЕ-
нія обчисляютъ ся какъ найде-
шевше.

Въ передодень ювілею впр. о.

ИЗИДОРА ВОРОБКЕВИЧА,
(ДАНИЛА МЛАКИ).

Завтра збере ся въ Чернівцяхъ тямуча
руська родина на великій народный праздникъ.
Зѣ всѣхъ кѣнцѣвъ далекои Руси озвуть ся
завтра голоса щирои радости; бо завтра,
якъ и того́дъ празднуе Русь, свято вели-
ке, щастливо дожите свято двацѣтьятилѣт-
ного патріотичного труда зновѣ одного изъ
наилучшихъ сыновъ своихъ. И зновѣ усмѣх-
не ся мати, заплакана мати, бачучи сей празд-
никъ, гордячись достойнымъ своимъ сыномъ,
радуючи ся взаимною любовію своєю семьѣ,
въ котро́й на жалѣ ще мало такихъ сы-
новъ, якъ завтрѣшний ювілатъ, якъ Изидоръ
Воробкевичъ.

Великій завтрѣшний день! Важный онъ
не только для достойного ювілата, а много-
значущій и для цѣлого руского народу, пе-
редовсѣмъ же для буковиньскои Руси. Столѣ-
тія ждати треба на одного гѣнія, на єотнѣ
Русинѣвъ лучаєсь ледво одинъ щирый тру-
женникъ, на тысячѣ одинъ, котрый, якъ нашъ
батько Изидоръ, невисипуцо и безкористно
працює довгій роки для добра и славы своего
рѣдного роду-народу. Четверть столѣтія не дрѣб-
ница, сотки творѣвъ не марница, се довгій,
предовгій часъ, се цѣнный здобутки великого
труду. Нашъ Данило Млака гордо споглянути
може на свою минувшѣсть, смѣло онъ нынѣ
сказати може: Вѣкъ мой не проминувъ дармо!
И справдѣ; якъ та пчѣлка невисыща чер-
павъ нашъ ювілатъ изъ все свѣжого жерела
цвѣтки-музы своєю милого меду-бальзаму, по-
ивъ насъ нимъ, гоивъ раны нашѣ, солодивъ

душѣ нашѣ, крѣпивъ у насъ и духъ и на-
дѣю и жизнь черезъ довгу тяжку зимову пору.
Ему завдячує буковиньска Русь, що въ пору
закостенѣлости, коли вороги наповали и кор-
мили еи голодную душу чужою засолодженою
отруєю, онъ неустанно вливавъ въ ню жи-
вляющій каплѣ здорового нектару зѣбраного
нимъ изъ пахучихъ цвѣтовъ украшающихъ
простору нашу ниву народну. Одъ часу, коли
небесній звуки рѣдной золотострунои кобзы
Шевченковой, Шашкевичовой и Федьковичовой
дали рѣдный народный рускій настрѣй Во-
робкевичовой лѣрѣ и выкликали зъ неѣ пер-
шій мелодійный звуки пытомои пѣснѣ нашої,
одъ того часу до недавна, черезъ двацѣть и
пять лѣтъ майже, бувъ нашъ ювілатъ одино-
кимъ спѣвакомъ на Буковинѣ, котрого пѣс-
нею-словомъ живилась, крѣпилась вся бую-
виньска Русь. Одѣленій ворожимъ муромъ
одъ прочихъ братѣвъ галицкихъ и украинь-
скихъ не долѣтали звуки рѣдной пѣснѣ и мо-
вы вѣщихъ спѣваковъ зъ Украины и Гали-
чины ба навѣтъ и нашего Федковича до за-
галу буковиньскихъ Русинѣвъ, затомѣть тру-
дили ся навѣтъ самѣ рѣдніи браты нашѣ
дуже запопадливо около ширенія чужоѣ намъ
пѣснѣ, нѣмоѣ для насъ мовы. Одинъ Да-
нило Млака голосивъ намъ зрозумѣлу руску
рѣчь, онъ одинокій спѣвавъ намъ пытому
пѣсню. Каждый и найменшій творѣъ ювілата
дыше одъ двацѣтьяти роковъ по нынѣш-
ный день рѣднымъ рускимъ духомъ. Ему то
и завдячити належитъ, що мимо безчислен-
ныхъ ворожихъ забѣговъ не звѣвъ ся на
буковиньско́й Руси духъ рускій, що остало ся
хотя въ закуточку сердца и душѣ буювинь-
скои Руси здорове зерно рѣдной ростины, що
дякуючи неутомимымъ труженникамъ выпо-

люющимъ старанно всякій чужій бурянь, кѣль-
чить ся вже й за помочю божюю взросте, и
розцвитесь гарно, буйно.

Отъ тому то есть завітѣнный праздникъ
о. Изидора Воробкевича рускимъ святомъ на-
роднымъ. Самосвѣдомі члены великой руской
семѣ зъ надъ Дону, Дунаю и Днѣпра, най-
паче же зъ надъ Прута и Днѣстра оддадутъ
завтра достойному братови своему добре за-
служену честь и славу, а почитаючи такъ од-
ного зъ наилучшихъ братѣвъ своихъ, честуютъ
они тымъ самымъ цѣлу руску родину. Нѣчо-
го назвычайного не може Русь принести въ
даръ своему сынови, кромѣ одного вѣнца че-
сти и славы уплетеного изъ щиросердечныхъ
чувствъ тямучихъ дѣточокъ своихъ; громадні
бо заслуги ювілата на поли літературного
творчества, неоцѣнимі-жъ они для розвою
рѣдного національного житя руского на Бу-
ковинѣ; бо куда Буковиньска Русь бу-
ла бы зайшла безъ Изидора Вороб-
кевича, незнаемо, однакъ намъ страш-
но, коли подумаемо, куды зайшла
Русь угорска безъ апостола народ-
ной идеѣ.

Зъ щирымъ непритворнымъ чувствомъ
глубокого поважання й братной любви для
достойного ювілата кличемо отже въ передо-
день завітѣнного праздника:

Зазвенѣмо разомъ, братя,
Пѣснь воскресну на весь свѣтъ!
Помолѣмось, вымолѣмо
Сидорови многихъ лѣтъ!
Зазвенѣмо, покажѣмо,
Що намъ вдячність не чужа,
Зазвенѣмо, засмутѣмо,
Перекинчика й врага!
Зазвенѣмо, звеселѣмо
Нашу рѣдную семью,
Зазвенѣмо, весѣмъ звѣстѣмо,
Про жизнь руску, жизнь свою!
Русь живе и жити буде,
Якъ обѣме брата братъ,
Скоро жити, трудитись будемъ,
Якъ насъ вчитъ нашъ ювілатъ.
Зазвенѣможъ всѣ, озвѣмось,
Щобъ всю Русь встрясла луна;
Сидорови честь и слава!
Най жие многа лѣта!

Чернівцѣ, 16. Мая 1887.

О. О.

*Гостина Е. В. Цѣсаревича Рудольфа
на Буковинѣ.*

Его Величество Архикнязь Рудольфъ
прибуде до Черновца 7. лат. Юлія вечеромъ, пробуде
тутъ одинъ день и поѣде черезъ Радѣвицъ и Кимполунгъ

въ Семигородъ. Буковиньскій комитетъ, который має
принимати Высокого Гостя, зложенный майже зъ са-
мыхъ боярѣвъ, зъ Русинѣвъ не покликано нѣкого до
комитету. Такъ отже будуть въ комитетѣ представителѣ
всѣхъ народностей Буковины, только руска бѣльшѣсть
не буде репрезентована; бо не має своихъ шляхтичѣвъ,
а міродайнїи сѣры уважають, здае ся, только гербову
або грошеву шляхту за людей. Рускї товариства зѣй-
дутъ ся прото сими днями на нараду, якъ поступити
Русинамъ во виду незаслуженого унослѣдження руского
народа оскорбленого въ патріотичныхъ своихъ чув-
ствахъ.

Якъ власне довѣдуємось підійсѣ въ комитетѣ
бракъ рускихъ представителѣвъ звѣстный ліберальный
громадскій радный п. Б. Балтїнестеръ, котрому завдя-
чаютъ Русины, що на таблицяхъ именъ черновецкихъ
улицъ умѣщено й рускї написи.

На первѣмъ засѣданю комитету маючого при-
мати Е. В. Цѣсаревича предложивъ секретаръ комитету
п. Захаръ, щобы до тѣслѣйшого комитету выбрати 12
членѣвъ и то майже самыхъ Румунѣвъ. На се предло-
жене высказавъ п. капитанъ Балтїнестеръ свое здиво-
ванє и сожалѣнє, що въ сѣмъ комитетѣ не бачить Ру-
синѣвъ и вносить, щобы выбрати хотїи о. декана Ко-
стецкого яко репрезентанта Русинѣвъ. О. сов. Коегед-
кїй заявивъ на се, що онъ представляе только гр. кат.
обрядъ, а не Русинѣвъ, позаякъ бук. Русины переваж-
но православного вѣроисповѣданя. Тутъ встаетъ п. адв.
Табора и высказує нову нечувану ще доси засаду, що-
бы въ комитетѣ, котрый именимъ народностей (!) Бу-
ковины має повитати Высокого Гостя, були только пред-
ставителѣ вѣроисповѣданъ а не народностей. Збѣръ и
годить ся на се чудацке предложене новоупеченого
бук. клерикала, (котрый, мимоходомъ сказавши, яко
православный оженивъ ся зъ жидѣвкою!) По принятю
сего внесєня насакує, якъ собѣ люди оповѣдають, п.
баронъ Vasileu и сов. Turkan-(овичъ) до п. Балтїнестра
и выпираючись (!) прибраного ними румунства докоряють
ему, пощо підійсѣ сєи дразливой справы, и пытають ся:
Дежъ въ комитетѣ тутъ Румуны? П. Балтїнестеръ од-
вѣчає имъ: «А Вы що?» — Правда, що панове Vasileu,
Turkan и майже всѣ прочї румунскї представителѣ
въ комитетѣ то не Румуны, а Русины, Ормены, Греки,
и инші, однакъ они выдають себе за Румунѣвъ. Та
нехай собѣ будутъ чимъ хотять, но о стѣлько спра-
ведливости для Русинѣвъ повиненъ бувъ мати якъ вже
не рускїй (!) посоль вижницкїй, то хотя капитанъ
краю (розумѣе ся Буковины, а не Молдовы чи Воло-
щины). Такъ отже остало 42.17% населения Буковины
се е Русины безъ представителя въ комитетѣ.

Записуючи зъ глубокимъ жалемъ се нове покрив-
дженє Русинѣвъ въ ерѣ Тафого, въ ерѣ рѣвноуирравне-
ня всѣхъ народѣвъ и то ще при такѣй случайности,
якъ принятє члена пануючої династіѣ, при якихъ то
нагодахъ доси шли рука въ руку всѣ и наибѣльше
ворожї собѣ політичнїи сторонництва австрїйскї, дя-
куємо п. радному Балтїнестру, котрый яко нѣмецъ и

жидъ одинъ показавъ, що патріотизмъ и лояльність суть святымъ чувствомъ всѣхъ народѣвъ австрійскихъ, котораго нѣякій патріотъ австрійскій обижати не повиненъ. — Русины буковинскій же найдуть и поза комитетомъ способность высказати дорогому Сынову улюбленого своего Монархи, будущому своему Панови чувства вѣрности и приданности, якѣ не всколыбають нѣякій ворожѣ затѣѣ.

КѢЦМАНЬСКА ГІМНАЗІЯ.

При нарадѣ надъ выдатками на школы забравъ въ вѣденскій радѣ державній слово надворный совѣтникъ Василь Ковальскій и говорячи о руской гѣмназіѣ, якої жадають галицкій Русины для Перемышля, упомнувъ ся высокоповажанный панъ посолъ и о насъ буковинскихъ Русинѣвъ слѣдующими словами:

«Обговорюючи уже се пытае, прошу еще позволить мекѣ сѣмнути про ще одну прозбу, о котрой справоздане вже готове, но на дневный порядокъ не поставлене. Есть то именно сюды доставлена петиція «Руской Бесѣды» въ Чернѣвцяхъ о засноване руской гѣмназіѣ въ КѢцманѣ. Сими днями передавъ и я такожъ такую прозбу жителѣвъ Снятина изъ Галичины просячихъ такожъ о руску гѣмназію въ КѢцманѣ.

Въ министеріи просвѣты есть такожъ пронамятне письмо «Руской Бесѣды» въ Чернѣвцяхъ. Въ томъ письмѣ наведенъ статистичный даніи послѣ найновѣйшого обчисленія населенія Буковины и изъ нихъ можна дѣзнати ся, що въ Буковинѣ е 571.671 мешканцѣвъ и то краевыхъ поселенцѣвъ 568.453, изъ которыхъ припадае на Русинѣвъ 239.690 або 42·17%, на Румунѣвъ 190·005 або 33·4%, на жидѣвъ 67.418 або 11·8%, на Нѣмцѣвъ 41.402 або 7·3%, на Поляковѣвъ 18.251 або 3·2%, рѣшта на другіи народности.

Русины живутъ послѣ той статистичной таблицѣ компактною масою и становлять въ Чернѣвцяхъ 8232 або 18·5% населенія, въ окрузѣ черновецкомъ 51.839 або 64·2%, въ кѢцманецкомъ 72.626 або 89·7% въ вижницкомъ 44.073 або 78·1%, отже всего 218.516 душъ. Взивши за подставу наибольше число учениковъ середнихъ школъ Буковины въ лѣтахъ 1858—1886, припадае въ 1858. роцѣ русскихъ учениковъ 135 або 26·52%, въ 1886. роцѣ 129 то е вже лишь 8·29% на 1556 посѣщающихъ тіи школы. Отже замѣсть, чтобы фреквенція руской молодѣжи въ середнихъ школахъ збѣльшалась, она постійно зменшае ся. И якъ же то собѣ пояснити? Поясняе ся се тымъ, що существующіи школы далеки, а власне тамъ, де Русины живутъ въ компактной масѣ, нема нѣ одной средней школы.

А тымъ дѣломъ интересуе ся не только кѢцманецкій повѣтъ, но въ равной мѣрѣ ще и другіи повѣты. Но особливо жителѣ КѢцманя объявили, що они готовы причинити ся матеріально до основанія гѣмназіѣ въ КѢцманѣ и они надѣются, що и гр. пр. религіиный фондъ не ѡдкаже тутъ потрѣбной помочи изъ своей стороны. Такимъ способомъ все было бы возможно

такую школу засновати. КѢцманъ зовсѣмъ ѡдвѣтне къ тому мѣсте, позаякъ въ окрестности е около 90 народныхъ школъ русскихъ, въ повѣтѣ около 7500 дѣтей а межи ними зо 5000 хлопцѣвъ, а такожъ изъ соседней Галичины туда ученики прибывали бы. Прилучаючись проте къ прозбѣ «Руской Бесѣды» въ Чернѣвцяхъ препоручаю якъ найусерднѣйше се дѣло пану министрови.

КѢччу въ той надѣѣ, що п. министеръ на конецъ благосклонно пригадае собѣ и о насъ и о нашихъ основныхъ бажаняхъ, и такъ дотычно руской гѣмназіѣ въ Перемышлѣ, якъ и въ КѢцманѣ намъ удовлетворить. (Голосы: славно! славно! на лѣвицѣ.)

Ось такъ упомнувъ ся о наше право галицкій посолъ рускій, а панъ Зота, котораго выбрали собѣ нашій вижницкій и кѢцманскій выборцѣ, и рота не розявивъ, хотѣ обѣщавъ при выборѣ, що займе ся сею справою. Видите отже, панове выборцѣ, якого вы пріятеля до Вѣдня за вашъ кровавый грѣхъ выслали и его тамъ годуєте, а ѡнъ за васъ, за вашу прозбу, за вашу долю, бо за школу для вашихъ дѣтей, забудъ.

Противно ѡнъ допоминавъ ся у пана министра, абы для черновецкихъ жидиковъ еще другу латиньску школу отворити; бо ихъ только вже туды понаныхало ся, що не мають де змѣстити ся. Отъ, якій то пріятель для васъ вашъ посолъ панъ Янко Зота. Ѣнъ журить ся тымъ, що жидова не має де учитись, а про васъ ему байдуже; але за три роки прииде ѡнъ зновъ до васъ, поставитъ передъ васъ горѣвки та пива, буде обѣщати вамъ золотѣ горы, абысьте его на ново на вашъ коштъ а жидамъ на користъ до Вѣдня выбрали. Намятайтежь, що вамъ пашемо, якъ вашъ посолъ вами турѣе ся, закарбуйте собѣ се добре, а тымъ часомъ послушайте, ось що ще!

Деякіи газеты доведуютъ ся изъ Вѣдня, що небавомъ має прийти до черновецкихъ русскихъ товариствъ и до русскихъ громадъ запытане, чи не воляли бы Русины, чтобы въ КѢцманѣ заложити замѣсть латиньской школы низшу школу господарску або промышленову. Передовсѣмъ треба вамъ знати, що въ школѣ господарской учать ся на економѣвъ, а въ школѣ промышленовой на ремѣсникѣвъ. Економѣвъ намъ не треба; бо тыхъ сколько дѣдичѣвъ, що у насъ е, не могутъ помѣстити и тыхъ економѣвъ, що выходятъ рѣкъ-рѣчно изъ черновецкой школы господарской. Промысловой школы намъ такожъ не нужно; бо фабрикъ у насъ нема, а для шевцѣвъ, кравцѣвъ и другихъ ремѣсникѣвъ выстарчить ще на теперъ, коли ѡкончатъ народну школу; а якъ трафитъ ся де дитина зъ особливымъ талантомъ до будѣвництва або иного штучнѣйшого ремѣсла, то зможе зайти до Черновецъ до промышленовой школы.

Намъ Русинамъ потрѣбно своихъ рѣдныхъ русскихъ папѣтѣвъ, професорѣвъ, урядникѣвъ, учителей и писарѣвъ, а такіи люди могутъ выйти лишь зъ латиньской школы, що то еи называютъ гѣмназіе въ. Такои школы намъ треба, та такои и лишь такои

школы домагають ся Русины вже больше якъ 10 роківъ, а и теперь, скоро прииде запытане, будуть черновецкй товариства толькы гимназія жадати. Напоминаемо васъ, панове громада, щобысьте и вы, скоро васъ пытати муть, казали, що толькы гимназія або латиньской школы хочете. Намъ она належить ся такъ якъ еи усѣмъ австрійскимъ народамъ, якъ еи Волохамъ-Румунамъ, ба навѣтъ черновецкимъ, радовецкимъ и сучавскимъ жидамъ дали. Чи лишъ другі мають бути священниками, урядниками, професорами, словомъ высними свѣтлыми людьми, а мы Русины маемо бути толькы хлѣборобами або ремѣсниками, та моємо годувати въ нашихъ селахъ чужинцѣвъ, що вводять въ нашй церкви и школы чужину, що нашими громадами, якъ захотять, крутятъ. Нѣ, сего мы дальше терѣти не хочемо и не будемо, досытъ намъ несвой люди досолили, досытъ зъ насъ жили. Мы хочемо и мусимо мати своихъ рѣдныхъ рускихъ панотцѣвъ, професорѣвъ, урядникѣвъ, писарѣвъ и всѣхъ, якихъ намъ наибольше потрібно, а позаякъ такий конечный для насъ люди ученй выйти можуть толькы зъ гимназіи, тому же лаємо мы буковиньскй Русины руской гимназіи. Сего, панове громадо, держѣмъ ся и сего намъ дати мусять: бо на то мы якъ и всѣ народы право мемо. Еще разъ, напоминаемо васъ, панове братья, не приставайте на нѣяку иншу школу, лишъ жадайте школы латиньской то е гимназіи!

Львовскій рускій народный театеръ

дасъ нынѣ 17. а разомъ и послѣднє представленє въ Чернівцяхъ. Зъ тяжкимъ сердцемъ приходитъ ся намъ попрощатись зъ симъ милымъ, рѣдкимъ гостемъ, бнѣ бо показавъ не толькы чужимъ але й самымъ Русинамъ, що мимо всякихъ злидѣвъ народъ рускій живе своимъ житємъ. Спасибѣгъ ему за те, щиро-руске спасибѣгъ! Отъ и все, що въ силѣ мы дати нашому гостѣви за пріятнй хвилѣ пережити въ его товариствѣ, за чувства вызванй нимъ въ души каждого тямучого Русина, наповняючй насъ гордостію, бодростію и надѣєю. Ще разъ спасибѣгъ Тобѣ, дорогой гостю, що не зважаючи на нѣщо, а веденый однимъ патріотизмомъ, якій ледви яка инша сцена посѣдає, загостивъ Ты до насъ и перебувъ вытрвало межи нами, межи котрыми такъ мало знайшовъ Ты такихъ, що достойно зумѣли оцѣнити Твое велике значѣне для руского народа.

И справдѣ треба руководитись патріотичными а не матеріальными взглядами, щобы доконати дѣло, яке словнивъ нашъ рускій народный театеръ. Зъ великого числа бук. Русинѣвъ бачили мы толькы скѣлькохъ, що не опустили нѣ одного представления, скѣлькохъ, що бували въ театрѣ частѣйше, многихъ же и то такихъ, що жиють найсытнимъ хлѣбомъ знеченымъ изъ поту руского народа, бачили мы лишъ рѣдко-коли або й зовсѣмъ не. Однакъ гордиться намъ тымъ, що найшла ся вже теперь громадка самосвѣдомыхъ Русинѣвъ, ко-

тра занимала ся рускимъ театромъ якъ серіозною справою народною. Їй завдячити належить, що театеръ выѣзджає зъ Черновець безъ великихъ стратъ. Записати належить такожъ, що чужй, ба навѣтъ Славяне черновецкй толькы слабо учащали на представления руского театру, хотя всѣ часописи черновецкй, а навѣтъ вельможна панѣ «Черновицкерка» не щадили слѣвъ за служеной похвалы для нашего театру.

Въ послѣднихъ двохъ недѣляхъ выставивъ нашъ театеръ слѣдуючй штуки: «Ходачкова шляхта», комедія въ 5 ѡдслонахъ Григорія Григоріевича малююча якъ не можъ лучше жите и норovy дробной шляхты. Бачучи шляхту на сценѣ здавалось, що справдѣ выдишь передъ собою пана Яниця зъ Глиницѣ, «куницю» зъ Пидкиѣвцѣвъ и т. д. — «Весела вѣйна» комична оперетка зъ нѣмецкого ѡддана була особливо въ роляхъ Каспара (п. Грыневецкй), его «шпикъ» (панѣ Бочкай) и женьского генерала (панѣ Осиповичевон) лучше чѣмъ на нѣмецкѣй сценѣ о прехорошихъ костюмахъ и не поминаючи. — «Отвертый дѣмъ» Балущкого здававъ ся написанный бути для поодинокихъ артистѣвъ нашої сцены, не дивно отже, що самъ авторъ бузипи на рускомъ представленіи у Львовѣ позволявъ дирекціи руского театру выставити всѣ свои штуки безъ нагороды для себе. — Въ «Властителю гутѣ», комедіо-драмѣ зъ французского показало ся, що нашою рѣдною бесѣдою можуть и салѣоны гордиться, а въ «Гли таю» Кропивницкого упираєсь тямучій слухатель нектаромъ руской рѣчи, котрой мовѣ ласкучого щебетаня соловія слухасишь и не наслухаєшь ся. «Гли таю» бувъ заразомъ тріумфомъ знаменитой руской артистки панѣ Иванны Биберовичевон въ роли «Олены», чарованшой своею грою всѣхъ, а вытиснувшон не одну слезу зъ очей каждого присутного Русина. Грѣмкй оплески й оклики публики, а великолѣпный вѣнецъ ѡдъ драматичного товариства въ Чернівцяхъ, були скромною ознакою признаня великого таланту и громадныхъ заслугъ правдивой окрасы руской сцены, якою е панѣ Биберовичова. — «Ревизора зъ Петербурга» представили артисты й артистки руского театру такъ, що дѣйствию оправдали слова одной тутешной нѣмецкой газеты, котра сказала що Росіянѣ найлѣпше знаютъ Русины. — «Вѣдна Марта», народна оперета Данила Млаки, музика Изидора Воробкевича се одлична штука-наука для нашего народа, жалъ толькы, що не знаючи репертоару хоть вѣлькама днями напередъ не можна було завѣдомити о сѣмъ представленіи нашй читальнѣ. «Пошились въ дурнѣ», вельми удачна комична оперета Кропивницкого представлена була зѣ стороны всѣхъ дѣйствующихъ лицъ дуже гарно. Жалъ толькы, що горляный недугъ п. Н. Грыневецкого не позволяє сему одличному артистови розвинути всю свою силу.

Дописи „Буковины“.

(ИЗЪ ОРШѢВЦѣВЪ). Христось Воскресъ! Высокоблагородный Пане Редакторъ! Зъ радостевъ Васъ

увѣдомляю, що за Божою помочю и трудомъ в. нашего отца прот. Мартиновича, нашего пана учителя Поповича, и нашихъ честныхъ газдовъ: Василя Рыбки, Георгія Гоголя, Василя Горюка, Григорія Гоголя, Григорія Шанки, и другихъ отворено на 1. лат. мая по службѣ божой у честного газды В. Рыбки читальню. Отецъ протоерей объяснили намъ цѣль читальни. — Въ члены читальни вписано ся 50 мушинъ, потомъ выбрали отца прот. Мартиновича на председателя, Георгія Гоголя на заступника, п. учителя Поповича на секретаря, Пентелея Гоголя на бібліотекаря, Василя Рыбку на касіера, а Григорія Гоголя и Григорія Шанку на заступниковъ. Отецъ председатель подарували разъ читальни дуже поучительныхъ 29 книжочокъ, за що имъ члены сердечну складають подяку.

Пентелей Гоголь, бібліотекаръ.

(ИЗЪ ОКНА). Читаючи радо нашу дорогеньку часопись «Буковину», спонукало и мене жалѣсное чувство дещо о нашихъ смутныхъ Оконскихъ порядкахъ написать.

Року 1882. въ самъ день св. Катерины, почувъ я въ селѣ нашомъ выстрѣли зъ мортирѣвъ, крики «гура» збѣгшого ся народа. Дивлю ся, — а то изъ всѣхъ поблизкихъ сѣлъ идутъ люди зъ курми, овцями, телятами, волами, конями, ба навѣтъ выбачте и зъ свиньми.

Пытаю ся я мого сосѣды Ивана, що то нового стало ся нынѣ, що таке множество народа до нашего села загостило. Отъ, бнѣ менѣ й ставъ оповѣдати: Та чи вы, куме, не чулисте, що наша пани дѣдичка нынѣ у нашомъ селѣ ярмарокъ закладае? Перекрестивъ ся я двома руками, покивавъ головою и зѣхнувъ тяженько; а мой сосѣдъ Иванъ дивитъ ся на мене и каже: Куме щосьте такъ зажурили ся? Не журѣтъ ся! Теперь намъ лѣпше буде, бо не будемо потребували на ярмарокъ ажъ до Садыгуры або до Черновець ѣхати; бо можемо каждой середи дома ярмарковати. Выслушавъ я тѣ слова мого сосѣды и кажу ему на то: Ажъ теперь збѣдиѣе и спаршивѣе наше село. И гадаете, що такъ не стало ся, якъ я напередъ пророкувавъ. Не такъ буде, якъ вы собѣ куме думаете, одповѣвъ Иванъ. Отъ лѣпше, каже, берѣтъ яку худобину та ходѣтъ въ село на ярмарокъ, бо кажутъ, що коло горальни стоить горѣвка въ кадкахъ и каждого нею чествуютъ, хто лишь на ярмарокъ прииде. А хто приведе яку худобину на торгъ, дѣстане въ нагороду тошку соли. Та вы куме, не знаете, кажу до него, що я передъ колькома роками въ Дорошѣвцяхъ въ церквѣ на сорокъ святыхъ присягъ горѣвки не пити. Коли не пете горѣвки, каже кумъ Иванъ, то ходѣтъ та подивимо ся хоть на нашъ першій нынѣшний ярмарокъ. Взявъ я й пошовъ. Приходжу коло горальни на громацку площадь, котра справдѣ на тыжневый ярмарокъ горѣвкою посвящала ся. Дивлю ся, а тутъ вже и жидики Садыгурскій, Заставиенскій, Залѣщенскій, Устецкій, ба навѣтъ и Черновецкій зъ оселедчиками, булочками, обарѣнками, перцемъ, свѣчками, ремнемъ, сукномъ и

инною крамщиною позѣздили ся и розпочали гучный торгъ. Наразъ выходитъ присяжный зъ бубнемъ и ставъ бубнити и кричати, що нынѣ закладае ся у нашомъ селѣ ярмарокъ, котрый на кождомъ тыждни кождои середи обдѣлыватъ се. Крикъ и гомѣнь разноситъ ся по цѣломъ селѣ, а горѣвка некоторымъ людямъ ажъ по за пазуху лѣе ся. Иду и далѣ и зближаю ся до корчмы, а она мовъ той улій зъ пчолами гуде. Однѣ заходятъ до корчмы, другѣ выходятъ и пють плюгаву сивуху, ажъ жалъ доброму христіанинови на той дивоглядъ дивити ся. Пожалъ ся Боже! сказавъ я самъ до себе, — наше село выглядаетъ нынѣ мовъ Галелея-Садыгура.

И справдѣ наше село за якійсь часъ зъ Галелевѣ-Садыгуровъ порѣвняе ся, бо жидова, чортъ знае ѣдки, тисне ся до села гей мѣхи до меду и забирае люцкѣй ґрунты и послѣдне майно нашего бѣдного селянина. Отъ черезъ минувшихъ несповна пять лѣтъ, змѣнило ся наше село не мало. До теперѣ знаходитъ ся у насъ вже 40 жидѣвъ газдами, опрѣчь тихъ що то въ комѣрне у нашихъ бѣдныхъ селянѣхъ, такъ званныхъ жидонѣдниковъ мешкають. Наше село має вже цѣлый кагалъ жидѣвъ. Они занимають ся торговлею, будуютъ собѣ скленки, живутъ въ едности, радятъ ся о своемъ спѣлномъ добро и имъ видно у насъ не але веде ся. Недавно тому буде, якъ перенесли жида рогатку изъ Погорилѣвки до нашего села, збудовали двѣ яциѣ и двѣ олійницѣ, великолѣпну синагогу-школу на громацкомъ ґрунтѣ, спровадили собѣ рабина изъ Товстого, а мы теперь дивимо ся, якъ жидова у нашѣй хатѣ пануе. Таке то буває, бо нашъ селянинъ за порцію горѣвки, бачите, и маму свою жидови бы продавъ. —

А кому мы маємо все то завдячити? Признати мусимо що сами собѣ, бо нашѣй громадѣ не треба було на ярмарокъ подписовати ся; не треба було выбирати жидѣвъ до громацкого уряду; не треба було жидамъ позволить на громацкомъ ґрунтѣ школу класти; также не треба було класти жида Б. Т. ярмарковымъ начальникомъ. Якъ дбаемо такъ и маємо. Щомъ посѣляли за горѣвку, то намъ вродило ся. Самѣ мы провинили, самѣ и покутуймо! Нашѣй потомки будутъ на насъ горко плакати, бо перейдутъ зъ часомъ у жидѣвскѣй руки, у наймы, якъ се вже теперь бачимо зъ доказѣвъ.

Така то, бачите, у насъ просвѣта пануе. Нашимъ людямъ и въ бѣлый день темно въ очахъ ѣдъ той плюгавои сивухи.

Панове газды! Перестаньмо разъ уже до тон корчмы ходити, ту чортковску сивуху пити, до арендаря на раду ходити и ему всѣ тайны громацкѣй доносити, ихъ до громацкого уряду выбирати, а увидите, що и наша доля полѣпшится ся, и у наше Окѣнце засвѣтитъ колись солнце, коли только понежа то горѣвку, а возьмемъ ся до просвѣты. Дбаймо о добрѣ всѣхъ насъ Русинѣвъ, сходимъ ся до кунки на раду, наймо въ едности, якъ жида межи собою живутъ, не пускаймо люц-

кї ґрунта у жидівскї руки, не тратьмо грѣшъ за жидівскї дурницѣ, сходѣмъ ся въ недѣлю и свята до нашої читальнї, заложѣмъ собѣ громацку позичкову касу и шпихлѣръ, берѣмъ ся сами до торговлѣ, ходѣмъ пильненько на науку до церкви и школы; а тогды засвѣтитъ яскравымъ свѣтломъ зоря просвѣты и у насѣ Окно.

Я.

ЩО НОВОГО ВЪ СВѢТЪ?

Добре, Богу дяковати; правда не все, не всѣмъ и не всюды, та славити Господа, що хотъ войною вже людей не полохають. Заноситъ ся навѣть на то, що охочїй до войны французкїй міністеръ Булянже має поїти на пенсію, зъ чого найбільша утѣха для Нѣмеччины. Одна Росїя хѣба за нимъ банувати ме, хотъ ѣй бы взяти ся до заспокоєня незадоволеного народа, межи котрымъ все ще не устають заговори противъ царя. Декотрї Росїяне просятъ царя, щобы перенѣсь ся зъ Петербурга до Москвы, де нѣбыто безпечнѣйша ему жити буде. Забувають нерозумнї, що найбільша обеснека для пануючихъ то любовь народа, котру позискати треба пануючи его права и волю.

Болгарїя все ще не має князя, но она выжидає супокѣйно рѣшеня сєй справы и дѣжде ся ей; бо навѣть и Росїя вже мала сказати, що згодить ся на мирне залагодженє болгарской справы. Такъ то и сильнїй ворогъ уступає, коли бачить, що болгарскїй народъ держить ся крѣпко своего; за то кинула Росїя око на Сербїю и задумує черезъ ню розіанопити ся на всходѣ, котрый принавъ ѣй дуже до серця.

Сербска королева выѣхала такѣй зъ своимъ сыномъ до Росїи, а газеты росїйскї дуже зъ того радї; бо думаютъ, що черезъ то буде Сербїя грати въ ихъ дуду и ѡдчужить ся ѡдъ Австрїи, котра стоить Росїи въ дорогѣ и не допускає, щобы закрѣпостила Сербѣвъ и Болгарѣвъ, якъ се вчинила зъ нашими братами на Украинѣ. Дай Боже, щобы сербскїй король и народъ пригадали собѣ, що дружба зъ Росїєю то само, що погибель права и волѣ!

ДРОБНІ ВѢСТИ.

(Е. Е. президентъ баронъ Піно) звѣдавъ доси й то дуже докладно повѣты кѣцманецкїй, кимполунскїй, серетскїй, сторожинецкїй и радовецкїй, кромѣ того скѣлька школъ черновецкихъ. Въ черновецкѣй гимназїи були Его Ексцеленція, якъ намъ оновѣдають, й на годинѣ у руского (не смѣйтесь!) катихиты о. Чунтуляка, де застали 4 студентѣвъ. На запытанє Его Ексцеленціи, скѣлько ученикѣвъ має о. Чунтулякъ во всѣхъ клясахъ, мавъ о. катихитъ зъ особливимъ задоволенємъ похвалитись, що є ихъ вже лише около 40. Не знати, чи присутнїй при томъ п. директоръ гимназїи обяснивъ Его Ексцеленціи, якъ дуже стараєсь рускїй о. катихитъ о збѣльшенє числа ученикѣвъ у румунского своего товариша о. Стефанелого; бо не мо-

жемо припустити, щобы директоръ не знавъ такъ голосныхъ фактѣвъ, котрї подавали навѣть румунскїй газеты.

(Друга а властиво перша Читальня въ Оршѣвцяхъ) заложена заходомъ самыхъ селянъ отворена зѣстала въ Недѣлю, дня 3. с. м. Описанє отвореня подамо въ слѣдуючѣмъ числѣ.

(Зъ справозданя) п. к. промыслового надзирателя за рѣкъ 1886 довѣдуємо ся, що на цѣлѣй Буковинѣ є всего на всего 24 фабрики. Дальше каже справозданє що промыслъ на Буковинѣ не змѣнивъ ся и въ сѣмъ роцѣ, позаякъ нема потрѣбныхъ капиталѣвъ. Не помогутъ отже й школы промысловї; бо де нема гроша, тамъ и розумъ нѣчого не вдѣ.

(Росїйскїй конзулъ Кїра-Дїнжанъ) опустивъ 15. с. м. Чернѣвцѣ удаючися на нову посаду въ Испанїю. Цѣла каравана тутешной Румунїи супроводжала его на дворець желѣзной дороги. Новоименованный черновецкїй конзулъ Ладиевскїй лежить хорый въ Петербурзѣ, а мѣсце его заступає секретаръ Будбергъ участвующїй, мимоходомъ сказавши, въ кождѣмъ предствалєню руского театру.

(Отворенє читальнѣ) въ Ленкѣвцяхъ ѡдбуде ся напевно въ Недѣлю зеленыхъ святѣ, 24. руского Мая с. р. Щастъ Боже!

(Промысловый музей) засновує ся въ Чернѣвцяхъ. Дотычне руске «Завозванє до браня участя» то истина бабилонско-русская вежа. Часъ бы вже положить конецъ чудовищному языку офїціальныхъ рускихъ переводѣвъ, законѣвъ, едиктѣвъ и т. д.

(Руского абы польского) языка вымагає черновецка замѣска рада школъна ѡдъ убѣгателѣвъ о учительскї мѣстця въ Боянахъ, затѣмъ требує конечного знаня румунской мовы. Така рѣвноправнѣсть у школѣ, де 80% славянскихъ, а тѣлько рѣшта нѣмецкихъ, жидѣвскихъ и румунскихъ дѣтей.

(Справы школъны). Рада школъна краєва и ѡдвысшила жалованє учительѣвъ въ Ицканахъ зъ 2. на 1., а въ Якобенахъ зъ 3. на 2. ступень. Такого добродѣйства не знали учитель у Вижницѣ мимо двократной прозбы и ще бѣльшой дорожнѣ. Чому? . . . Законъ о уплатѣ до пенсїйного фонду зѣ стороны учительѣвъ зъ иншихъ краѣвъ одержавъ цѣсарску санкцію. — Розширено школы румунску въ Вѣлцѣ и нѣмецку у Вижницѣ, а отворено другу румунску въ Вижнѣмъ Вѣковѣ.

(С. В. Цѣсаръ) подаровавъ на будову школы въ Падикѣвцяхъ 200 зол.

(Бук. краєве товариство учительске) мати ме и сего року свой головнїй збѣръ въ румунской части Буковины, а то въ Сучавѣ.

(† Николай Зыбликевичъ), Русинъ выйшовшїй изъ скромной кушнѣрской родины ажъ на маршалка краєвого Галичины умеръ передъ тыжднемъ на 67. роцѣ своего житя. Ховали его въ Краковѣ ажъ три владыки зъ великою парадѣю. — Най зъ Богомъ спочиває!

(Высокий гостѣ) въ Чернѣвцяхъ. Минувшой пятницѣ бувъ на инспекциѣ войска головнокомандующїй князь Вїртенбергъ, а сєи пятницѣ приѣхавъ до Черновецъ на визитацію каноничну впр. метрополитъ лат. Моравскїй.

(На погорѣлцѣвъ въ Илишєщахъ) зѣбрано доси около чотыри тысячѣ зол. и до 200 корцѣвъ хлѣба.

(«Вєстѣе въ Яблонци»), повѣсть О. Федьковича помѣстила краковска «Нова Реферма» въ польскѣмъ переводѣ.

(Лѣсы горѣли) кромѣ Берегомета ще й въ Плоской и въ Лукавци на Буковинѣ, а въ Галичинѣ въ селѣ Гринявѣ, де спалило ся около двѣ тысячѣ морговѣ.

(Цѣны збѣжа въ Чернѣвцяхъ.) Дня 25. л. Мая с. р. коштували 100 кіло: пшеницѣ 8 зол. 40 кр. до 8 зол. 60 кр.; — жита 5 зол. 25 кр., до 5 зол. 60 кр.; — овса 4 зол. — кр. до 4 зол. 25 кр.; — ячменю 4 зол. 80 кр. до 5 зол. — кр.; — кукурузы 4 зол. 15 кр. до 4 зол. 25 кр.; —

ДЛЯ НАУКИ и ЗАБАВЫ.

Товариство й користи, якѣ каждый зъ него має.

Дорожня чимъ разъ збѣлшалась. Въ Красномѣскихъ гутахъ трудилось вже тѣлько немного ковалѣвъ, рубачѣвъ и вуглярѣвъ, ба й фабрика Красномѣска мусѣла небавомъ выповѣсти робѣтникамъ своимъ службу. Часть стававъ ся чимъ разъ прикрѣйшимъ для ремѣсникѣвъ Красномѣскихъ, бо ожидала ихъ незавидна доля остатись безъ зарѣбку, а тымъ то й безъ кусника хлѣба. Було то въ недѣлю, а закуреніи робѣтники й ремѣсники зѣйшли ся якъ бывало въ школѣ, де застали й лѣкаря пана Розумовича. Небавомъ розпочала ся ось яка розмова.

«Ну, пане докторъ», озвавъ ся на самъ передъ коваль Гриць Нетерпичка, «щожъ за користи походячи зъ товариского житя для насъ бѣдныхъ рукодѣльникѣвъ вынайдете въ теперѣшну хвилю? Мы перенесли ся сюды задля постѣйного зарѣбку, а теперъ, коли панове фабриканты зъ причины прикрѣхъ часѣвъ не мають зъ нашою кровавою працѣ великого зарѣбку, хотять они насъ прѣгнати, безъ кавалка хлѣба въ свѣтъ вырядити?»

«Правда, гѣрка очикѣ васъ доля», ѣдновѣвъ панъ Розумовичъ, «та несправѣдливо нарѣкаете вы на тыхъ, що васъ доси годували. Чи запоручивъ вамъ фабрикантъ наймаючи васъ, що васъ вѣчно держати має?»

«Нѣ, сего ѣнъ не ѣбѣявъ», озвались робѣтники.

«Пощожъ тутъ нарѣкати?» продовжавъ лѣкаръ. «Фабрикантъ принявъ васъ, бо потребувавъ робѣтника, вы вступили въ его службу, бо потребувались кавалка хлѣба. Ѣнъ зробивъ тымъ вамъ добре, а вы ему. Теперъ не має ѣнъ зарѣбку, отже не може и вамъ его дати. За щожъ тутъ ему дорѣкати.»

«На такій спѣсѣбъ», вмѣшавъ ся тутъ Старчинскій, «то въ свѣтъ каждый лишь о себѣ дѣбае; а коли такъ, то лѣйше жити на самотѣ въ пещерѣ въ лѣсѣ. Тамъ чоловіка нѣхто не обраде, не ошукѣе, не убѣ.»

«Ой нѣ, мой любій сказавъ лѣкаръ.» «Скажѣтъ самій, дежъ безпечнѣйшій чоловікъ ѣдъ всякого лиха, якъ не въ товариствѣ людемъ, де законъ и рядъ стереже его майно и жите? А хотъ и лучить ся якому яке лихо, то ожидае за то злодѣи справедлива кара. Тому то й жють люди въ громадахъ, щобы ся спѣльно хоронити и щобы выгѣднѣйше жити. Нѣхто зъ васъ не заперечить, що пустельникъ або дикарь лишений

всякою помочи противъ ворога, противъ звѣрюки, огню, воды и т. д. Та чи не жие и найбѣднѣйшій зъ васъ выгѣднѣйше, якъ дикій пустельникъ, що живе въ пещерѣ, ходить майже голый, годуе ся корѣнцями? Або думаете, що такій дикунъ вѣльный, свободный? Ѣнъ неустанно боить ся нападу ворога, звѣря и другого лиха.»

«Все се правда», озвавъ ся Петро Пѣдлѣсный, «но товариство роздѣлюе людей на богатыхъ и бѣдныхъ, панѣвъ и слугъ; однимъ словомъ: товариство заводить мѣжъ людьми рѣжницю.»

«Се намъ лише такъ здае ся», ѣдрѣкъ лѣкаръ. «Чи не суть люди вже зъ роду слабій и сильнѣй, лѣннѣй и пильнѣй, розумнѣй и дурнѣй, спрятнѣй и незручнѣй? Зъ того вытворюе ся рѣжниця, а не зъ товариского житя. Товариство-жъ противно выгладжуе сѣ рѣжницѣ, и тѣлько въ товарискомъ житю має одинъ чоловікъ зъ другого користь.»

«Земля-жъ повинна бути для всѣхъ спѣльна», рѣкъ Пѣдлѣсный, «Богъ давъ давъ еи всѣмъ людемъ, а не тѣлько тымъ, що еи нынѣ въ рукахъ мають.»

«Коли такъ бути повинно, то чогожъ сидишь ты все въ хатѣ, що то звешъ еи своею, а не ѣдступивъ еи кому другому?» запытавъ лѣкаръ Пѣдлѣсного.

«Е, то зновъ щось иншого; закинувъ Пѣдлѣсный бо я хату самъ своими руками собѣ поставивъ, а нашъ дѣдичъ не зробивъ ланы, котрій держитъ.»

«За то але его прадѣды тяжко тѣ ланы вычистили, обробляли, а хто що приладить, тотъ и правно те посѣдае. Маемо мы спѣлну громадску толоку, та що каждому зъ насъ зъ неѣ за користь; отъ хибѣ тѣлько, що прѣйдешъ по нѣй голодна худѣбина. За то яке плѣдне поле выробили дѣды и прадѣды нашѣ зъ такою самою толокою на округъ? Чижъ справедливо було бы, коли бы ѣдобрано имъ тѣ поля и роздаровано ихъ межи тыхъ, що и руки не приложили до ихъ полѣпшени? А хотъ бы такъ и стало ся, щожъ выйшло бы зъ того? Поле перѣбы зпустѣло бы, поле марнотравного и пѣнницѣ перейшло бы завтра въ руки ошадного и тверезого. Тому то така спѣлка несправѣдлива и зовсѣмъ до нѣчого.»

«Та се, бѣгме, дуже ясна рѣчь», озвавъ ся Пѣдлѣсный, «ѣднакъ и то правда, що богачевѣ такѣй лекше жити якъ бѣдному.»

«Я сего не перечу», сказавъ лѣкаръ. «Та щожъ зъ того выходитъ? Выходить оно на то, що добре бути богатимъ, до богатства-жъ ѣтворена каждому дорога. «Учи ся, моли ся, трезви ся, труди ся», а дѣйдешъ коли не до богатства, то певно до добробыту. До богатства приходить ся звычайнымъ способомъ ажъ по довѣомъ часѣ; нынѣшній богачъ по бѣльшой части тѣлько наслѣдники и множителѣ майна, яке въ трудолюбѣй и ошадной ихъ родинѣ взростало и збѣлшало ся. Отъ вамъ прикладъ хотъ бы й на менѣ самѣмъ. Мой дѣдъ бувъ бѣднымъ тутешнымъ селяниномъ. Пильно-ѣкою и розумомъ оставивъ ѣнъ дѣтемъ своимъ невеличке майно.

Батько мій постунав за его прикладомъ и умеръ въ недостаткахъ, я-жъ побольшивъ дбалостію спадщину передѣловъ моихъ. — Такъ само дійшли до маєтку й родини Латчука и Колѣснецкого и другихъ нашихъ господарѣвъ. Бачилисье такожъ, якъ не одна родина звела ся на нѣнащо и то менше черезъ нещасте а бѣльше черезъ власный нерозумъ, черезъ пиянство и лѣниство.»

«Не повинненъ же рядъ о такихъ нещастныхъ дбати?» запытавъ ся Михайло.

«Чикъ рядъ се не чинить, Михайле? Не спомінаю о будівляхъ, мостахъ, дорогахъ, каналахъ, желѣзницяхъ и т. п. публичныхъ роботахъ. Для когожъ суть шпиталѣ, касы позичковѣ, шадницѣ и другі заведеня? Чи не отримує рядъ школы, въ котрыхъ може й найбѣднѣйшій учитись и виховуватись и цѣлностію стати на рѣвнѣ зъ найбогатшимъ. Нѣ, панове брати, товариство не вытворює нѣякихъ рѣжнищъ межи людьми, противно оно старає ся нерѣвнобѣсть природну выгладити. Коли суть богачѣ, тымъ лѣнше для васъ бѣдныхъ. Колибъ всѣ бѣдні були, якъ вы, чи лучше булобъ для васъ? Нѣколи; вы були бы тодѣ ще бѣднѣйшими, що вамъ пѣзнѣйше докажу. Любѣмъ ся проте якъ брати, якъ члены товариства, котрому все завдячуємо! —

НОВІ КНИЖКИ.

«Ватра» называє ся літературный збѣрникъ выданный Василемъ Лукичомъ на дохѣдъ погорѣвшого руского казина въ Стрию. На 215 сторонахъ великого октаву мѣститъ сей збѣрникъ кромѣ 20 гарныхъ поезій всѣхъ видѣйшихъ поетѣвъ нашихъ 7 праць белетристичныхъ и то: Мордовця: А все пречиста, Чайченка: У церквѣ, Кониського: Сѣчовикъ, Мирного: Ловы, Нечуя: Два брати, Франка: Місія и Лучаковского: По матурѣ. Часть наукова заступлена цѣнными 13 творами, а то: Кониського: Біографічній замѣтки, Мордовця: Автобіографія, Драгоманова: Изъ исторіѣ вѣрши на Украинѣ, Барвіньского Олександра: 1) Поглядъ на житє и творы Тараса Шевченка, 2) Оглядъ житя и творѣвъ Юрія Федьковича, Огоновского Омеляна літер. оновѣстка: Юрій Горовенко, Ив. Франка: Оцѣнка Оповѣданъ Мордовця, Жука истор. розвѣдка: Зруйнованє Батурина, Лепкого: Домашній звѣрята въ дѣлкахъ людowychъ вѣрованяхъ, К-ого: Осередковий Архивъ въ Кієвѣ, Лукича: II. Архивъ «Малороссійской коллегіѣ», III. Сулимѣвскій рѣдинный Архивъ и IV. Галаганѣвскій рѣдинный Архивъ, Сумця: Украинско-рускій прѣзвища и вельми цѣнна праця Лукича: Угорска Русь, въ конецъ: Вѣстки и замѣтки. За Цѣну 1 зол. 50 кр. набути можна «Ватру» и черезъ нашу редакцію. —

Библиотеки музикальной выйшовъ вже выпускъ XI. и мѣститъ въ собѣ: „Quod-libet“, хоръ мужескій изъ народныхъ русскихъ лѣсенъ, склавъ Микола Лисенко. Цѣна 30 кр. Выпускъ сей украшеный новою винеткою обѣймає картокъ 12 ноть зъ друкованными

словами. Прекрасна ся композиція славного нашего музика повинна знайти якъ наибѣльшій похвалъ. Замовляти можна одинъ або бѣльше выпускѣвъ черезъ выдаництво «Библиотеки музыкальной» Львѣвъ ул. Орменська ч. 27, I. поверхъ и черезъ редакціѣ «Дѣла» «Зорѣ» и «Буковины». Стѣдуючій выпускъ буде мѣстити II. Бажаньского «Прощумѣли бурѣ, тучѣ...»

ВАТРА,

літературный Збѣрникъ Василя Лукича, выданный коштомъ членѣвъ руского казина въ Стрию на дохѣдъ того-жъ, вже появилась въ розпродажи.

Цѣна 1 прим. зъ пересылкою реком. 1 зол. 50 кр. Замовляти можна черезъ часописи рускій або ѣдносячнись впрѣсть до выдѣлу казина.

ПОРТРЕТЪ

ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

невиданный у насъ ще доси (поетъ, одягнennyй звычайно, сидитъ на крѣслѣ зъ ѣдкрытою головою) выданный заходомъ тов. «Прѣсвѣта» въ фотографічнѣмъ заведенію Ангѣрера у Вѣднѣ. Можна дѣстати въ тов. «Прѣсвѣта» ул. Орменська ч. 27, I. поверхъ по 50 кр. Образъ есть 62 см. довгій а 45 см. широкій. Замовляючій зволять прислати 20 кр. на портѣ, бо кожду посылку треба рекомандувати.

ИСТОРИЯ ЛИТЕРАТУРЫ РУССКОЙ

ТОМЪ I.

Д-ра О. Огоновского

вышла вже зъ друку и можна ен дѣстати въ друкарни товариства «им. Шевченка» (ул. Академична ч. 8.), у автора (ул. Подвале ч. 9.) и въ книгарняхъ: Ставропигійской и Миликовского (Старжика)

ПО ЦѣНѣ 1 зол. 70 кр.

Замовляючимъ просто въ товариствѣ «им. Шевченка» або черезъ рускій часописи «Дѣло», «Зорю» и т. д. высылаетъ ся книжка франко.

Буковинскій Альманахъ „Союза“ обнимаючій на 12 печатаныхъ листахъ 20 поезій, 5 повѣстей и 1 наукову розправу высылаетъ по 80 кр. наша редакція.

Выдає и за редакцію одвѣчає: Осипъ Ю. Гординскій-Федьковичъ. Зъ печатнѣ Г. Чоппа.

«Буковина» виходить
1. (13.) и 16. (28.) кожного
мѣсяця.

ПРЕНУМЕРАТА

платна въ Чернівцяхъ
вносять:

на цѣлый рокъ 3 зол. — кр.

» півъ року 1 » 50 »

» третину » 1 » -- »

Поодинокі числа 15 кр.

БУКОВИНА.

Часопись політична и наукова
для народа руского.

РЕДАКЦІЯ и АДМИНИ-
СТРАЦІЯ «Буковины» зна-
ходиться въ Чернівцяхъ
(Улиця липи́на ч. 29), куда
всѣ дописи адресовати на-
лежитъ.

Цѣло- и поворочніи пред-
платители достають зъ каж-
дымъ 3. числомъ премію.

ОБЯВЛЕНІЯ и ПРИЛОГИ
обчисляютъ ся якъ найде-
шевше.

ПОДЯКА.

Якъ той маленькій цвѣточѣ прескром-
ной красы и вони, що то случайно попадає
ся на золотый престовъ великолѣпного храму
святого, таке щастє лучило ся и менѣ 17.
Мая с. р., котрого то дня дознавъ я славы
и чести, якои я вже не то, що не заслуживъ,
але навѣтъ нѣколи и сподѣвати ся не мѣгъ.
Не дивно одже, що дождавши ся такои пре-
великой и премилои несподѣванки, не въ си-
лѣ я добрати словъ, щобы годно оддати чув-
ства, якї переповняють мою душу й гомонѣ-
ти муть въ нѣй до скону, до гробу мого.
Якимъ жежъ чиномъ, якимъ словомъ выска-
зати годно вдячність мою свѣтлымъ рускимъ
товариствамъ черновецкимъ, именножъ ихъ до-
стохвальному комитетови, що зарядивъ най-
щастлившу днину-годину моего житя? Якъ
менѣ подяковати тымъ многочисленнымъ свѣт-
лымъ товариствамъ, шановнымъ редакціямъ
и высокоповажаннымъ поодинокимъ лицамъ,
що устно и писемно звеличили мои скромні
заслуги на поли літературномъ и музикаль-
номъ, на котромъ працювали не то звичайні
робѣтники якъ я, а свѣтлі геніѣ, не дознав-
ши за свого житя щастя, якого довелось ме-
нѣ дождати. — Щиросердечне спасибѣгъ,
всѣмъ разомъ и каждому зъ особна, отъ и
все, на що здобутись въ силѣ до живого тро-
нуте серце мое! Заразомъ складаю святый
обѣтъ, що до кѣнця вѣку мого щиро и вѣр-
но служити му моему рѣдному народови, що-
бы хоть въ маленькій части показати мою
глубоку вдячність за честь, якои дознавъ я
зѣ стороны найлѣпшихъ сынѣвъ его, доро-
гихъ, ласкавыхъ братѣвъ моихъ.

Чернівцѣ, 20. Мая 1887.

Исидоръ Воробкевичъ.

Ювілей 25-лѣтної літературної діяльності

ИСИДОРА ВОРОБКЕВИЧА

(ДАНИЛА МЛАКИ).

Торжество уряджене Русинами своему добре за-
служеному братови Сидорови дня 17. Мая с. р. було
второю величавою рускою національною манифестацією
на Буковинѣ. Симъ празникомъ показали мы зновъ, що
живемъ, жити можемъ и будемъ своимъ житемъ;
доказала руска семья, якъ умѣ чествувати годныхъ
членѣвъ своихъ.

Простору сально черновецкого мѣского театру за-
повнили сотки гостей, на чолѣ ихъ президентъ краю,
Его Ексцелленція баронъ Піно. Дальше бачили мы тутъ
бурмистра п. Кохановского, заступника красового мар-
шалка О. Цуркановича, члена красового выдѣлу барона
Мустацу и многихъ перворядныхъ Поляковъ, Румунѣвъ
и Нѣмцѣвъ. Рускій народъ заступали патріоты священ-
ники, урядники, ремѣсники и селяне. Точно о $\frac{1}{28}$ го-
дины вировадивъ мѣстопредсѣдатель ювілейного коми-
тету сов. Виницкій достойного ювілата вразъ зъ его
высокоповажаною супругою до зеленею прибранои пер-
вой ложѣ. Гучніи и невгаваючі оклики «Слава», якими
повитали гостѣ ювілата, дали знакъ до розпочатя му-
зыкально-драматичного вечера. Кортинна підняла ся на
сцену выступивъ предсѣдатель комитету проф. Єротей
Пігулякъ и выголосивъ зъ почутемъ, выразно и зро-
зумѣло нимъ уложеный поетичный прологъ, приня-
тый грѣмкими оплесками. Заслона спустилась на хвиль-
ку и одслонила сцену, на котрій около 30 спѣваковъ
загрѣмѣли пѣсно ювілата «Чомъ красна Букови-
на», котру на бурній оплески й оклики повторено. Въ
слѣдъ за симъ выступила артистка руского театру па-
нѣ Ивана Биберовичова зъ декламацією ювілата «Го-
стинець зъ Босны». Гарній образки зъ житя народ-
ного и жовнярского змалюваній въ сѣй поемѣ нашимъ
ювілатомъ, а одданій декламаторкою зъ зрозумѣнемъ
и чувствомъ держали зѣбранныхъ черезъ пѣвогидины
при найбільшій увазѣ закінченѣй грѣмкими оплесками.

Після декламацій одспівали бувші співачка львівської опери пані Бочкай і проф. Др. Смал-Стоцкій знаменито хорошею оригінальною дуетом ювілата: «Дуб і калина — хлопця і дівчина». Отакі одіграли артисти львівського руского театру комічну оперетку ювілата «Янош Іштенгази». Весела штука і одлична гра перших сил театру: пані Осиповичевої і Кішівської і панів Гриневецкого і Яновича забавили всіх дуже, що доказали многократні оплески. Ще раз, по разі послідній піднялась занавіс, щоби одслонити зрительям прехорошею образ: на підвищеню серед зеленої гушавини виділяв ся в магізміовом світлі удачний образ ювілата намальований для «Рускої Бесіди», на пам'ятку і захохоту будучим поколінням, проф. Юстином Пігуляком, по обох боках образу уставлена була група з головних типів драматичних творів ювілата в зв'язних прехороших костюмах нашого театру. За групами стояли по обох боках розставлені співачки і «зазвонили разом», що «збудилась Русь». А коли вона спустила ся, підняв ся грохот оплесків і окликів гостей, бажаючих ще раз поглянути на послідню картину сего празника, що і стало ся. З глибоким впечатлінням і одарені удачним портретом ювілата, яких в числі 300 примірників на ту ціл даровав о. Николай Огоновскій, оставили гості театру прощаючи неумовляючими окликами «Слава» до живого тронута ювілата.

П'ятьдесят найширших почитателів ювілата же удали ся до першої черновецької гостиниці Вайса на спільну вечерю. В слід за ними явив ся і ювілат повитаний знову голосними окликами. Тут виступив м'єстопредс'єдатель черновецької «Рускої Бесіди» проф. Др. Смал-Стоцкій, щоби ядреною промовою повитати ювілата і вручити ему грамоту почесного членства, уділеного ювілатови тогож дня на особнім загальнім зборі. За сим вручив такуж грамоту од львівської «Рускої Бесіди» делегат сего товариства п. Др. Евгеній Олесницький витаючи ювілата гарячим словом узнання і желания. Третюж несподіванку вчинили ювілатоки селяне-члени дубовецької читальні вручаючи ему по рускому звичаю хліб-сіль. До сліз зворушений ювілат засів тепер за стіл між милими, рідкими гостями, братами з Галичини професором тернопільської учит. семинарії в. п. Олександром Барвінським і адвокатом львівським в. п. Евгенієм Олесницьким. Далше сиділи в право і л'єво од ювілата гості Поляки і бук. Патріоти-Русини. Першій тост відісав іменем тов. «Народний Дім» м'єстопредс'єдатель п. сов. Исидор Винницький зв'язним щирим своїм словом. В друге промовив м'єстопредс'єдатель «Драматичного Товариства» п. Омелян Попович вручаючи ювілатови грамоту почесного членства сего товариства. В третє заговорив своїм милым словом провідник Поділи проф. Ол. Барвінський. Далше вычислив п. Др. Олесницький вельми удачним стихом що найгарніший

п'єсн, думи і драми ювілата. Голова «Союза» ак. п. Ганкевич промовляв в имени рускої молодіжи, заступник голови «Читальні Польскої» проф. Емануїл Дворскій з сторони Поляків, а директор львівського руского народного театру п. И. Гриневицкій дуже добро і виборно од сего народної інституції. Ювілат забрав два рази голос, перше дякуючи братам-Русинам, по друге братам-Полякам. Одчитанем одної часті 133 телеграм і поздоровних писем закінчила ся часть офіційна вечері, а розпочалась друга половина, в котрій щирим дружним бесідам не було числа і кінці до самого ранку. Сходиче сонечко закінчило сей рускій празник народний мов п'ємий заповіть світлої будучности руского народа. —

Сим кінчимо опис нашого свята народного з желанєм, щоби довелось нам описати ще й 50-літню річницю патріотичної діяльности нашого високоповажаного ювілата Сидора-Данила.

Дописи „Буковини“.

(ІЗЪ КІЦМАНЯ). Читаючи нашу газету «Буковину» довідуюсь, що наш буковинсько-рускій народ чим разі приходить до самопознання, закладає собі на честь і славу читальні, з котрих є і буде колись великий пожиток. Давно була панщина, хлібороб, селянин жив без науки, а тепер свобода, розв'язані руки. Але що з того? Не буде добра, щастя, і не побудемо ся лиха, доки не бречемо ся мамоні, «горішці-дурішці» служити і на корчмі-шинці нашу працю-кровавицю марнувати. Дуже красно сего неділя научали нас і наказували нам наш отець протоєрей що аж сумно було слухати, аби наші люди православні не дотали свою святу віру ногами і по християнски жили і покинули уже раз стародавній поганський звичай без пам'яті за померши душі упиватись. Не мали то стыд і ганьба для наших гідів і гідниць, що они забули, що в Кіцмані стоить од трохи л'єт святий крест тверезости серед самого м'єсточка, поставлений заходом пана директора Микитовича радного громадского Стефана Бояновского і також за помічю самої громадської Ради Кіцманя, а на том святім кресті написано золотими буквами: крест побідив поганство, крест святий побідить і п'янство», розуміє ся не тільки в Кіцмані, але і в цілій православної Буковині. Як згаданий святий крест «тверезости», три отці духовні, протоєрей Іван Гоміва, ексарх Василь Жалковскій з Суховерхова і катихі Елевтерій Дашкевич по одрав свят. соборної служби Божої дуже величаво пошващали, то тогди наш отець протоєрей дуже красну проповідь також держали і правдивим гідам і гідницям і всім притомним молодим і старим християнам достопамятні слова сказали, котрі тут записуєм братам нашим, аби, як їх

буде сатана до корчмы тягнути, собѣ добре затамили: «Перестаньте, люди добрый, вже разъ горѣвку пити, свою працю до корчмы носити, бо будете потѣмъ якъ циганы по свѣтѣ блудомъ голий и босій ходити, заберуть шинкарѣ, худѣбку, хату и ниву, наженуть въ свѣтѣ родину пияну и лѣнниву!» —

Але най не буде въ гнѣвѣ сказано нашимъ громадянамъ, оди послушали сеи спасительной науки и перестали упиватись и по корчмахъ валятись, а що красивѣйше, навѣтъ почали и другихъ своихъ кривныхъ и молодшихъ братѣвъ до тверезости наклонити, на-вертати, но больша часть громадянъ и ихъ родинъ загнѣввалась сильно на тверезѣсть и почала на перекѣръ на горѣвку не забувати а нею упиватись. Зойки, крики розлягались по цѣломъ Кѣмани, а пѣйки волочились вечерами и ночью улицями и горлали сгѣваючи: «Ой динна, динна, головонько бѣдна, хто горѣвку буде пити, якъ мы будемъ въ гробѣ гнѣти. — А нашъ честный газдынь, мамы дѣтей такожь и собѣ по пияному заводили: «Ой пияна я, пияна, за здорове мого газды пана, якъ не стане мого Ивана, не буду я пияна...» И такъ весело жилось, горѣвоньку пилось, але забули небожата, що за горѣвку, котру на боргѣ, якъ не стало кукурудзѣвъ, зерна, бра-лось, треба буде прошинатору Бергерови заплатити. А теперъ тяжкій передновѣкъ, а довги за горѣвку, котрыхъ поверхъ три тысячѣ на людехъ тяготить, треба доконче пану Бергерови сейчасъ сплачувати, бо за плечима судъ и екзекуція... и плачь не поможе, плати небоже! Ты проклята горѣвине, що ты лиха виробляешь, ты насъ изъ кожухѣвъ, сердаковѣвъ, изъ сорочокѣвъ обдєраешь а въ латане шмате — у лахманы, въ рубцѣ одягашь... Поправте, ся милі брати, сестры, и покайтесь уже разъ, отрезвѣть ся, статкуйте, бо тяжкій грѣхъ и страшна недоля, кара и погибель спаде на тыхъ, що гнѣвають ся и утѣкають ѡдъ мѣрности, тверезости, а поклоняють ся горѣвицѣ, пекельницѣ. Побудьмо ся уже разъ того лютого тѣло и душу убивающога страшного врага-сатаны: горѣвки, бо уже послѣдний часъ. Мы черезъ тую горѣвку утратили честь, пиянство понижасъ насъ до нѣмой скотины, худобины. Мы сотвореніи по образу Божому, але въ насъ той образъ Божій затергый, затемнѣлый и зневаженный. Черезъ пиянство запалисьмо въ грѣхъ темноты, недбалѣства, безбожности. Въ родинахъ нашихъ не маемъ щастя, гаразду, спокою, житя честного и розумного. Чоловѣкъ-пияница зневажае свою жѣнку, розгоняе свои рѣднѣи дѣти зъ хаты; братъ калѣчитъ, убиваетъ брата, камрата; сынъ супротивляе ся батькови; дочка не слухаетъ мамы; сосѣдъ зневажаетъ а часомъ и побиваетъ сосѣда... Мы въ пиянѣмъ станѣ одиного другого кле-немо, нападаемъ а часомъ и головы розбиваемъ, и не дивно, що нами криминали и арешты наповняють. Не умѣли мы жити по закону Божому тверезо на свѣтѣ, не знали уживати даной намъ цѣсаремъ Фердинандомъ Благимъ еще 1848 року дорогомъ свободы, длятого приишли другіи люди, що були тверезѣйшии и

мудрѣйшии ѡдъ насъ, перехитрили насъ, та зробили зъ насъ бѣдаковѣвъ. За одну правду здаеь не будете гнѣвати ся, що такожь дѣти пияницѣ не тѣлько, що туну память мають, суть слабосильнии, сухорляви и смутни мовъ заспаніи, але що горше, що они небожата до науки шкѣльной суть мало коли способнии, зда-ли. Приѣде дитина родителѣвъ-пияницѣвъ въ шкѣлу, а муситъ ити, бо неня зафантували за непосылане, то по-гляньте, брати, впередъ, якъ она выглядае, що ажъ сер-це зъ жалю народолюбця-учителя пукае: на пѣвъ гола, простоволоса, голодна, заплакана, не маючи чобѣтокѣбоса, безъ огортины, верѣтковѣвобита. Одже дѣти такихъ недба-лицѣвъ-родителѣвъ ходять по пѣвъ ба и цѣлый рѣкъ го-лоручѣ безъ книжокѣ до школы, а не маючи зъ чого читати и на чѣмъ писати, нѣчого не умѣють лишъ дар-муютъ; бо годѣ безъ косы косити, безъ серпа жати, безъ рыскаля копати, а безъ сапы сапати, такъ само не возможно безъ книжки, приписаной до читаня, читати учитись и читаня научитись, учитель не въ станѣ чуда творити. Для того на дармо горлають, зневажаютъ и варѣкають, кленуть нашии люди нашко-лу и учителя. То великій грѣхъ, виноватити тыхъ, що невинни! За мѣсть горѣвки купуйте дѣтемъ книжки, зошиты до писаня, чорнила, то певно дѣти будуть мо-гли тогды зъ науки шкѣльной Богу и вамъ на радѣсть користати! — А такожь и до школы своихъ дѣтей правиль-но посылайте! То не красно и ганьба велика, що насъ силуютъ екзекуціевѣвъ и фантують за непосылане нашихъ дѣтей! Право наказуе, що хлопцѣ и дѣвчата ѡдъ 7 до 13 рокѣвъ житя мають и обовязаніи суть въ шкѣлѣ учитись. А хто изъ родителѣвъ сего права и за-кону не слухаетъ, тыхъ, розумѣе ся, цѣсарскій власти шкѣль-ный (староство) строго карають! — А якъ научить ся наша Русь буковиньска читати, отрезвѣть ся, то тогды и мы зананемъ и побудемъ ся лиха. Молю васъ, брати, еще разъ и саміи читайте и вашихъ дѣтей письма научайте, бо безъ просвѣты, безъ науки нема намъ и нашимъ дѣтемъ житя и добра! Закладаймо всюду чи-тальни по селахъ, читаймо газету нашу «Буковину» и другіи пожиточни рускіи книжки, котрі рускіи товари-ства «Просвѣта» и «Качковского» въ Львовѣ для насъ выдають, и другихъ братѣвъ научаймо и якъ можна всюды, и товариства тверезости и громадскіи ших-лѣрѣ закладаймо. Возмѣть собѣ, люди добрый, за при-мѣръ пана Ивана Гавзера въ Кѣмани, котрый за-молоду дуже горко и тяжело бѣдувавъ, а теперъ черезъ тверезѣсть, працю и оцѣднѣсть такъ великого маетку доробивъ ся, що большого богача и господаря въ цѣ-ломъ повѣтѣ годѣ знайти! Але правда, що панъ Гав-зеръ до корчмы нѣколи въ житю и не заглянуви, по хрестинахъ, храмахъ и весѣляхъ нѣколи не волочили ся, лишъ завсѣгды своего господарства називали, а при-тѣмъ и всякіи газеты и книжки читали и якъ то ка-жутъ мудро господарили и для того великого маетку а при тѣмъ и чести и пошанѣвку дочекались!... Та-кожь и началнии громады Кѣмани Василь Сня-тынчукъ, котрый правда письменный, але черезъ тве-

резость и ошадность слѣдуетъ примѣрови пана Гавзера, тверезо жие, грѣшь на дурницю-горѣвку не марнуе, але що року за то по кѣлька кавалкѣвъ орного поля одъ легкодухѣвъ, неробѣвъ скуповуе и не за довго, не одного бувшого богачазавстыдае! Статкуй, працюй, учи ся, моли ся и ты, брате, та певно доробишь ся мастку, и не будешь нарѣкати, що тяжко на свѣтѣ жити!

Може я вамъ, любезный читатель, за много правды написавъ, не гнѣвайте ся, я бы дуже радъ абы и на другій разъ о чѣмъ лѣпшѣмъ написати, якъ о пиянствѣ, що насъ зъ прадѣдною землѣ и свѣта згонить. — Бувайте здоровы!

Данило Волошинъ.

(ЗЪ ЛЕНКѢВЦѢВЪ). Отворене читальнѣ въ Ленкѣвцѣхъ одбуло ся въ недѣлю «Зеленыхъ святъ». По службѣ божій, котру спѣвавъ ленкѣвскій парохъ впр. О. Карадже зъ рускою молодежею, зѣбрало ся въ домѣ честного господаря Василя Веренки надъ сто мушницъ и около 50 женщинъ. Кромѣ впр. отця пароха и мѣстцевыхъ господарѣвъ и господинъ было 16 гостей изъ Черновца, 5 членѣвъ читальнѣ раранецкон, скѣлька членѣвъ читальнѣ мамаѣвской и люди зъ окресности Ленкѣвцѣвъ. Зборови проводивъ впр. О. Карадже, котрый въ довшій щирѣй промовѣ объяснивъ присутнымъ цѣль читальнѣ, котра мае допроводити ихъ до просвѣты, тверезости и всякого добра. По сѣмъ объяснено статутъ читальнѣ и одбуло ся вписоване членѣвъ, котрыхъ приступно одразу надъ 50. Дальше выбрано видѣль читальнѣ зъ самыхъ честныхъ господарѣвъ а то: на голову Василя Веренку, на заступника головы Петра Бесараба, на секретаря Николая Веренку, на касiera Георгіа Жмурчака, на бібліотекаря Георгіа Веренку, а на заступникѣвъ Тодора Джуркѣвского и Дмитра Веренку. Зборъ закончено многѣтствіемъ на подателя права товариского Цѣсаря Францъ Іосифа I. и одспѣвано имъ народный.

По зборѣ угостили основатель читальнѣ всѣхъ присутныхъ дуже судо. Черновецкій гостѣ одспѣвали скѣлька пѣсень принятыхъ зѣбраннымъ народомъ грѣмкими «вѣватами». Пѣснѣ переплѣтано бесѣдами; въ честь впр. О. пароха, котрый щиро и радо занимае ся просвѣтою, отверезенемъ и всякимъ добромъ повѣреного ему народа, дальше поднесено здорове черновицкихъ патріотѣвъ-просвѣтителѣвъ, потѣмъ основателѣвъ ленкѣвской читальнѣ, членѣвъ сѣи читальнѣ, присутныхъ гостей разомъ и зъ особна. Особливо належитъ зазначити промовы члена раранецкон читальнѣ ч. Стефана Гудзоватого и члена мамаѣвской читальнѣ ч. Георгіа Савчука, котрі походячи зъ устъ брата-селянина наибѣльше вплинули на присутныхъ господарѣвъ. О 2-гѣй годинѣ пополудни розпрощали ся участники сего праздника зъ желанемъ, щобы зелена теперь ще нивка-читальня принесла своимъ господарямъ золотый плѣдъ всякого добра. Що дай Боже!

(ИЗЪ МАМАѢВЦѢВЪ НОВЫХЪ). Одозва руского брата, члена мамаѣвской читальнѣ до всѣхъ сердеч-

ныхъ братѣвъ и родимцѣвъ селинѣ и членѣвъ читальнѣ нашої зеленой Буковины, котрі не були въ театрѣ въ праздникъ нашого Сидора, то е дня 17. (29) Травня с. р., коли праздновала ся 25. рѣчниця славной дѣятельности нашого буковинского композитора и славутного народолубца Сидора Воробкевича.

Братя-хлѣборобы! Вы и понятіи не годный, яке величье се свято було, колисьте не були въ театрѣ. Щастливый мы селяне зъ Мамаѣвцѣвъ, Раранча, Топорѣвцѣвъ и Дубѣвцѣвъ, що бачили на свои очи сю красоту, чули на власній уха славу нашого кобзаря! Жаль намъ васъ, братя селяне, а стыдно тыхъ просвѣченныхъ Русинѣвъ, що не прийшли до Черновца на праздникъ нашого милозвучного кобзаря! Перше града музика, а опѣсли говорили и спѣвали свѣтлы паны, панѣ и паночки такъ щиро такъ красно, що бѣгме, братя, плакалисьмо и ще плакати буду, коли тѣлько згадаю. Мы ся вчинили, якобы на тѣмъ свѣтѣ въ раю, бо музикальна струна уривала сердце, ажъ доки не заплакало зъ радости. Нашъ присутній люди дуже нарѣкали на тыхъ, що не прибули на се свѣтле торжество. Що тамъ було, сего я вамъ, братя, не годинѣ списати и на воловѣй шкѣрѣ; треба було все самому побачити. Нашъ поетъ-ювілатъ сидѣвъ на ложѣ, а надъ нимъ бучъ вѣночокъ сплетеный зъ гарныхъ цвѣтѣвъ, що усмѣхавъ ся до нашого кобзаря и нѣбы то промовлявъ: «Приклонь ся, мой кобзарю, най я Тебе увѣнчаю цвѣтомъ, листомъ славы, чести, що вся Русь спѣшила знести, цвѣтомъ листомъ, що не вяне; бо слезами изрошенный, слѣзми радости народа, що не спить вже, якъ колода, а збудивъ ся, щобы жити й Тебе нынѣ прославити!» Такъ то вѣночокъ всмѣхавъ ся говоривъ и кобзаря Исидора и насъ веселивъ. На конецъ видѣлисьмо красно освѣченный портретъ нашого кобзаря, а на памятку дѣставъ кождый зъ насъ по образови нашого дорогого Сидора.

Просимо помѣстити се наше нескладне но щире письмо на знакъ вдячности народа своему просвѣтителю Сидорови, котрому кличемо: Слава! Слава! Слава! одъ рода въ родъ.

Георгіа Савчукъ,

секретарь читальнѣ.

ЩО НОВОГО ВЪ СВѢТѢ?

Найновѣйша новина та, що охочій до войны зъ Нѣмеччиною французскій міністеръ Буланже и прочі его товаришѣ-министры уступили, а на ихъ мѣстце прийшли такі министры одъ котрыхъ надѣють ся сунокою. Такъ отже усунена наибѣльша небезпечность, яка грозила заколотити миръ въ Европѣ. За то роздражнила Росія Австрію и Нѣмеччину новымъ указомъ царя, котрый не позволяе нѣкому, хто не е подданнымъ російскимъ, мати який небудь мастокъ въ Росіи. Сотки тысячѣвъ австрійскихъ и нѣмецкихъ подданныхъ проживающихъ въ Росіи або посѣдающихъ тамъ добра мусять въ короткомъ часѣ, розумѣе ся за безцѣнъ, спродати свои мастки. Щось подобного стало ся

и въ Румуніи, де Австрія опѣковала ся зайшлыми туда людьми, а теперъ зрела ся сего опѣкуства, черезъ що тысячѣ Нѣмцѣвъ, Поляковъ и другихъ будутъ мусѣли забиратись зъ Румуніи. Куда то все поѣде, Богъ знае, певно що не мало и до насъ.

Больше нема нѣякои важнѣйшой новинки. Въ Болгаріи сунокѣй та й стара нерѣшена справа обсаждения князѣвского престола. Въ Англіи обходити ме королева 50-лѣтний праздникъ своего пановани.

Въ Нѣмеччинѣ хорый престолонаслѣдникъ на рака чи полина въ горлѣ, а старенькій цѣсаръ тягне ся ще якось, то въ лѣжку то зъ лѣжка. Отъ и все, о чѣмъ варто було спомнути.

БУКОВИНЬСКИЙ ТОВАРИСТВА РУСКИ.

Прощальный вечерокъ зарядженный черновецкими товариствами рускими львовскому рускому народному театрови одбувъ ся въ понедѣлокъ, дня 18. (30.) Мая с. р. въ верандѣ огорода Гебля. Товариство зложено зъ около 50 особъ забавляло ся дружно и щиро, якъ истина родина. Першій тоастъ подѣсь нашъ поетъ-ювілатъ и предсѣдатель драматичного товариства о. Исидоръ Воробкевичъ на зрѣсть и процвитане руской народной сцены. Дальше промовляли проф. Пігулякъ Єротей, сов. Винницкій, крылошанинъ о. Костецкій, проф. Дрѣ Смалъ-Стоцкій, надуч. Ом. Поповичъ и др. въ честь поодинокихъ артистѣвъ руской сцены и панѣ Бочкай, котра своимъ удѣломъ въ 2 представленьяхъ такъ дружно спомогала рускій театеръ. Особливо подобалась промова п. Поповича, котрый прощаючи «Запорожцѣвъ зза Дунаю-Днѣстра», що, коли «Корнєвильскій дзвонъ» (себѣ то черновецкій годинникъ) выбьютъ завтра 3. годину пополудни, оставють насъ, дяковавъ имъ за «Гальшку Острожску» сей одушевляющей образъ свѣтлой минувшости и будущности Руси, и за то, що веденій однимъ патріотизмомъ прибули до насъ незважаючи на те, що нашій люди перекинулись въ «Бароны циганскій», куда пресъ навѣтъ наша «Ходачкова шляхта», що нема у насъ «Власти тѣлѣвъ Гуть», що многіи зъ нашихъ перекабачились на «Ревизорѣвъ зъ Петербурга» та «Пошились» щей «въ» иний «Дуриѣ». Въ Вижницѣ, продовжавъ бесѣдникъ, найдуть нашій Запорожцѣ «Отвертый Дѣмъ», бо тамъ наставъ «Новый Дворникъ», що провадитъ не «Веселу войну» а завзяту борбу зъ «Глитаями» нашего народа и выкорѣнюе рѣдъ тыхъ, що замѣсть Матери-Руси впровадили въ дѣмъ свѣй чужу вельможну «Паню молоду», Богъ знае ѳди. «Бѣдѣжъ, Запорожцѣ миліи, туды», закінчивъ бесѣдникъ, «та вертайте небаромъ зновъ до насъ, заграйте, заспѣвайте и загомонѣтъ, щобъ усмѣхнулась и у насъ «Убога Марта» наша мати Русь, щобъ загрѣлись сердца въ любви и вѣрности для нашего бѣдного народа, якъ колись те сердце «Добуша», щобъ зашумѣло повне свѣдоме руске народне жите и на нашѣмъ «Зеленомъ Островѣ», на нашѣй Буковинѣ!»

Директоръ п. Иванъ Биберовичъ подяковавъ въ конецъ сердечно невеличкѣй но щирѣй черновецкѣй громадѣ рускѣй за рѣдку любовь, ща щире спѣвчуте и жертволюбиву подмогу для рѣдной сцены, запевняючи, що небавомъ побачимо ся зновъ.

Такъ минали зѣбранимъ година за годиною середѣ милои розмовы, щирыхъ промовъ и гучныхъ пѣсень, ажъ настѣла пѣвнѣчь и всѣ розпрощались щирымъ: «До скорого побаченія!» Слѣдующого дня поплудни выѣхало драматичне наше товариство зельзницею до Залуча, попрощавшись еще разъ зъ прибувшими на дворецъ Русинами черновецкими.

Зъ выѣздомъ театру запановавъ въ нашихъ товариствахъ якійсь щирый смутѣкъ; каждого вечера пригадуютъ собѣ зѣбрани въ «Весѣлѣ» члены, що не опустили нѣ одного представления: «А що, не поѣдемо нынѣ до театру?»

На «Дѣмъ Народный въ Черновцяхъ» зложили гостѣ на спѣльнѣй вечерѣ ювілею Данила Млаки 7 зол. 31 кр., на хрестинахъ въ Кар . . . въ 1 зол. 20 кр., зъ «доміна» на «великденъ» «мурашки» 40 кр.

ДРѢВНІИ ВѢСТИ.

(Є. Є. президентъ баронъ Піно) выѣхавъ 2. л. Юніа на цѣлый мѣсяць до своей родины въ Каринтіи, зъ ѳди поверне вже зъ родиною

(Великій будынокъ) о двохъ поверхахъ для черновецкихъ учит. семинарій вже подѣ дахомъ. Школа нового будынку для старон семинаріи!

(Промысловый музей) въ Черновцяхъ має вже свѣй стальной комитетъ и деякіи хоршій предметы. Нашій патріоты на привинціи повинніи бы пристарати для сего музею децо зъ нашего хоршого руского промыслу домового.

(Львовскому рускомународному театрови) веде ся въ Вижницѣ, якъ намъ ѳды пишуть, дуже добре. 14. л. Юніа выѣде театеръ до Косова; бо до Залѣщикъ заѣхавъ зновъ принадково польскій театеръ панѣ Лѣнковской. Просимо, чтобы хто зъ Вижницкихъ Русинѣвъ подавъ намъ хочъ коротку звѣстку про тамошну гостину нашей рѣдной сцены.

(Грамоту почетного членѣства) львовского товариства имени Шевченка привѣзъ делегатъ тогожъ товариства п. Дрѣ Олесницкій для редактора нашего Осипа Федьковича. Грамота выроблена великолѣпно въ барвахъ золотѣй и синѣй, має дорогоценный окладники шкѣрою оправленій зъ прехоронимъ монограмомъ товариства «Т. Ш.»

(Комитетъ для принятія Є. ц. к. В. Цѣсаревича) поминувъ и тутешне дѣвникарство. Редакторы «Буковины», „Gazet-ы Polsko-и“ и „Buk. Rundschau“ удалсь проте до Є. Є. президента краю и заявили, чтобы не посуджувано ихъ о бракъ лояльности, коли незнаючи нѣчого певного о приготовленьяхъ до принятія Высокого Гости не будутъ о нихъ нѣчого писати. Є. Є. п. баронъ Піно прирѣкъ, що самъ подавати ме помянутымъ часописьмамъ всѣ дотычній вѣсти и розговорючи дальше дуже ласкаво зъ поодиновыми редакторами одпустивъ ихъ благосклонно. Такъ залагоджено одну похибку достохвального комитету.

(Черновецкій товариства рускѣй) вручили Є. Є. пану президентови краю якъ такожъ краевому комитетови писемне желане, чтобы въ програмѣ гости-

ны С. п. к. В. Цѣсаревича въ Чернівцяхъ взято и по-
витане Ёго Величества зб сторони депутаціѣ зложеной
зъ 8 членовъ рускихъ товариствъ яко единого поклика-
ныхъ заступникѣвъ буковинского народа руского, ко-
трый не має въ комитетѣ нѣ одного представителя.
Цѣкаві есмы, якъ залагодять сю дражливу справу;
русскі товариства бо рѣшили не зречи ся права, щоби
и Русины буковинскій устами своихъ рѣднихъ пред-
ставителѣвъ повитали дорого и рускому народови Гости.

(Запроданцями Поляковъ) называютъ насъ
„Parlamentär“, „Проломъ“, „Страхопудъ“, зъ своею
„Бесѣдою“, „Руская Рада“ и прочі русскіе журналы и
люди. А семигородска румуньска часопись „Tribuna“
въ дописи 110 ч. выкрыла у насъ (не смѣйтесь!) рус-
софілизмъ и московскій панславизмъ! Щожь скажуть
на се выше наведеніи журналы? Мыжь отвѣчаемо
всѣмъ симъ непрошенымъ опѣкунамъ, позаякъ они по
нашому по руски, не розумѣють: „Fehlgeschossen,
meine Herren! Die Wahrheit liegt so ziemlich in der Mitte.“

(Одличіа). Черновецкій урядники: Совѣтникъ ри-
ду п. Страсеръ именованый придворнымъ совѣтникомъ
а будовничій радный п. Павловскій будов. надсовѣтни-
комъ. Радовецкій побиратель податковъ п. Бахъ по-
лучивъ въ нагороду за свою довголѣтну и ревну служ-
бу золотый хрестъ заслугъ.

(Два самоубійства). Въ Чернівцяхъ застрѣ-
лилися минушого тыждня молодіѣ Коберскій и Ри-
геті; першій зъ нещастной любви дома, другій зъ
нужды на гробъ свого батька.

(Отворене читальни въ Шининцяхъ) од-
було ся вчера. Описане подамо въ слѣдующѣмъ числѣ.

(Прочесть) выточенный „Проломови“ нашою га-
зетою о образу чести одбуде ся передъ судомъ при-
сяжныхъ у Львовѣ.

(„Зеленый Острѣвъ“), комичну оперетку пред-
ставивъ львовскій рускій театръ въ послѣднѣ въ Чер-
нівцяхъ на користъ милой спѣвачки панѣ Кѣшевской,
котру нагородила публика численнымъ збранемъ, оплес-
ками и цвѣтами, межи послѣдними бувъ и букетъ одъ
черновецкого драматичного товариства.

(Любезнѣйшее „Слово“) одъ буквѣвъ „Страж-
ницы“ зъ горячки пише, що на ювілей пришло 37 те-
леграмъ противъ „Буковины.“ Тымъ часомъ нѣхто зъ
телеграфірующихъ не почтивъ насъ своимъ вниманіемъ.
— Вы очень болны, Венедиктъ Михайловичъ!

(Цвѣтныи праздникъ) устроено минушого
тыждня въ величезномъ публичномъ огородѣ у Вѣдн.
Брички, конѣ и люди прибраніи въ цвѣты гуляли по
огородѣ, де ихъ оглядали тысячѣ людей за грошѣ, ко-
трыхъ назбирало величезныи сумы на запомогу дѣлѣ
бѣдныхъ Вѣдєвичковъ.

(За подписание) гратуляціѣ до якогось москаля
Арістова однято львовскому адвокату д-рови Добрян-
скому плату яко унив. доцента, а председателя львов-
ского „Народного Дому“ п. Геровского перенесено ажъ
поза Вѣдєнь до Инсбруку въ Тиролю. Отъ, до чого
ведуть московскі демонстраціѣ.

(До испыту квалификаційного) для шкѣлъ
народныхъ ставило ся въ Чернівцяхъ 17 кандидатокъ
а 10 кандидатѣвъ. Одна кандидатка обстала испытъ
зъ одзначенемъ, 5 кандидатокъ и 2 кандидатѣвъ репрѣ-
бовано. Зъ рускимъ выкладовымъ языкомъ квалифи-
кованіи: панна Клементина Аваковичъ, учителька въ
Дорошівцяхъ, панна Вікторія Василевичъ, уч. въ
Серетѣ и п. Олександръ Дашкевичъ, уч. въ Цуре-
нахъ.

(Катастрофа въ театрѣ). Дня 25. л. с. м.
около 10 години вечеромъ выбухнувъ въ будынку ко-

мичной оперы въ Парижи великій огонь якъ разъ под-
часъ представлення, на котре були выпроданіи всѣ мѣст-
ця. Огонь почавъ ся одъ стелѣ надъ сѣбною и въ
кѣлькохъ хвиляхъ обнявъ цѣлу сцену. Катастрофа ся
есть зовсѣмъ того рода якъ свого часу у Вѣдн въ
Рингтеатрѣ. Кажуть, що въ огни згнуло до 200 особѣ.
На галеріи найдено цѣлыи стосы трупѣвъ. До 16. м. м.
выдобуто зъ згарищъ 66 трупѣвъ. Богато людей пока-
лѣчило ся або позабивало ся, бо хотѣли ратувати ся
и скакали зъ оконъ або ажъ зъ даху на землю.

(„Старый Правдоломъ“) а властиво его „пер-
коносный“ дописователь изъ Черновець не пропустивъ
и ювілею Данила Млаки, щоби не вылити на загалъ и
поодинокихъ членѣвъ комитету своии жовчи мабуть за-
те, що праздникъ сей удавъ ся такъ свѣтло й вели-
чаво и безъ „перконосной кропиви“ и еи товарищѣвъ.
Особенно огорчивъ ся о. дописователь тымъ, що про-
читано одну телеграму „великорускимъ произноше-
ніемъ, вѣдь же телеграма была писана латинскимъ
алфавитомъ“. Забѣхалисье ся, Государь! Не одна а 9
телеграмъ писанныхъ выразно и докладно латинскими
буквами зъ російскимъ выговоромъ. Отъ вамъ на до-
водъ и показъ одна вѣрна копія: „Priwietstwuje
was w dwadcatpiatletnem jubilejem waszoi pie-atielskiej i
kompozitorskiej diejatielnosti i kliczem za puszkonom: Ty
pamiatnik siebie wazdwig nierukotwornyj u niemu nie za-
rastio narodnaja tropa. — Russkije studenty lwowskawe
Uniwersitetu.“ Такою бесѣдою списали свои телеграммы
не только Головацкій изъ Вильны, а и редакторъ-из-
датель „Науки“ и „Русской Рады“, „Синоцкіе русскіе“,
„Синоцкая народная торговля“, „Синоцкіе члены
общ. Качковского“, „Буковина въ Вене“, „Русская вен-
ска маладожь“, „Русскіе студенты Львовскаго уни-
верситета“, ба навѣтъ и. Гибдй изъ Винничи и то-
варищѣ. Пощожъ тутъ гнѣватисъ, пане Гермогенъ?
„Вѣдь же то настоящая истина.“ Чи вы и „Про-
ломъ“ стыдаетесь великарускаво языка? Показалось, чому
вы такъ боитесь фонетики; бо черезъ ню, якъ бачите,
выходить шило изъ мѣшка, а то шило то московска
бесѣда, котру такъ хорошо скрыти можна въ мѣшку,
що звесъ етимологическою правописею. Ви, Ювілатъ, яко
вѣрный сынъ своего народа, не сподѣвавъ ся напєнно
такихъ „дотепѣвъ“ московскихъ и такого „глумлєня“
свого рѣдного языка, коли зажелавъ одчитати и сихъ
телеграмъ, котрыхъ авторы, кромѣ первого, не то що
„не могли имѣти претенсіи“, но певно не мали навѣтъ
одваги, „щоби ихъ поздравленія были на пирѣ про-
читаны“. Стало ся однакъ и вышло шило изъ мѣшка.

(Адвокаты въ Австріи). Загалъне число ад-
вокатѣвъ въ Австріи выносило зъ початкомъ сего року
2703 т. е. о 69 больше якъ попередного року. Най-
больше, бо 773 адвокатѣвъ есть въ окрузѣ вѣдєнской
адвокатской палаты, такъ що тамъ припадае одинъ
адвокатъ на 3015 жителѣвъ. Друге мѣсце займае пра-
скій округъ, въ котромъ есть 654 адвокатѣвъ т. е.
одинъ адвокатъ на 8502 жителѣвъ, третє бернєвскій
округъ (227 адвокатѣвъ т. е. одинъ на 9489 жителѣвъ).
Послѣднє подъ тымъ взглядомъ мѣсце занимае округъ
львовской палаты адвокатской, позаякъ есть тутъ все-
го 145 адвокатѣвъ, а одинъ адвокатъ припадае на
17.541 жителѣвъ.

(Чудо въ Подборцяхъ!) Въ селѣ Подборцѣ
коло Винникъ панує одъ кѣлькохъ днѣвъ велике заво-
рущенє мѣжь народомъ. Въ хатѣ одного селянина стало
ся чудо, бо образъ Матери Божой одновивъ ся самъ
одъ себе. Зъ сусѣдныхъ селъ плыве забобонный и лег-
ковѣрный народъ до Подборецъ, щоби оглядати мниме
чудо, на котромъ выходитъ наилучше мѣсцевый шин-

карь, котрого гостиниця переповнена одъ часу появи чуда безнастанно цѣкавыми селянами. Въ справу тую має вмѣшати ся, якъ зачуваемо, львівске староство и выслѣдити, що властиво есть на рѣчи.

(Убійство). Въ селѣ Воля Яслиска пов. сяноц-кого убило дня 8. с. м. двоохъ братовъ-господарѣвъ третого господаря за тоє, що той зогнавъ ихъ овцѣ зъ своєї ниви. Оба злочинцѣ засѣли за плотомъ, дожидаючи своєї жертвы и кинули ся на ню, наносячи нещасному коломъ и залѣзными вилами удари по головѣ, подѣ котрыми унавъ онъ мертвый. Вже то село Воля Яслиска не може свѣтити похвальнымъ примѣромъ бо цвите тутъ все ще пиянство, темнота и неодолимый одъ нихъ другій проступки. Передъ кѣлькама мѣсяцями умеръ зъ пиянства начальникъ громады. Поѣхавъ онъ до мѣсточки за капустою для жидовъ и тамъ такъ догодивъ собѣ, що коли приѣхавъ до дому зняли его вже мертвого зъ воза.

(Першій засудъ смерти) выдавъ въ часѣ своего урядованя заснованый недавно окружный судъ въ Сучавѣ на послѣдній каденції присяжныхъ судѣвъ. Передъ судомъ ставала селянка Варвара Гринюкъ зъ 19-лѣтнимъ сыномъ Петромъ, обжалованъ о убійство мужа а взглядно отця. Варвара намовила сына, чтобы застрѣливъ своего отця, коли той буде спати, а то для того, що онъ має обходити ся зъ ними дуже не по людски. Сынъ сповнивъ припоручене матери а опѣсля обоє забрали труна и вкинули до керницѣ. Трибуналь засудивъ матѣрь на кару смерти черезъ повѣшене, а сына для того, що не має ще 20 лѣтъ, на 12-лѣтну взынцю.

(Убійство матери). Сего страшного и майже неимовѣрнаго злочинства мали допустити ся Никола Шаргуть, селянинъ зъ Шманы, и его жѣнка Марія на матери Николы, Аннѣ Шаргуть, а по другомъ мужевѣ Духневичевѣй. Причиною злочинства мала бути жадоба поѣсти чимъ скорше грунтъ и хату Духневичевон. Обоє они станули яко обжалованъ дня 24. с. м. передъ трибуналомъ присяжныхъ у Львовѣ а прокураторія обжаловала ихъ твердячи, що матѣрь свою задусили а одтакъ кинули до керницѣ. При розправѣ поднесено однаковъ дуже важный, бо на квалификацію дѣла рѣшучо впливаючий сумнѣвъ, чи смерть не наступила случайно доперва по вкиненю жертвы до керницѣ въ наслѣдокъ задуженя въ керницѣ. Позаякъ сего сумнѣву не могли лѣкарѣ-знатоки безусловно рѣшити, для того перервавъ трибуналь розправу и однѣсь ся въ справѣ рѣшеня сего питання до лѣкарского выдѣлу краковской академѣй.

(Цѣны збѣжа въ Чернівцяхъ.) Дня 7. л. Юнія с. р. коштовали 100 кіло: пшеницѣ 7 зол. 50 кр. до 8 зол. — кр.; — жита 5 зол. — кр., до 5 зол. 50 кр.; — овса 3 зол. 80 кр. до 4 зол. — кр.; — ячменю 4 зол. 60 кр. до 4 зол. 80 кр.; — кукурузы 4 зол. 10 кр. до 4 зол. 25 кр. —

ДЛЯ НАУКИ и ЗАБАВЫ.

ПОДАТКИ и ДЕРЖАВА.

Слѣдующого разу забравъ Петро Подгѣсный слово пытаючись лѣкаря пана Розумовича: «Пане докторъ! Вы объяснили намъ вже не одну рѣчь и навели насъ на разумъ. Скажѣтъ же намъ сегодня зъ ласки своѣй, чи черезъ податки не дорожѣе все, чого до жита потрѣбно?»

«Правда», одновѣвъ лѣкаръ, «що податки под-

выспаютъ цѣну всего, що намъ до жита конечне. Однакъ, чи можна обійти ся безъ податковъ або чи можна ихъ хоть зменшити? Се, и якій пожитокъ зъ податковъ, хочу вамъ розтолковати. — Всѣ люди, що живутъ разомъ, якъ н. пр. мы въ Австрѣи, мають спѣльный интереса, спѣльный работы, котрѣ на пожитокъ всѣмъ намъ конче потрѣбнѣй. Сими спѣльными працями цѣлого панѣства труднятъ ся люди учений выбранѣ монархою и становлятъ разомъ рядъ. Сей рядъ мусить передовсѣмъ дбати о оборону всѣхъ людей и ихъ майна противъ вороговъ; а на се треба войска.

Дальше мусить рядъ дбати о право каждого человека, на се завѣвъ рядъ суды и другѣ уряды. Рядъ мусить дбати такожъ о набожнѣсть, поровственинѣсть, о благо душѣ народу, на се суть церкви и панотцѣ духовнѣй. Рядъ мусить зновъ дбати о то, чтобы народъ учивъ ся разуму и всякого добра, на се суть школы. Въ конецъ мусить рядъ дбати о дороги, мосты и рѣжнѣй иншѣй выгоды потрѣбнѣй для всѣхъ и каждого.

Окрѣмъ всего сего мусить рядъ оплачувати довги або хоть процента тыхъ довговъ, що затыгнуто въ прикрѣй часы войны и иншого нещастя. Одкижъ має рядъ оплачувати войска, урядникѣвъ, священникѣвъ, учительѣвъ, всѣ работы, довги и проценты? Чимъ же покрыти всѣ сѣ выдатки конечно потрѣбнѣй для загалу? На се отже складає каждый свою частку, що называє ся податкомъ».

«Добре», вмѣшавъ ся тутъ Михайло, «я вижу, що податки конечнѣй, але треба уважати на то, чтобы побирали лишь только податковъ, кѣлько на найважнѣйшѣй выдатки треба.»

«Правда твоя», одновѣвъ лѣкаръ. «Хтожъ признає суму податковъ, якъ не вы самѣ. Вы выбираете своихъ послѣвъ до сойму и до рады державной, а кѣлько податку они на васъ наложатъ, только, и лишь только платити маєте. Рядъ то е тѣ урядники, що рядятъ въ имени цѣсаря не смѣють побирати больше податку, якъ вашѣ послы рѣчь-рѣчно призвоятъ. Зъ сего видите, яке важне дѣло для васъ выбѣръ послѣвъ. Якихъ собѣ выберете, такихъ и мати будете; якъ собѣ постелете, такъ ся и высните.»

Тутъ закинувъ зновъ Михайло: «А вжежъ то певно несправедливо, що бѣдный и богатый платитъ соразмѣрно однакову часть податковъ.» —

«И се не такъ має ся; бо чтобы злєкшити бѣдному тягаръ запроваджено посереднѣй и непосреднѣй податки. Непосереднѣй податки платитъ каждый одъ своего майна; якъ податокъ грунтовой, домовый, промысловый, доходовой и т. п. Посереднѣй податокъ платитъ ся яко цѣло одъ всякихъ товаровъ заграничныхъ, одъ соли, тютюну, напѣвъ, ба навѣтъ одъ пѣсовъ, ѣконъ дому и т. п. Всѣ сѣ податки бѣдный платити не мусить; бо кромѣ одной соли всего сего онъ не потребує, наколи богатый безъ нихъ обійти ся не може и тымъ то о много больше податку платитъ.»

«Та хоть то, якъ вижу, и правда, що богачѣ великій платятъ податокъ, всежъ такой податки для бѣд-

ного тяжкимъ тигаремъ», сказавъ Михайло переконаний розумною речею лѣкаря.

«Правда», одрѣкъ панъ Розумовичъ, «кождый тигаръ тяжкій; але и то правда, що тяжша одъ податкѣвъ бѣднота. Тому треба старати ся о прибутокъ мастку, а до того веде праця и ошаднѣсть. Однакъ найбѣльшій податокъ платите вы, панове газды, сами добровѣльно безъ примусу, безъ екзекуціѣ, секвестраціѣ.»

«Якъ то може бути?» озвали ся всѣ зѣбраніи кромѣ учителя и священника.

«Се рѣчь дуже проста», одповѣвъ лѣкарь п. Розумовичъ. Перше ярмо, подъ яке наші люди добровѣльно шню гнуть, се податокъ темноты, друге податокъ пиянства, а третє податокъ лѣнивства. Кѣлько дорогого гроша иде марне черезъ темноту нашего народа, страшно и подумати. Я пригадую вамъ тѣлько на той грѣшь, якій выдурюють у васъ лихварѣ, шахраѣ и рѣжніи дурисвѣты користаючіи зъ неписменности темного народа. А де ти шкоды, що поносять темніи люди черезъ то, що боять ся школы-просвѣты, черезъ нерозумну господарку, пожежѣ и другіи наслѣдки власного нерозуму. Скѣлько то тяжкого по добровѣльного податку платять курці, картарѣ, паниці и т. д. не лишъ грошемъ но и здоровемъ! А хто въ станѣ почисляти ти сумы податку за наше лѣнство? Перележаний часть то страчений грѣшь; бо часть то грѣшь. Подумайте зновъ, скѣлько тратить чоловікъ лѣнивий до науки! Онъ потому въ горѣмъ потѣ-трудѣ за цѣлый день заробить ледво тѣлько, що другій учений за хвилинку.

Тому, панове брати, не нарѣкаймо на рядъ та на податки, а на себе самихъ; бо доля народа, дяковати Богу и нашему Найяснѣйшому Монархови, спочиває въ рукахъ самого народа. Тверезѣть ся, молѣть ся, учѣть ся и трудѣть ся, выбирайте щирыхъ собѣ послѣвъ, а гараздъ вамъ буде!

Сими золотыми словами закончивъ п. Розумовичъ нынѣшню розмову, а всѣ присутніи вздыхаючи и покиваючи головами признали, що святу правду сказавъ. —

СПРОСТОВАНЄ.

Заявленє И. Мартиновича помѣщенє въ ту-тешной газетѣ „Czernowitzer Zeitung“ простуємо симъ якъ слѣдує.

1) Неправда, що «Буковина» одпечатала статью И. Мартиновича: «Историчніи свѣдоцтва про найстаршихъ владѣтелѣвъ Буковины и Молдовы «безъ вѣдомости и противъ волѣ» И. Мартиновича; бо якъ се свѣдѣи можуть ствердити, знавъ И. Мартиновичъ напередъ о замѣрѣ редакціѣ «Буковины» одпечатати згадану статью и тому И. Мартиновичъ не протививъ ся.

2) Не маємо причины гордиться зносинами зъ И. Мартиновичомъ, простуємо однакъ высказану нимъ въ выше наведенѣмъ заявленю неправду, що не стоить зъ нами въ нѣякихъ односинахъ, бо побирає нашу га-

зету, запрошавъ редактора «Буковины» въ дѣлахъ редакційныхъ до себе и дешо другого, що оставимо на позынѣше.

3) Не перечемо, що выше названа исторична статья И. Мартиновича, написана нимъ въ найкрасшѣмъ его вѣку, (онъ мавъ 33 роки), неповна и не заслугоє на имя критичной праці историчной, однакъ мы еи выпечатали яко неповный но прото цѣкавый зѣбраничокъ историчныхъ правдъ, якій нашому народови потрібный въ хвили тѣлько що розпочавшого ся его одродження національного для обороны своихъ историчныхъ правъ.

Намъ и на думку не приходило вызвати напечатанемъ сей розправы національный и конфесійный заколотъ, такъ якъ она объективно взявши до сего неспособна, и дуже дивно, що самъ авторъ ажъ теперъ подсуває ти такую зъ австрійскимъ патріотизмомъ незгѣдну цѣль.

Чіє поступованє такимъ чиномъ заслугоє на назву „unqualificierbar“ (негѣдне), осудити загаль; мыжь вычѣкуємо супокѣйно заповѣдженныхъ «дальшихъ крокѣвъ» И. Мартиновича.

Редакція „Буковины.“

Купуйте и читайте!

НОВІ КНИЖКИ.

Рускои Историчной Бібліотеки подъ редакцією Олександра Барвѣньского появилъ ся томъ VI. «Исторія великого князѣвства Литовского одъ найдавнійшихъ часѣвъ ажъ до упадку удѣльной системы въ Литовской Руси В. Антоновича и Д. Иловайского.» Цѣна 1 зол. 60 кр. Сторѣвъ 208 великого октаву. Замовлєня приймає и редакція «Буковины». Кто жєлає мати всѣ 6 томѣвъ, може ихъ получить черезъ нашу редакцію за силатою въ мѣсячныхъ ратахъ по 1 зол.

Перша руска читанка для школъ народныхъ въ Буковинѣ уложена Львомъ Кириловичемъ, Николаємъ Шкурганомъ и Омеляномъ Поповичемъ вышла вже въ ц. к. накладѣ школьныхъ книжокъ и удобрєна в. ц. к. міністерією роспорядженемъ зъ дня 28. л. Мая с. р. для 2. и 3. року школьного; цѣна 40 кр.

Купуйте и читайте!

БУКОВИНСКІЙ АЛЬМАНАХЪ

«СОЮЗА»

обнимаючий на 12 печатаныхъ листахъ 20 поезій, 5 повѣстей и 1 наукову розправу высылає

ПО 80 кр.

НАША РЕДАКЦІЯ.

Выдає и за редакцію одвѣчає: Осипъ Ю. Гординыйскій-Федьковичъ.

Зъ печати Г. Чопша.

»Буковина« выходить
1. (13.) и 16. (28.) каждого
мѣсяца.

ПРЕНУМЕРАТА

платна въ Чернівцяхъ
выносятся:

на цѣлый рокъ 3 зол. — кр.

» півъ року 1 » 50 »

» третину » 1 » -- »

Поодинокі числа 15 кр.

БУКОВИНА.

Часопись політична и наукова
для народа руского.

РЕДАКЦІЯ и АДМИНИ-
СТРАЦІЯ »Буковины« зна-
ходять ся въ Чернівцяхъ
(Улиця лінійна ч. 29), куда
всѣ дописи адресовати на-
лежить.

Цѣло- и поворочнѣ пред-
платителѣ дѣстають зъ кож-
дымъ 3. числомъ премію.

ОБЯВЛЕНІЯ и ПРИЛОГИ
обскасяють ся якъ найде-
шевше.

ГОСТИНА Є. В. ЦѢСАРЕВИЧА НА БУКОВИНѢ.

Его ц. к. Величество Архикнязь Рудольфъ при-
буде 7. лат. Лінія въ супроводѣ намѣстника и мар-
шалка Галичины до Залуча. Тутъ на двѣрци желѣзной
дороги выжидати будутъ Высочайшого Гостя бую-
винскій президентъ краю Є. Е. баронъ Шно и
маршалокъ краевый баронъ Василко-Серецкій. Намѣст-
никъ и маршалокъ Галичины попрощають Є. ц. к. В.
Архикнязя повертаючи домѡвъ. На граници Галичины
и Буковины уставленіи будутъ на орошѣвскѡмъ два ве-
ликіиobelіски зъ хоругвами и величезною буквою „R“
пѡдѣ цѣсарскою короною, що видѣтисъ буде вже зъ
Залуцкогo двѡрця. Коло сихъ двохъ слупѡвъ уставлять
ся громады поблизкихъ сѣлъ кѡцманьского повѣту.
Повздожь цѣлон желѣзной дороги ажъ до стаціѣ сады-
горской стояти будутъ люде зъ смолоскипами. На при-
бранѡмъ двѡрци лужаньскѡмъ и садыгорскѡмъ стояти
будутъ такожъ громады кѡцманьского и черновецкогo
повѣту.

Въ Четверѣ, 7. лат. Лінія о 10. годинѣ ве-
черомъ прибуде Его Величество желѣзницею до Чер-
нівцѣвъ. На двѡрци колѣѣ мають ся явити: президентъ
краю, командантъ бригады, маршалокъ краевый, гр. пр.
митрополитъ, бурмистръ мѣста. Маршалокъ краю ото-
ченный членами выѣлѣ краевогo и ѡпоручниками мѣ-
ста, повитає Є. ц. к. Величество, по чѣмъ заѣдутъ до
мѣста. Бурмистръ фхати буде передѣ поѣздомъ Архи-
князя, а президентъ краю при боцѣ Его ц. к. Вели-
чества. При брамѣ тріумфальной въ улицѣ головной
бурмистръ на чолѣ рады мѣской повитає Є. ц. к. Ве-
личество именемъ мѣста. Дальше поѣде Высокій Гѡсть
улицами головною, рынкомъ, паньскою, катедральной
ажъ на площадь Францъ Іосифа, де Архикнязь замыш-
кає въ будынку правительственнѡмъ. Всѣ уряды ци-
вильный и войсковый, офицеры, духовенство, сенатъ ака-
демичный и професоры мають стояти передѣ брамою
и въ брамѣ правительственного будынку и повитають
тутъ Высокого Гостя.

Въ Пятницю, 8. л. Лінія. О 7. годинѣ парада
войскова. О 8. годинѣ: звѣдає Архикнязь католицкій
костель, митрополиту резиденцію, костель евангелиц-
кій, университетъ, церковь катедральну, ѡрменскій ко-
стель, униатску церковь, синагогу, гѣмназію, школу ре-
альну, школу промыслову, и тамъ уряджену выставу
домашногo промыслу. О 1/21. години представлять
ся Его Величеству гр. пр. митрополитъ и консисторія,
католицке духовенство, шляхта, офицеры, конзуль ро-
сійскій, выѣлѣ краевый, рядъ краевый зъ усѣма уря-
дами цивильными, бурмистръ и рада громадска, рек-
торъ и професоры университету, управителѣ школъ се-
реднихъ и народныхъ, пасторъ евангелицкій зъ пре-
звитерією, рабины и начальство жидѡвского збору, стрѣ-
лецке товариство, депутация товариства ветеранѡвъ,
депутация рускихъ товариствъ, иншіи депутациѣ
мѣстъ, товариствъ и т. д. — О 3. годинѣ по по-
лудни звѣдає Архикнязь церковь Св. Параскевы, па-
рову трачку, броварию, краеву больницу, цѣсарскій
огородъ и стрѣльницю. О 6. годинѣ обѣдъ на 40
осѡбъ. О 1/210. години хорѡдъ зъ смолоскипами и
серенада.

Въ Суботу 9. Лінія выѣде Архикнязь о 6. го-
динѣ рано изъ стаціѣ цѣсарского огорода желѣзницею
до Радовецѣ, куда прибуде о 1/28. год. Въ Гадикфалѣвъ
повитають Высокого Гостя при брамѣ тріумфальной
депутациѣ околичныхъ сѣлъ. О 1/29. години заѣде Ар-
хикнязь до Радовецѣ, де при брамѣ тріумфальной по-
витає Его бурмистръ радовецкій, о 9. годинѣ представ-
лене урядѡвъ, депутатѣй и т. д., о 8. годинѣ звѣдає
гѣмназіѣ, шпиталю, постерунку штабового. О 11. год.
выѣздъ на фальварокъ заряду кѡнной стадницѣ, о 4.
год. прогулка до монастыря Сочавицѣ, о 8. веч. звѣ-
дане стрѣльницѣ, потѡмъ вечера.

Въ Недѣлю, 10. Лінія: О 1/25 год. рано буде
Архикнязь на службѣ божѡй, о 5. выѣде черезъ Солку,
Качику и Гурагумору до Кимполунгу, де прибуде о 11.
годинѣ рано и по привитаню положить угольный ка-
мѣнь на церковь парохіальну. О 1/21. год. выѣде Архи-
князь черезъ Якобены до Кирлибабы, зъ ѡдки о 1/24.

год, поїде верхомъ на фѣлварокъ стадниці въ Лучинѣ, де й переночує.

Въ Понедѣлокъ, 11. Липня поверне Архикнязь о 5. год. рано конемъ до Кирлибабы. На угорскій граници при тріумфальныхъ воротахъ попрощає Высокого Гостя президентъ краю и маршалокъ красивый о 1/29. години рано.

ЩО НОВОГО ВЪ СВѢТѢ?

Найголоснѣйша новина на теперъ, що сербскій король именовавъ президентомъ міністрѣвъ великого прихильника Росіѣ Ристача. Изъ сего именованія догадують ся, що Росія хоче ся оперти на Сербіѣ, щоби влѣзти до балканскихъ краѣвъ, ѡди ся виперла самосвѣдома Болгарія. Ристичъ запевняє однакъ Австрію, що ѡнъ правда хоче зблизити Болгарію до Росіѣ, однакъ и зъ Австрією буде жити въ згодѣ, якъ коли бы можна служити чортові, и бути Богу угоднымъ. Дай Боже Сербамъ тѣлько розуму и ѡдваги, якъ се показало у ихъ братѣвъ Болгаръ; та й не забувати бы Сербамъ рѣднои исторіѣ, якъ то колись та щира добрѣтка Росія ѡддавала сербскою кровію куплену волю и долю нехрещенымъ Туркамъ на поталу, коли се російскою политикѣ було на руку. Сумно, дуже сумно теперъ въ сербскомъ краю; довги по уха, король не самостѣйный, королева зновъ провадить згубну для Сербіѣ политику московску, межи королемъ и королевою незгода глухій слухи о ихъ близькомъ розводѣ, ба навѣть о уступленію короля Мілана зъ престолу, а до всего того ще й заслѣплений російскимъ туманомъ міністры; куда то все доведе Сербію, Богъ знає, та най ѡнъ и спасе нещастливу славянську краину! Друга голосна новина се выборы до угорскои рады державнои, котрій власне и то на користь дотеперѣшного ряду міністра Тиши выпали. Наші брати на Угорщинѣ спять а властиво вибирають Мадярѣвъ. На такий сумный видъ угорскои Руси насувають ся мимоволѣ на умъ слова безсмертного Тараса: «И день иде, и нѣчь иде — и голову схонивши въ руки, дивишъ ся, чому не иде апостолъ правды и науки» на угорску безталанну Русь? А хто й сему лихови виною? Зновъ той самъ братецъ, що зове себе «освободителемъ Славянъ.» — Трета голосна новина то роздоръ, який завѣвъ ся межи Чехами. Одна партія такъ звана молодеческа выступила въ силѣ 20.000 мужа противъ другои такъ званои староческои за то, що староческа партія а властиво ихъ послы зъ Рігеромъ на чолѣ за надто подають нынѣшньому правительству и Нѣмцямъ, а не домагають ся острѣйше о дальшій потребы ческого народа. Молодочехъ Грегръ радъ бы скоро поступати, Старочехъ Рігеръ зновъ повѣльнѣйше зъ того й повстала така суперечка. Певно однакъ, що першій зъ нихъ згамує а другій прискорить трохи свои кроки и такъ зѣйдуть ся зновъ до спѣльного дѣла на користь ческого народа; божъ и Старочехи все такой Чехи а не якъ нашъ «старый», що зрѣкають ся свого руского

имени и языка, отже й не суть рускою партією а прѣсто московскими перекинчиками.

Отъ и всѣ важнѣйшій для насъ новины все проче остало поки що при старѣмъ якъ въ Болгаріи, такъ и въ Росіи, Нѣмеччинѣ, Франціи и другихъ державахъ. А правда, ще одна цѣкава новина. Въ Лондонѣ, англійскои столиці, ѡдбувъ ся ино що праздникъ 50-лѣтнего панованія королеви Вікторіѣ, котра — якъ колись Марія Тересія въ Австріѣ — рядить величезною великобританскою державою, що має по всѣмъ свѣтѣ свои краѣ, такъ що на правду сказати можна, що въ царствѣ Вікторіѣ не заходить нѣколи сонце. Той праздникъ отже ѡдбувъ ся зъ розскошею и красою не до описанія. Князѣ и княгинѣ зѣ всѣхъ свѣтѣвъ не тѣлько рѣжнои мовы и релігій але навѣть рѣжнои уроды ѣхали до костела въ золотыхъ повозахъ, а на кѣнци и королева Вікторія окружена сродни сынами, зятими и внуками, самими принцами въ сіяючѣй одежи на коняхъ. Бувъ тамъ и нашъ Цѣсаревичъ и подучивъ ѡдъ королеви найвысшій ордеръ англійскій.

Дописи „Буковины“.

(ОТВОРЕНЕ ЧИТАЛЬНѢ ВЪ ШИПИНЦЯХЪ)
ѡдбуло ся въ Недѣлю, 31. р. Мая с. р. По службѣ Божѣй почали ся сходити честный гѣсподарѣ Шипинскій въ просторѣмъ новѣмъ домѣ передного гѣзды Стефана Російчука. Прибули такожъ гѣстѣ изъ Чернівцѣвъ и Лужанъ. Нѣмъ отворено засѣданє перечитувано зѣбранымъ дещо поучительного и забавного. Въ полудне розпочато нараду обясненемъ статутѣвъ читальнѣ, користей выплываючихъ изъ народнои просвѣты, почѣмъ ѡдспѣвано имнѣ народный. До читальнѣ вписало ся ѡдразу около 90 гѣздѣвъ, по чѣмъ приступлено зъ розвагою и повагою до выборѣвъ, на що перервано засѣданє на пѣвъ години. Нарадивши ся межи собою выбрали члены до выдѣлу читальнѣ слѣдующихъ: головою п. учителя Дмитра Кибича, заступникомъ головы ч. гѣсподари Василя Мандрига, секретаремъ чесного гѣсподари и секретаря громадского п. Григорія Аріичука, бібліотекаремъ чесного гѣсподари Стефана Російчука, касиремъ чесного гѣсподари Петра Луцяка, а заступниками выдѣловыхъ: ч. гѣсп. и начальника громадского Василя Шандрюка и ч. гѣсп. Ивана Дашкевича. По законченѣмъ зборѣ промовивъ дуже гарно о користяхъ просвѣты ч. гѣсп. Григорій Аріичукъ. Серце радовалось побачивши, що межи народомъ нашимъ находятъ ся такі свѣтлі люде, якъ Григорій Аріичукъ. Читальнѣ ѡдкрывають намъ въ кождѣмъ селѣ такихъ людей чимъ разъ бѣльше число. Именимъ черновецкихъ гѣстей промовивъ п. Поповичъ навязуючи до «пущенія», котре саме въ ту недѣлю принадало. Бесѣдникъ сказавъ: «Минувшѣсть Ваша, панове гѣзды, була «мисницями», въ нѣй дбали вы тѣлько о ваше тѣло, нынѣ празднуєте «пущенє», та Боже помогай вамъ дотримати наступаючій «пѣсть» такъ, якъ Богъ приказавъ, а то дбати о спасенє душѣ

черезъ просвѣту, до чого веде читальня.» — Академикъ п. Ганкевичъ поздоровивъ читальню одъ рускои молодѣжи, котра радує ся, що й батьки-хлѣборобы пѣзнали користь науки. Сей якъ и попередный бесѣдникъ дарували читальнѣ одъ «Рускои Бесѣды» и «Сюжа» споре число добѣрныхъ книжокъ.

По законченѣмъ зборѣ угостили основателѣ читальнѣ спѣльнымъ коштомъ дуже файно гостей изъ Чернѣвцѣвъ и Лужанѣ. Щира руска гостиннѣсть не тѣлько честныхъ гѣздѣвъ але й гѣздынь спонукала п. Поповича пѣднести на самѣ передѣ здорове доматорѣвъ, що не жаловали заходу и розходу для загального добра, якимъ є читальня. Хорѣ одспѣвавъ доматорамъ «многая лѣта». П. Арійчукъ дяковавъ просвѣтителѣмъ черновецкимъ за ихъ труды около опущеного и запущеного народа руского, увѣряючи, що своими безкористными трудами здобули они собѣ у народа честь и привязаннѣсть. За поважною розмовою и не одною пѣснею наспѣла хвиля одѣзду черновецкихъ гостей, въ которыхъ имени попрощавъ п. Поповичъ шининьску читальню промовою слѣдующого змѣсту: «Пѣзна у насъ весна! Пѣзно заглянуло сонце у наше ѡконце! Пѣзно збудились мы зъ твердого сну до конечного дѣла, до просвѣты! Не тратьмо однакъ вѣры въ лѣпшу будучнѣсть! Сѣймо въ сердца и души нашѣ, золоте зерно науки въ надѣи на Божу ласку и помѣчь, а Онъ милосердный поблагословить те зерно и ту ниву и выдасть она стократный плѣдъ. А коли не прийде ся старшимъ изъ насъ збирати вже сѣ плоды, то збируть ихъ дѣти, внуки нашѣ, а старшѣи зъ насъ дождуть ся хоть щастя оглядати много обѣщующу буйну зелену ниву народного добра. Въ той надѣи обробляйте въ кожѣй вѣльнѣй хвилѣ вашу нивку-читальню, котру вы сегодня оглянули, змѣряли и придбали! До дѣлажъ зъ Богомъ въ добрый часъ!» — Щирѣи зъ запаломъ выголошенѣи слова припали очевидно зѣбранымъ до сердца; не одно око зросилось слезою, а сѣдоголовѣи межи ними захлипали такой на голосъ. Дай Боже, щѣбы добре слово унало на добре землю, та щѣбы шининьска нива-читальня не лежала облогомъ, о що передовѣмъ дбати повиннѣи теперѣшнѣи предсѣдатель, секретарѣи и прочѣи выдѣловѣи члены.

(ИЗЪ ТОПОРѢВЦѢВЪ). Чесна Редакцѣи! Наша читальня складає щѣру подяку Отцю Исидорови Воробкевичѣи за ихъ 25-лѣтну дѣятельнѣсть. Дай Боже Имъ прожити сто рокѣвъ, а нашѣи ѡтцѣи духовнѣи абы пѣшли за Ихъ примѣромъ, бо нема кому нашихъ людей вытягнути изъ пѣнѣства, изъ темнѣты, а нашѣи народъ погибаетъ у пѣнѣствѣи, у темнѣтѣи. И не дивницѣи; бо нема кому его ратовати, до тверезости заохочувати. Такъ нашѣи селянинѣи пропадаетъ и нѣчо не знає, хоть себе рахуетъ за розумного, та Богъ має тамъ розуму, и ѡтки тамъ є розумъ, коли ѡнъ приходитъ до выбору и выбирає шинкаря до выдѣлу громадского за то, що давъ ему порцѣю горѣвки. Но дяковати Богови и Вамъ, поважанныи Панае Редакторѣи, идемо и мы до лѣп-

шого. Доносимо Вамъ, що наша читальня приносить великѣи хосенъ, дорѣбокъ изъ просвѣтної працѣи; бо люди зъ кождымъ днемъ горнуть ся до працѣи, до тверезости, не марнують дорогѣи часъ; у робѣтнѣи день працюють на поли, а въ свято, у недѣлю рано бувають у церквѣи на богослуженнѣи а пообѣдѣи у читальни и читають вашу газету дороговѣнну и книжочки изъ Просвѣты и изъ общества Качковского. Наша читальня має 30 фамѣлѣи самыхъ тверезыхъ. А на поратункѣи сходятъ ся, якъ братѣи рѣднѣи. Уже и малѣи 3 весѣлѣи, 16 христинѣи и 1 похоронѣи цѣлѣкомъ тверезѣи, безъ краплѣи паленыхъ напоѣвъ.

Честъ и слава най буде тымъ черновецкимъ панамъ, що є у «Рускоѣи Бесѣдѣи» и тымъ, що до «Рускоѣи Бесѣды» приходятъ, що нашѣи народъ просвѣщають и будять его изъ сну вѣкового! Бувайте здоровѣи!

Андрей Василинчукъ,
секретарѣи читальнѣи.

(ОТВОРЕНЕ ЧИТАЛЬНѢ «ПРОСВѢТЫ» ВЪ ОРШѢВЦЯХЪ), одбуло ся въ недѣлю 3. мая по служѣи Божѣи. Зѣбрали ся ѡ. протоерей Мартинѣи, ѡ. духовнѣи Дмитро Козаринчукъ парохъ изъ Ленкѣвцѣвъ, п. уч. Поповичъ Онисѣи, п. Тыминскѣи Юрѣи, зъ Берегометы начальникъ, члены читальнѣи берегомѣтской зеленѣвской, зъ Пѣдѣкѣвцѣвъ, всего до 500 душъ народа. Зъ радѣствѣи очѣкували мы и Васѣи, Панае Редакторѣи. Въ члены уписало ся 65 мушчинѣи. Выбралѣиьмо Ивана Чѣбана на предсѣдателя, Михайла Стуса на заступника, Ивана Галицкого на секретарѣи, Данила Вакарюка на бѣблѣотекаря, Якова Чѣбука на касѣера, Георгѣи Вѣчуляка и Дмитра Мацдришѣору на заступникѣи. До тверезости взяло ся 30 мушчинѣи!

Иванъ Галицкѣи,
секретарѣи.

ГУДОВАНЕЦЪ. (Дописъ «Дѣла» зъ Трѣстѣицѣи въ Галичинѣи). Жѣе въ нашѣмъ селѣи чѣловѣкъ — Васѣи Еленюкъ. Бувъ то колѣиь гѣсподарѣи маѣи, маѣи 10 морѣѣвъ поля а властиво огорода въ одѣиомъ кавалку середѣи села, були хаты и будынки гѣсподарскѣи поряднѣи, була своя худѣба и комѣра повна. Бувало ѣдучѣи сѣломъ ажъ любо було поглянути на то гѣздѣвство та на хату, що стояла на горѣѣи пѣдъ гѣемъ берѣзовымъ, ѡкружена наѣколо садѣмъ. На першѣи поглядъ видѣио було, що сидѣитъ тамъ гѣсподарѣи зажитѣиный. А до того Васѣи бувъ чѣловѣкомъ дужѣи та здоровымъ, трудящимъ, тверезымъ, статѣкомъ и повагою въ селѣи, чѣго доказѣмъ той фактъ, що черезъ кѣлька рокѣвъ занимаѣи достоинѣство старшого брата церковного. Такимъ бувъ нашѣи Васѣи такъ довѣи, поки не рознѣиъ ся.

Въ недалѣкомъ сусѣдствѣи одъ него стоитъ въ селѣи коршма. До неѣи то ставъ Васѣи частѣише навѣдѣуватѣиь. Що зъ нашѣмъ чѣловѣкомъ робѣитъ ся, коли стане пересиджувати въ коршмѣи сѣго чѣйже не потребуѣи описувати. Сѣ загальнѣи знана сумна картина

страданій народу нашого... Стало и ту таке, що Василь запиваючись аж до непамяти, по правді розумів утратив, бо рѣшивъ ся на неимовѣрне: даровати цѣлий свій ґрунтъ и цѣлый маєтокъ жидови-коршмареві. Пішла тревога по селу; люде заворушилися: однимъ стало страшно, другі жалували Василя. Оно и нинѣ — хочъ вже одъ того часу 12 лѣтъ минуло, сумъ збирає, поглядаючи на жертву темноти и пиянства. Стали люде призадумуватися надъ тымъ, якъ бы лиху зарадити, розважали и радили Василя, а то й писали одъ громады письма — якъ кажуть — ажъ до Львова. Але все на дармо! Зъ Василемъ не було що говорити, бо все пияний въ коршмѣ сидѣвъ, а до дому приходивъ хіба на то, щобъ розганяти жѣнку та дѣти, котрымъ по правді неразъ одъ него смерть грозила. А поки що, шинкаръ все бѣльше обмотувавъ свою жертву, розпоювавъ, робивъ зъ нимъ рѣзні письма и записи, а вкѣнци повѣзъ его до Косова, де у нотаря мали списати записъ даровизны.

Ставъ отже теперъ Василь «годованцемъ» жидѣвскимъ. Условія даровизны були такі: Василь дарує весь свій движимый и недвижимый маєтокъ жидови, а той приймає Василя до себе на харчъ и мешканє, робити Василь не потребує нѣчого, хіба самъ схоче, за то буде їсти и пити до волѣ. Наставъ же теперъ для Василя рай!... Бувало — якъ оповѣдає свѣдокъ начный, що тогдѣ бувъ наймитомъ у жида — влѣзе Василь въ постолѣхъ загрузеныхъ въ перини та бебехи жидѣвскій, передъ нимъ на столѣ фляшка горѣвки и ґуґлѣ та инчі ласощѣ, а онъ лежить собі здоровъ, попиваючи ажъ до нехочу, та лишъ выгукє на людей: «Отъ диви — каже — який я панъ, не такій дурень якъ ты, що одъ рана до вечера робишь та нѣчого не маєшь! На — каже — покоштуй отсеи, яка добра!» Але не на довго стало того раю... Мабуть не на те жидъ лукавымъ та ласымъ окомъ споглядавъ на ґосподарство, щобъ оно ему дорого дѣстало ся. Почали якось дѣставати ся мужикови менші порціѣ, а дальше ставъ жидъ и до роботи наганяти, поки вкѣнци таки выразно не сказавъ, що не дасть їсти не то пити, коли «годованецъ» робити не хоче. А тимчасомъ Василеві жѣнка й дѣти годувалися у чужихъ людей.

Пришло мабуть и на «годованця» каине та опам'ятанє, але за пізно; стати назадъ своимъ ґаздою — пропало, бо ґрунтъ въ рукахъ жидѣвскихъ. Ишло оно такъ якось рѣкъ-два, а рай перемилювавъ ся скоро въ цекло. Такий станъ рѣчей, видно, и для жида бувъ не выгѣдний, тожъ той задумавъ позбутися тигару въ такий спосѣбъ, що давъ Василеві щось пѣвъ морґа землѣ на боцѣ и поставивъ хатину. Справа на разѣ скѣнчила ся тымъ, що колишній ґосподаръ на 10 морґахъ ставъ халупникомъ на пѣвъ морґу землѣ. Однакожъ згодомъ-перегодомъ ставала Василя совѣсть що-разъ бѣльше грызти, а дивнымъ дивомъ и жидъ щось непокоивъ ся — оно нинѣ ясно, чому — бо абы зацѣткати «годованця» а особливо его жѣнку, зъ котрою теперъ Василь на ново зѣйшовъ ся, обѣцявъ имъ

додати ще 100 зол., а що не мавъ грошей готовыхъ, то зѣобов'язавъ ся давати имъ 1 морґъ поля до ужитку такъ довго, поки 100 зол. не сплатить. На тѣмъ справа була-бъ и скѣнчила ся по нинѣшній день. Жидъ спокѣйно ужиткувавъ Василеву землю, а Василь бѣдувавъ-горювавъ, не кажучи й слова нѣкому.

Ишло оно такъ ажъ до тамтого року. А тимчасомъ въ селѣ настала нова благодать Божа; люде стали отверезуватися. Та порають ся они теперъ и радѣ бы чимъ скорше позбутися давнихъ грѣхѣвъ и ихъ наслѣдкѣвъ. Приставъ до гурту и нашъ Василь. Зразу зарѣкъ ся одъ горѣвки на 3 роки, а сего року на цѣле жите. Кобы-жъ бувъ жидъ дававъ ему все одинъ и той самъ кусень на ужитоцъ, хто знає, чи рѣчь була бы туда повернула ся, куда нинѣ зайшла. А то бувало жидъ дає Василеві все якусь заставлену землю, такъ що той поробить рѣкъ-два, поки властитель землѣ не освободить ен зъ пѣдъ залогу, и уступає на другій кусень. Сприкрила ся мабуть Василеві така робота та ставъ домагатися одъ жида, щобъ ему давъ морґъ зъ давной его власности. А коли жидъ на то нѣ пристававъ, нѣ выразно сего не зборонювавъ, загнавъ Василь на веснѣ 1886 року плугъ на свою землю. На слѣдкомъ того выточивъ жидъ провизорію въ судѣ за болѣтовскѣмъ. Розумѣє ся Василь програвъ провизорію, але провизорія тая кинула таке свѣтло на цѣлу справу, котра здавалась бути разъ на все погребаною, що рѣчь олинчила ся ажъ у ц. к. прокуратора въ Коломиѣ.

Не задовго увязнили жида, зробивши заразомъ у него ревизію и забравши его письма и папєры. Одсидѣвши щось зо 3—4 мѣсяцѣ въ слѣдствіѣ, жидъ по зложенію кавціѣ выйшовъ на волю ажъ до розправы, котра передъ звичайнымъ трибуналомъ въ Коломиѣ одбула ся дня 25. л. мая с. р. Зъ причини припадаючого на другій день свята Вознесенія — храму въ нашѣмъ селѣ — не мѣгъ я бути на розправѣ, не можу про то и сказати, що тамъ все на свѣтъ Божій выявило ся, о що актъ обжалованія жида обвинячъ, и які доказы его вини удало ся выкрыти. Знаю лишє, що ходило о обманъ на великій розмѣры, бо мабуть и актъ нотаріальний, котрымъ Єленюкъ жидови маєтокъ свій будѣто дарувавъ, бувъ сфальшований, подроблений. Конєць розправы бувъ такий: жида засуджено на 2 роки в'язницѣ и на зворотъ Єленюкови всего маєтку, котрий хитрымъ обманомъ выдуривъ (маєтокъ недвижимый оцѣнений на 1.900 а движимый на 400 зол.), а кромѣ того на одшкодованє страты, яку Василь на своємъ маєтку потерпѣвъ а на зверненє користей, які жидъ за цѣлий той часъ неправного посѣданія зъ загребаного маєтку потягавъ.

Треба було видѣти, яке враженє викликало мѣжъ народомъ оповѣданє повернувшихъ зъ розправы свѣдкѣвъ, котрі на другій день коло церкви оповѣдали и своимъ и чужимъ, зѣйшовшимъ ся на храмъ, то, що на розправѣ пережили. Нарѣдъ поправдѣ може добачати тутъ палець Божій! Стѣлько — бо ажъ 12 лѣтъ — треба було чоловікови ґаздѣ тяжко за свои грѣхи по-

кутувати, а зъ другої сторони зновъ постигла жиди справедлива але и тяжка кара тогдѣ, коли ставъ батькомъ ажъ девятєро дѣтей... На закончене додамо хиаба ще, що лишъ розумне, справедливе и вельми енергичне ведене такъ слѣдства якъ и самої розпави, и то такъ зб сторони Вп. начальника ц. к. суду въ Заболотовѣ якъ и трибуналу въ Коломиї пбдъ проводомъ Вп. сов. Пбдлїшенського причинило ся до побѣды правды и справедливости надъ обманомъ, ложію и кривдою людскою.

I Рогужинскій.

ДРОБНІЙ ВѢСТИ.

(Депутація руска), котра повитає Е. В. Цѣсаревича именімъ Русинбвъ буковинськихъ, збстала на жадане черновецкихъ рускихъ товариствъ вписана до програми. До депутатів увбйдуть: о. парохъ Евсеїй Андрѣйчукъ, сов. Винницькій Исидоръ, о. проф. Воробкевичъ Исидоръ, дир. тел. Глѣбскій Антонъ, проф. Пігулякъ Єротей, надуч. Поповичъ Омелянъ, проф. Дрѣ Смаль-Стоцкій Стефанъ и редакторъ Осипъ Гординьскій-Федьковичъ.

(Приготовленя) до принятя Єго ц. к. В. Архикнязя поступають жваво впередъ. Кромѣ публичныхъ роббтъ лагодять и приватні особи украшенє й освѣтленє домбвъ. Осередкомъ манифестацій Русинбвъ буде Тернопблъ, по и Львбвъ, Чернбвцѣ и другі рускі мѣстцевости, котрыми переѣзджати ме Архикнязь покажуть, що въ нихъ жиють Русины. Доси переставали мы тблько на найважнѣйшихъ доказахъ нашої вѣрности и любови до Высочайшого пануючого Дому, а то на поли битвы за Цѣсаря й Єго край, теперъ порозумѣли Русины, що нерозумна то скромнбсть, оставляти тблько другимъ проводъ при торжествахъ, якъ телерѣшєне, й домагають ся и тутъ приналежного имъ мѣсця.

(Не «вѣвають!» а «Слава!») Русины повинні Высочайшого Гостя витати рускимъ словомъ а не чужимъ. Кричѣть протє, панове селяне, при встрѣчи Єго В. Архикнязя «Слава!», а не чуже латинське „Vivat!“ А отъ Волохи-Румуны кричуть «Сы трыяскы!», Нѣмцѣ «Гохъ!», Поляки «Нехъ жє!», Мадяры «Ельєнь!» и такъ кождый нарбдъ своимъ рбднимъ словомъ, лишъ наші буковинскі Русины халають ся все чужого. Ще разъ взымаємо вась, панове братя, кличте самі та научайте и другихъ неписьменныхъ братбвъ, що Русинъ повиненъ уживати тблько своє рбдне слово «Слава!» котре и нашъ милый Высокій Гбсть дуже добре розумѣє.

(Що є задачею «Слова») и другихъ такихъ журналбвъ пбзнати можна изъ слѣдуючого рѣшеня ц. к. краевого суду карного, котрый конфискувавъ 53. число «Слова» изъ сєго року за статю, котрой тенденцією було переконати Славянъ, що тблько въ звязи зъ Росією полягає ихъ будучибсть, а черезъ тое возбудили вьзгбрду и ненависть противъ єденственной звязи державы австрійской. — Треба знати, що се не первый разъ забравъ судъ сю газету за подобну писанину. Осъ якъ то вороги «Буковины!» Мы гордимось ихъ ворогованємъ. Кождє слово написанє въ сихъ журналахъ на насъ найглѣншимъ доводомъ, що мы австрійскі Русины а не заироданцѣ російскі.

(Отворєне) нового университетского будынку въ Краковѣ бдбуло ся 2. (14.) с. м. въ присутности

мїністра просвѣты Дра Гавча и мїністра фїнансбвъ Дра Дунаевского. Мїністеръ просвѣты вернувъ тогожъ дня назадъ до Вѣднї и такъ то выжидано єго зновъ на дармо во Львбвѣ и въ Чернбвцяхъ. Всѣ майже газеты запбвѣли однакъ, що мїністеръ на певно зъ початкомъ нового шкбльного року прибудє до Львова и Черновець.

(Громада черновецка) даровала гр. пр. церквамъ въ предмѣстяхъ Калѣчанцѣ и Клокбчцѣ по 800 квадратowychъ саживѣвъ ґрунту.

(Е. Е. баронъ Піно) праздує 1. л. Юнїа с. р. на своихъ добрахъ (Фелкермарктъ въ Каринтії) своє срѣбне весѣлє.

(Куда веде «язычїє»), доводитъ фактъ, що родичѣ мусять желати, абы ихъ дѣтей учено релїгїѣ коли не по румуньски, то по нѣмецки, бо язычїя православныхъ катихизмбвъ рускихъ годѣ порозумѣти старому не то 7—10-лѣтнбй дитинѣ.

(Процєсъ) выточенный коломыйскбй газетѣ «Русская Рада» за то що надрукувала скаргу на шаржѣ войсковой, котрї позволяютъ собѣ чинно зневажати пбдчинєныхъ, закончивъ ся унвинєнемъ редактора Михалпа Бѣлоуса, котрый поставивъ 8 свѣдкбвъ и сказавъ, що написавъ все на то, абы звѣрнути увагу властей войсковыхъ на сї безправности. — Записати належитъ, що п. Бѣлоусъ, называющїй насъ заироданцями Полякбвъ говоривъ у судѣ зъ власной волѣ по — польски. Отъ вамъ Русинъ; та се пану Бяловонсови не першинка.

(Спроневѣренє). Урядникъ зєлѣзничѣ въ Ицканяхъ на имя Брадлеръ спроневѣривши зъ касы около десяти тысячъ франкбвъ утѣкъ до Молдовы. Тутъ знайдєно єго въ сєлѣ Бордужєнахъ въ лѣсѣ тяжко побитого й обробоаного. — Асїстєнта почты вѣдєньской Залєского, що спроневѣривъ 201 тысячу зол. спбймано въ Сїєтварѣ на Угорщинѣ. — Въ Парижи спроневѣривъ якїсь касїєръ 2 милїоны франкбвъ.

(Изъ суду.) Юрїй Недзельскій зъ Михалча убивъ Михайла Ткачука за одинъ полицникъ, за що засуджено єго на 3 мѣсїцѣ. — Ивоника Зирарда изъ Станбвцѣвъ убивъ Ивана Вайпана зъ Мѣховинъ зъ пбмсты за то, що Вайпанъ скарживъ єго до дбврника, що укравъ єму ремѣсничїя приборы. Убїйцю засуджено на 8 рокбвъ тяжкой вьзницѣ. — Шѣстьнацїтилѣтний Тимофїй Олексинъ згвавтовавъ 12-лѣтну дѣвчину, за що дбставъ пбвтору року тяжкой вьзницѣ. — Иванъ Мєлничукъ 70-лѣтний дѣдъ засудженъ за пбдпаденє стайнѣ Исаака на 3 роки тяжкой вьзницѣ.

(Трупъ дитины) найшовъ въ деревинбй скрынчѣ слуга посєсора Зарїєвича въ Шипкбвцяхъ. Трупъ зогинилый завинєнный въ хустку, закопанный певно негбдною матерїю дитины, за котрою пошукують.

(Руске товариство педагогичне) галицке мало загальнї свои зббры 5. л. червня у Львбвѣ при численнбй участи членбвъ зб Львова и зъ провинцїѣ. Головою товариства вьбранный на мѣсцє сов. Ильницкого, котрый поновного вьбору приняти не мбгъ, проф. Олександрѣ Борковский. Найважнѣйша ухвала, яка запала на сихъ зббрахъ, була, щббы вьдѣлѣ домогавъ ся для рускихъ шкблъ рускихъ друкбвъ: свѣдоцтвѣ, катольббвъ и пр., та щббы на повѣтовыхъ конференцїяхъ бдбувались нарады и на рускбмъ языкѣ.

(Трираменнї хрєсты) улюблєні и уживанї у Русинбвъ заборонила конґрегация римска ставляти на гр. к. церквахъ, ба наказала навѣть усувати старї трираменнї хрєсты «безъ всякой сензаций, помало и незамѣтно при користнбй нагбдѣ», якъ то на примѣрѣ въ православныхъ церквахъ дѣє ся зъ рускимъ бого-

служенемъ. Якъ то ті «римскі» опікуны веюды Русинами турбують ся!

(«Мойсей») называє ся найнові́йші́й величезний образъ, якій після суду німецьких знатоків велими артистично намалював наш Корнило Устыянович у Відні. Образъ находячий ся тепер на виставі у Відні представляє Мойсея, якъ несе зъ горы Сіонскої Израїльтянамъ десять божихъ заповідей. И буковинський Русини шлють своєму поеті-малювеві щиро-сердечно «Помагай-Богу» до дальшихъ здобутків.

(«Бідний ті Русини зъ такими катихитами»), мавъ сказати директоръ черновецкої гімназії довідавши ся, що синъ руского (!) катихита учить ся релігій не у свого батька а у румунського катихити. Може би и совітникъ звалили пригланути ся антируської агітації руского гр. пр. катихити, достойного о. Чунтуляка, котрий не тільки свого сынка а и другихъ рускихъ учеників нагонить на румунський виклади релігійний!

(На серенаді) Е. ц. к. Величеству Архикнязеві въ Чернівцяхъ 8. л. Юнія одспівана буде и руска «Привітна піснь» написана Омеляномъ Поповичемъ зъ музикою Исидора Воробкевича.

(Въ справі вандрівки) бук. рускої молодіжи по кодманьськомъ и вижницкомъ повітї виславъ комітетъ запрошени до видієйшихъ патріотів и читалень більшихъ мѣсць прозбы о ласкаву помічь. Надѣємо ся, що поважаний патріоты нашій на провинції не одмовлять своєї підпомогі въ такъ важномъ для народа и молодіжи дѣлї, а скорымъ одвітомъ заохотять нашу молодіжь въ патріотичномъ ей змаганю не забуючи, що то наша будучність, —

(Личній вѣсти): Архикназь Райнеръ бувъ минувшого тиждня въ Чернівцяхъ и Сучаві на инспекції красной оборони. — Шефъ секції въ міністеріи внутреннихъ дѣлъ Ербъ отримавъ шляхотство барона.

(«Рускій Дѣмъ народный») въ Коломѣй уконституовавъ ся и купивъ ґрунтъ.

(Цѣны збѣжа въ Чернівцяхъ.) Дня 23. л. Юнія с. р. коштовали 100 кіло: пшениці 7 зол. 50 кр. до 8 зол. — кр.; — жита 5 зол. — кр., до 5 зол. 50 кр.; — овса 3 зол. 80 кр. до — зол. — кр.; — ячменю 4 зол. 60 кр. до 4 зол. 80 кр.; — кукурузы 4 зол. 20 кр. до 5 зол. 15 кр. —

ДЛЯ НАУКИ И ЗАБАВЫ.

ДО ЗГОДЫ!

(Додатокъ до піснї: «Де згода въ семействѣ...»)

Де згода въ семействѣ,
Де миръ и тишина,
Щастливий тамъ люде,
Блаженна сторона;
Ихъ Богъ благословляє,
Добро имъ посылає
И зъ ними вѣкъ живе.

Миръ, згода буде,
Въ согласью мѣць лежить,
Незгода руйнує
И сильныхъ ослабить;
Незгодныхъ Богъ карає,
Имъ силу одбирає
И въ пропасть, въ грѣбъ ихъ шле.

До згоды! Въ любви
Лучѣмъ врагамъ на злѣсть,
Мыжъ кровь зъ однои крови,

Зъ однои кости кѣсть!
Якъ згода насъ получитъ,
Нѣхто насъ не замучить,
Русь-мати усмѣхнесь
А ворогъ злїй зжахнесь.

Омелянъ Олексѣвъ.

Власна помічь найлѣпша.

Зъ хорошихъ наукъ пана Розумовича пізнали Красномѣскій люде, що нарѣканя й невдоволенє до нѣчого не доведуть, противно, що треба собѣ самому помагати. Одинъ тільки Петро Подлїсний роздумовавъ все надъ новими питаннями й задававъ ихъ лѣкареви.

«Пане Докторь!» оббѣзавъ ся днѣ й сего разу на самъ передъ. «Якимъ способомъ дало бы ся то зробити, щоби мы бідні люде не залежали такъ зовсѣмъ одъ богацкої ласки? Робѣтники працюють гѣрко а ті, що ихъ наймають, приходять легкимъ чиномъ до найбѣльшого хѣсна зъ тої роботы. Коли имъ захоче ся, нагонять они насъ и не пытаючи, чи маємо мы що їсти чѣ нѣ. Занепаде якій зъ насъ на здоровю, то нѣякъ ему въ лѣжку лежати доки выздоровіє; бо хто не робить, кажуть, той и їсти не повиненъ. А коли прийдєсь бѣдакови попросити ся зъ симъ свѣтомъ, тогды вдовѣ и біднымъ сиротамъ ити жебрати на погрѣбъ, а потѣмъ хѣба умерти зъ голоду. Нѣ одки поратунку, ба нѣ рады нѣ порады.»

«Наговоривъ ты богато», сказавъ лѣкаръ, «позволь теперъ менѣ одповѣсти на твої питання, може сподобася тобѣ моя рада щира та нехѣбна. По першѣмъ треба тобѣ знати, що ґазда ще бѣльше залежный чоловікъ на свѣтѣ, якъ его слуга або робѣтникъ. Чи буде зъ роботы яка користь чи нѣ, а робѣтника такой заплатити треба: — ґосподаръ спускає ся на урожай, майстеръ на купця, а робѣтникъ чи слуга або челядникъ має своій певный грѣнь заразъ, скоро тільки скѣнчить свою роботу. Такъ отже хотѣ ґазда або въ загаль той, що наймає тебе до роботы, має трохи бѣльшій зъ тої роботы хосенъ, якъ ты, то зважъ лише, кѣлько неразъ днѣ и страты поносить, если земля не уродить, туча живна знищить и т. и. Подѣбній страты лучають ся такожъ фабрикантамъ, ремѣсникамъ и др.»

«Все то», перебивъ Петро лѣкареви бесѣду, «яходить однакъ на те, що богачеві належить ся бѣльшій пожитокъ, а я радъ бы, щоби и робѣтникъ мавъ бѣльшій зарѣбокъ, коли плоды его праці приносять добрый грѣнь. Я радъ бы, щоби робѣтникъ бувъ бѣльше спѣлникомъ своего ґазды.»

«И се можливо», одповѣвъ лѣкаръ. «Суть вже не одинъ такї спѣлки. Каждый, хто має до того охоту, складає після змоги бѣльшу або меншу суму до спѣльного дѣла; чи то на фабрику, чи на велику якусь будѣвлю якъ н. пр. на будову залѣзницѣ, на копальнѣ и т. п. Цѣлымъ доходомъ дѣлять ся потѣмъ члены такой спѣлки після того, яку хто вкладку уплативъ. Кромѣ того побирає каждый заплату за свою роботу

чи за свій матеріяль и т. д. Таки самі спільки суть и у насъ, коли одинъ господарь дає своє поле другому на спільв; такъ то має властитель поля однакову користь зъ робітникомъ, хоть часомъ буває и страта для обохъ. Тому то й лїпше часомъ взяти свою певну заплату, нїжъ спускати ся на бōльшій но не завсїгды певний заробокъ изъ спільки.»

Богато користївїйшїй одъ сихъ спільокъ суть иншї спільки, зъ котрихъ кождий при малій вкладцї має певний великій хосенъ. Такими важними и користними спільками суть спільний каси позичковї. Кождий, хто хоче, вкладає до такої спільної каси кōлько гроша має и вложити хоче. Нема такого газды чи такої газдынї, або й зарōбника чи ремїсника, що бы не мавъ колись якїйсь злишний крейцарь. Якъ знаєте, крейцарь округлий, тому й легко выкочує ся зъ рукъ, а коли вложите его до спільної каси, то одтамъ не такъ легко розойде ся. Зерно до зерна а буде мїра, такъ то й: крейцарь до крейцара а буде ринський, а зъ ринськихъ складають ся десятки й сотки. Приїде яка бїда чи хвороба, чи голодъ чи навѣть смерть, отъ и є де запозичити ся и то за малый процентъ, а й той процентъ платите сами собѣ. Зъ того проценту, що наросте въ касѣ можна призначити якусь суму на другу спільку, якъ н. пр. на шинхлѣрь або зсыпъ збѣжа, одки кождий въ часъ тяжкого передновку, въ голоднї роки хлѣба або насїня дōстати може. Инша дужекористна спілька зновѣто спільный скленъ, де кождий за дешевый грōшъ добрый товаръ (марфу)матиможє. А зъ доходу такої крамницї жиє не тōлько крамарь зъ родиною але ще й вамъ спільный дохōдъ готовыми грōшми прибуде, котрий зновѣ на свою користь: якъ на запомогу для бѣдныхъ изъ спільникōвъ, на похоронны помершихъ спільникōвъ, на запомоги для ихъ бѣдныхъ вдовиць та сирōтъ, на вышколованє для бѣдныхъ но здбнихъ дѣтей, на лѣченє хорыхъ спільникōвъ и т. д. и т. д. употребити можна. Такъ то помогаютъ собѣ бѣднї самї, й така власна помōчь найлїпша.»

«Се все дуже красне», обōзвавъ ся зновѣ невѣрный Петро, «та на таке дѣло треба величезныхъ сумъ. Дежъ бѣднымъ людемъ набрати тōлько грошей?»

«Ой ты, невѣрный Фтомо!» одрѣкъ лѣкарь.

«Чижъ ты забувъ, що громада великій чоловікъ? Ось вамъ одинъ правдивый прикладъ: Року 1843. зōбрало ся въ однōмъ мѣсточку скōлько бѣдолашнихъ ткачѣвъ до спільної помочи. Дванацять ихъ завязало собѣ товариство, и кождий мавъ складати що тыждня по десять крейцарōвъ до спільної каси. Дальше поставили они збирати по десятицѣ на заложенє склену, на будову домōвъ для убогихъ, на закупо поля, заложенє фабрики. Отъ таке велике дѣло задумали бѣднї ткачѣ. И щожъ стало ся? Они отворили небавомъ крамничку. За 2 роки було вже 75 спільникōвъ, а гроша назбиралось одъ тыхъ бѣдаковъ на пōвтора тысятѣ. Такъ змогалось се товариство рōкъ-рōчно. За 20 рокōвъ забудовали спільники цѣлу улицу мѣсточка своими власными спільными домами. Мали они за той часъ

свою муровану читальню, скōлько богатыхъ скленōвъ и магазинōвъ, три робōти шевскї, пять ятокъ, млынъ и фабрику ткацку. — Отъ вамъ одинъ зъ тысятѣвъ прикладōвъ, що може громада лōдей.

Хто зъ васъ, панове брати, думасъ, що се тōлько выдумка, той най спытає ся зъ чого збудовано у Львовѣ «Народный Дōмъ», що складає ся зъ 4 великихъ мурōвъ и має ажъ три власнї села. Все то зложили нашї брати Галичанє зъ крейцарōвъ небогатнихъ одъ насъ лōдей. — Хто хоче знати, яка користь изъ спільныхъ скленōвъ най поїде тōлько до близков Коломыѣ, де є такий спільный скленъ «Народна Торговля», що кромѣ дешевого и лїпшого якъ будѣ де товару (марфы) подає спільниками рōчно ще й великій процентъ зъ ихъ вкладокъ. Хто хоче бачити, що значить шинхлѣрь въ тяжкї часы, най спытає ся лōдей зъ тыхъ сѣлъ галицкихъ, де таки амбарѣ суть. Хто хоче пōзнати выгоду и користь зъ спільныхъ касъ позичковыхъ, най зайде до Чернōвицѣвъ на паньску улицу до такъ званої горожаньскої каси позичкової, де суть спільниками и нашї чернoveцкї рускї мѣщанє, а они єму вытолкують, що значить и що приносить така спільна каса позичкова.

Такъ то помогаютъ люди собѣ сами. Власна помōчь найлїпша; бо найневѣтїйша.»

Симъ и закōнчивъ панъ Розумовичъ на сей разъ свою науку, а Красномѣскї люде довго ще радились, чимъ бы то имъ розпочати таку власну помōчь.

ТОПИНАМБУРЫ.

Топинамбуръ зовє ся рoстина пōдōбна до соняшника. Декуда зовуть єи бульбōю-сырѣбōю або турецкою рѣпою. Корѣє сєи рoстины бульбистє и має въ собѣ много мучины. Ся рoстина необходима для малыхъ господарствъ. Она удає ся на найслабшїй землї, подає всякому скотови домашньому поживну їду а листє и былє пожирає западливо рогова худоба и ѓвцѣ. Топинамбуръ сѣє ся такъ само, якъ картофля. Бульбы садять ся за плугомъ або въ ямкахъ, а коли топинамбуръ зойде, треба добре заволочити або обсапати. Пōзнїйше можна и пōдгортати, но се не конче, бо топинамбуръ рoстє буйно и заглущує всяку хoпту. На топинамбуръ призначає ся звыклє кавалокъ оранины на кōлька рōкъ. Се дѣє ся для того, щобы що весєлє не треба топинамбуры сѣяти, бо въ осєни при копаню сихъ бульбъ зōстає ся въ землї малєнькихъ бульбокъ єщє досєть, а тыхъ стане на другє жниво. Вырoстаючї стебла можна на рōкъ разъ або й два скосити и коровы ними годувати. Розумѣє ся, що се шкодитъ бульбамъ; бо они тогды не будутъ такъ выдатнї. Въ осєни треба конечно стебла скосити и або зелєнымъ годувати або сушити на сѣно. Не зѣдженє бадьлє уживає ся на огонь. Топинамбуръ копає ся такъ, якъ картофля, тōлько не конче ю копати въ осєни передъ морозами, бо она може и на поли зимувати. Для того копає ся ю тогды, коли и кōлько треба, звыклє же на веснѣ. Коровы кормлєнї топинамбу-

рами дають багато и дуже смачного молока. Також конї, овці и свинї годують ся добре топинамбурами. Их можна сїяти вже вь осені, при них мало роботи а багато зыску. Що два роки добре поле з топинамбурами легко гноити або розведеною гноївкою поливати. На слабьомъ поли больше уродить ся якъ картоплї. Топинамбуры ховають ся через зиму вь стяртахъ легко прикритыхъ, щобы не гнили. —

Учїте ся, брати мои!

НОВІ КНИЖКИ.

«БИБЛІОТЕКИ ДЛЯ МОЛОДЬЖИ» що видає під редакцією Омеляна Поповича «Руска Бесїда» вь Чернівцяхъ вийшла книжочка 5. и мїстить вь собі: «Европа», (геогр. статя) «Щастє а нещастє» (казка Стефана Ковальового) и «Оревъ», (статя зь образомъ Ер. Пігуляка), окрїмъ того образъ О. Федьковича, першого бук. поета руского. — Цїна книжочки 10 кр., предплата на цїлий рочникъ (12 книжочокъ) 1 зол. Єще продають ся по тїйже цїнї поодинокї книжочки изъ 1885. и цїлї рочники изъ 1886. року.

Галицко-руську бібліографію XIX. вїку (1801—1886) зь увагладненемъ всїхъ рускихъ выдав на Буковинї и Угорщинї видає п. Іванъ Ем. Левицкій.

Географія Руси. Часть перша: Русь галицка, буковинська и угорська. Зь картою Галичини, Буковини и угорской Руси. Написавъ Романъ Заклинскій, ц. к. учитель вь семинаріи учительской мужеской у Львовї. Выдане товариства Просвїта. 150 сторїнъ 8-о. Цїна 45 кр.

Звертаємо увагу родимцївъ буковинскихъ на се намъ вельми потрібне дїло, якого дякуючи авторови и тов. «Просвїтї» мы дїждались. Купуйте и хїснуйте нимъ!

Думайте, читайте!

Переписка Редакції и Администрації.

Симъ числомъ кончить ся пятый пїврїкъ видавництва «Буковини». Дякуючи всїмъ п. т. Родимцямъ-патріотамъ, що мимо-ворожихъ затїй не лишили насъ своєю моральною и матерїальною підмоги, на котрій спочиває наше видавництво, їдзиваємось до Васъ, Панове братя, не оставити «Буковину» и на дальше своєю опїки, позаякь кождому тямучому Русинови ясно, що дальше выдаване «Буковини» є великою ваги для Буковинской а тымъ то и для цїлої Руси. «Буковина» же то не чїй наймитъ, а охотникъ-борецъ за руску правду и силу и волю, котрого піддержувати повиненъ рускій народъ, до котрого симъ и їдзиваємо ся.

Зь симъ числомъ высылаємо 4. пїваркушъ додатку до «Буковини», котрый мїститъ вь собі конецъ статїй «Историчнїй

свїдоцтва», «Старый господарь умирає и сына научає» (поезія О. Федьковича), «Що любишь?» (поезія Омеляна Олексєвго) и початокъ повїсти Евгенїя Ярошиньской: «Вїрна любя».

Хто пришле до слїдуючого числа «Буковини» предплату до кїнця сего року получить вє 4 пїваркушъ додатку, що доси вийшли. Довжиникамъ нашимъ высылаємо зь симъ числомъ припїмнення, котрї безъ проволоки увагладнити просимо. —

ИСТОРИЯ ЛИТЕРАТУРЫ РУССКОЙ ТОМЪ I.

Д-ра О. Огоновского

вийшла вже зь друку и можна єї дїстати вь друкарни товариства «им. Шевченка» (ул. Академична ч. 8.), у автора (ул. Пїдвале ч. 9.) и вь книгарняхъ: Ставропигійской и Миликовского (Старжика)

ПО ЦїНї 1 зол. 70 кр.

Замовляючимъ просто вь товариствї «им. Шевченка» або черезъ рускій часописъ «Дїло», «Зорю» и т. д. высылає ся книжка франко.

ПОРТРЕТЪ

ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

невиданий у насъ ще доси (поетъ, одигнений звичайно, сидить на крїселї зь їдкритою головою) выданий заходомъ тов. «Просвїта» вь фотографичномъ заведенїю Ангерера у Вїднї. Можна дїстати вь тов. «Просвїта» ул. Орменьска ч. 27. I. поверхъ по 50 кр. Образъ єсть 62 см. довгїй а 45 см. широкїй. Замовляючї зволить прислати 20 кр. на порто, бо кожду посылку треба рекомандувати.

ВАТРА,

літературный Збїрникъ Василя Лукича, выданий коштомъ членївъ руского казино вь Стрию на дохїдъ того-жї, вже появилась вь розпродажи.

Цїна 1 прим. зь пересылкою реком. 1 зол. 50 кр. Замовляти можна черезъ часописъ рускій або їдносячись впрїсть до выдїлу казино.

Выдає и за редакцію їдвїчає: Осипъ Ю. Гординьскій-Федьковичъ.

Зь печатнї Г. Чоппа.

«Буковина» виходить
1. (13.) и 16. (28.) кожного
мѣсяца.

ПРЕНУМЕРАТА
платна въ Чернівцяхъ
выносятся:

на цѣлый рокъ 3 зол. — кр.
» півъ року 1 » 50 »
» третину » 1 » -- »

Поодинокі числа 15 кр.

БУКОВИНА.

Часопись політична и наукова
для народа руского.

РЕДАКЦІЯ и АДМИНИ-
СТРАЦІЯ «Буковины» зна-
ходять ся въ Чернівцяхъ
(Улиця лизійна ч. 29), куда
всѣ донеси адресовати на-
дежны.

Цѣло- и піврочні пред-
платителѣ достаютъ зъ кож-
дымъ 3. числомъ премію.

ОЦОВЪЩЕНІЯ и ПРИЛОГИ
обчисляютъ ся якъ найде-
шевше.

ПРИВѢТНА ПѢСНЬ

ЕГО ЦѢСАРСКОМУ ВЕЛИЧЕСТВУ НАСЛѢДНИКОВИ ПРЕСТОЛУ

АРХИКНЯЗЕВИ РУДОЛЬФОВИ

одъ

БУКОВИНЬСКИХЪ РУСИНОВЪ.

Заспѣваймо разомъ, братья,
Пѣснь привѣтну зазвенѣмъ;
Повитаймо щирымъ серцемъ
Гостя милого намъ веѣмъ.
Покажѣмо, що и Русинъ,
Вѣрный все горожанинъ,
Днесъ щастливъ, що въ Буковину
Загостивъ Цѣсарскій Сынъ,
Рудольфъ, Свѣтлый Господинъ.
Сынъ Отця, Що просвѣтивъ насъ,
Що намъ волю дарувавъ;
Онъ пославъ тутъ Сына Свого,

Щобъ народъ Онъ Свѣй познавъ
А народъ Го покохавъ. —
Архикнязю нашъ Пресвѣтлый,
Жий щасливо много лѣтъ!
И позволь днесъ повторити
Свѣтлости Твоѣй обѣтъ,
Нашихъ прадѣдовъ завѣтъ:
«За Габсбургѣвъ Дѣмъ, Корону,
Ихъ онѣку и любовь
Стати зъ ворогамъ до бою
И пролити серія кровь
Рускій народъ все готовъ!»

О. О.

Архикнязь Рудольфъ въ Галичинѣ.

Архикнязь Рудольфъ зъ женою Стефанією перѣѣхали во второкъ о 6. годниѣ ранограницю Галичины.

Въ Краковѣ при дворци красно прибраномъ зоббрало ся множество народу. Коли поѣздъ въѣздивъ въ дворець то розлягъ ся гукъ 24 выстрѣловъ зъ пушокъ и мѣшавъ ся зъ окликомъ народу и имномъ народнымъ, гранымъ войсковою музикою. Достохвальнй Гостѣ высѣли зъ вагону. Архикнязь Рудольфъ повитавши епископа одбувъ переглядъ почетной компаніѣ войска, а Архикнягиня подѣйшла до дамъ, приняла букеты одъ панѣ Залеской, Тарновской и Виндштреновой и розмовляла зъ кѣлькома. Потѣмъ обоє увѣйшли до салѣ, де середъ пѣвкруга стояли маршалокъ краю и д-ръ Фр. Смолька. Всѣ зоббранѣ повитали Достохвальныхъ Гостей окликомъ „Нехъ жийонъ“ а маршалокъ г-р. Янъ Тарновскій промовивъ:

(По польски) Вашй цѣс. и кор. Высокости схотятъ наймилостивѣйше дозволити, щобъ я на границяхъ краю, въ имени людности сего королевства, перенятю найглубшою почестію, вдякою и найживѣйшимъ привязанемъ до пануючон намъ найласкавѣйше Династіѣ, повитавъ Вашу цѣс. и кор. Высокѣсть вразѣ зъ Найдостойнѣйшою Его женою, яко наслѣдника великихъ и себѣтлыхъ традицій Найдостойнѣйшого дому Габсбургѣвъ — яко наслѣдника стѣлько честнотъ и славы — яко сына благодущного Монарха, въ котрѣмъ край нашъ чтитъ свого добродѣя и дѣя котрого має найбѣльшу та неугасаему вдячнѣсть!

(По руски) Цѣла люднѣсть сего краю, вѣрній подданій Твого Найдост. Родителя, перенятій найвысшою радостію зъ причины давно бажаного прибутя Вашихъ цѣс. и кор. Высокостей, складаемо зъ глубины серця найгорячѣйшу подяку, якъ такожь завѣрене непохитной вѣрности и привязаня до Трону и Династіѣ.

(По польски) Нехай Всемогущій береже, благословить и захове Вашу цѣс. и кор. Высокѣсть вразѣ Найдост. женою на славу пануючого Дому, для щастя народѣвъ и могущости монархіѣ.

Нехай жиють Ихъ цѣс. и кор. Высокости Архикнязь Рудольфъ и архикнягиня Стефанія!»

(Потѣмъ п. маршалокъ то само одчитавъ по нѣмецки.)

Архикнязь Рудольфъ одповѣвъ коротко тими словами:

„Ich danke sehr dem Herrn Landmarschall für die freundlichen Worte — Allen für diesen schönen Empfang. Ich bin sehr erfreut, dieses schöne Land kennen zu lernen. Ich sympathisiere mit beiden Nationalitäten. Wir sind vereint mit Banden treuester Liebe.“ («По руски значать сѣ слова: Дякую дуже пану маршалкови за приязній слова — а всѣмъ за се хороше принятє. Я дуже радъ, що можу познати сей хорошій край. Я симпатизую зъ обома народностями. Мы сполучені узами найвѣрнѣйшой любви.»)

Архикнягиня подякувала подавши руку г-р. Тарновскому и д-ру Смольцѣ.

При оглушаючихъ окрикахъ зоббраного народу выѣхали дворскими поѣздами Высочайшй Гостѣ и ихъ свита зъ дворца до мѣста.

Тутъ о 10 год. одбули ся принятіє рѣзнихъ депутатій, властей и товариствъ. По представленію русскихъ селянъ арх. Рудольфъ поручивъ, щобы всѣ селяне, належачій до иншихъ депутатій, устали ся на подворю палаты, зѣйшовъ до нихъ и до дуже многихъ промовивъ якесь слово.

Пополудни Дост. пара звидѣла катедру на Вавели, де спочивають такожь княгинѣ зъ дому австрійского. Зъ катедры удала ся Архикняжа Пара до нового университета. Тутъ въ авли промовивъ до архикнязя ректоръ г-р. Стан. Тарновскій, величаючи Архикнязя яко опѣкуна наукъ и писателя (слѣдителя природы и иниціатора та спѣвробѣтника великого выдання о народахъ австрійскихъ), просивъ его, щобы принявъ одъ краковського университета дипломъ на доктора философіѣ.

Вечеромъ приѣхала Дост. Пара надъ Вислу приглянутись пусканю вѣнкѣвъ по Вислѣ. По обохъ бокахъ Вислы було до 20.000 народу. Пускано штучній огнѣ, двѣ оркестры и 2 хоры спѣвали и грали на перемѣну. Цѣле мѣсто було ясно илюминоване.

На другій день (29. л. черня) Архикняжа Пара выслухала службѣ Божой въ костелѣ и Архикнязь удавъ ся на оболоня на переглядъ войска. О 2^{1/2} год. Дост. Гостѣ выѣхали зѣзѣницею до Кшешовець до графа Арт. Потоцкого, а зъ дворца Кшешовицкого поѣхали шестикѣнною каритою до двора на обѣдъ. Повернули-жь Дост. Гостѣ зъ Кшешовиць до Кракова о год. 8 вечеромъ. Мѣсто було рѣвножь якъ першого дня илюминоване.

Дост. Пара удала ся того дня поѣздомъ зѣзѣницѣ до Вѣлички звидѣти тамошній копальнѣ. До копальнѣ мали Дост. Гостѣ увѣйти шибомъ Даниловича, заложеннымъ 1640. року, а котрый теперъ буде звати ся шибомъ арх. Рудольфа. Дост. Гостѣ спустили ся до копальнѣ при помочи паровой винды. На долиниѣ застали вже богато шляхты. По коротѣмъ молебни въ каплицѣ звидѣла Архикняжа Пара балеву салю зъ выставою гѣрничною и поодинокій шибѣ; въ однѣмъ выставлена була пирамида 10 метрѣвъ, высока въ честь Ихъ Высокостей и образъ зъ живыхъ особѣвъ представляючій г-руну гѣрниківѣвъ. Опѣсля повсѣдали всѣ въ маленький вагону и доѣхали до т. зв. дворца Голуховского, нышно освѣтленого, и тутъ одбуло ся снѣданє. За довгий стѣвъ засѣла архикняжа пара а побѣчь нихъ шляхта, кѣлькохъ высшихъ войсковыхъ и урядникѣвъ. Бувъ на тѣмъ снѣданію такожь сов. Бережницкій. Маршалокъ г-рафъ Тарновскій взнѣсь по нѣмецки тоастъ въ честь Дост. Гостей, а Архикнязь покнувши ся кѣлишкомъ зъ намѣстникомъ, маршалкомъ и г-рафомъ Адамомъ Сап-гою, промовивъ по нѣмецки:

Дякуючи Вамъ, пане маршалокъ, за приязній сло-

ва, користаю зъ нагоди, щобы выпити сю шклянку за добро сего хорошего краю и замешкающихъ его обохъ братныхъ народовъ. Господь всемогущий най хоронить и заступитъ Галичину и най поправидитъ сей край и цѣлу монархію до великои, доброй и щасливой будущности, якъ мы сего всѣ желаемо, и взываю васъ мои панове, піднести всѣхъ насъ радостію наповняющей и ошастливляющей окликъ: Нашъ цѣсаръ и король най жие!» (Окликъ сказавъ Архикнязь по польски, що розумѣ ся выкликало у присутныхъ велике одушевлене.)

Зъ членомъ Выдѣлу краєвого сов. Бережницькимъ Архикнязь и Архикнягиня розмовляли яко зъ представителемъ Русинівъ. И Архикнязь и Архикнягиня высказали свою радѣсть зъ того, що вже въ Краковѣ мають приятисть бачити витающихъ ихъ Русинівъ.

О 4. годинѣ Дост. Гостѣ вышли на верхъ и поѣхали до Кракова. Илюминація сего дня выпала якъ найлѣпше.

Дня 1. липня о год. 7 рано выѣхали Дост. Гостѣ на дворецъ желѣзницѣ. Архикнягиня Стефанія выѣхала двѣрскимъ поѣздомъ до Вѣднѣ, а Архикнязь Рудольфъ до Тарнова.

Поѣздъ Архикнязя задержувавъ ся на коротко въ Бохнѣ и Слотвинѣ. Въ Бохнѣ витали Архикнязя депутаціѣ селянскій, рада повѣтова, урядники и пр.; архикнязь розмавлявъ довшу хвилю зъ селянскою депутацією. Такожъ въ Слотвинѣ розмавлявъ архикнязь зъ селянами, и то по польски.

О годинѣ 9½ прибувъ архикняжій поѣздъ на перонъ въ Тарновѣ. Въ Гумнискахъ Чорной и Ряшовѣ Дост. Гости витали на перонѣ власти политичній, войсковой, депутаціѣ повѣтовой и селянскій и пр. (Д. б.)

Вандрѣвка Черновецкой руской молодѣжи по Буковинѣ.

Заохочена ви. нашими патріотами зъ провинціѣ, рѣшилась руска молодѣжь вандрувати сихъ вакацій по Буковинѣ, надѣючись на сердечну привѣтливѣсть своихъ ви. земляковъ въ родимыхъ затышкахъ; се бо чиста и пламенная любовь велитъ ѣй пойти, познаитись, потужити и розвеселитись въ своей честной и доброй русской родинѣ.

Порядокъ вандрѣвки: Понедѣлокъ, 20. руского Липня (1. лат. Серпня): О 4. год. рано збирають ся участники въ хатѣ тов. «Союзъ» и удають ся пѣшходомъ до а.) читальнѣ въ Раранчу; снѣвы, декламации и ѳдчиты. О 3. год. зъ полудня пѣшходомъ до б) читальнѣ въ Топорѣвцяхъ; снѣвы, декламации и ѳдчиты.

Вторникъ, 21. р. Липня (2. лат. Серпня): Рано пѣшходами до Заставны; о 7½ год. вечеромъ, вокально-деклам. забава зъ танцами.

Среда, 22. р. Липня (3. л. Серпня): По ѳбѣдѣ пѣшходомъ до Кѣцмани.

Четверъ, 23. р. Липня (4. л. Серпня): о 7½ год. вечеромъ, вокально-деклам. забава зъ танцами въ Кѣцмани.

Пятница, 24. р. Липня (5. л. Серпня): По ѳбѣдѣ пѣшходами до читальнѣ въ Неполоковцяхъ: вокально-декл. вечерокъ.

Субота, 25. р. Липня (6. л. Серпня): Рано пѣшходами до Вашковцѣвъ; о 7½ год. вечеромъ, вокал. забава зъ танцами.

Недѣля, 26. Липня (7. лат. Серпня): Рано пѣшходами до читальнѣ въ Рускомъ-Баниловѣ. Вечеромъ забава зъ снѣвами и декламациями.

Понедѣлокъ, 27. Липня (8. л. Серпня): а) Рано пѣшходами до читальнѣ въ Испасѣ; снѣвы, декл. и проч. б) по ѳбѣдѣ пѣшходами до читальнѣ въ Чорногузахъ; вечерокъ вокально-декл. в) Вечеромъ пѣшходами до Выжницѣ на нѣчтѣгъ.

Вторникъ, 28. р. Липня (9. л. Серпня): О 7½ год. вечеромъ, вокально-декл. забава зъ танцами въ Выжницѣ.

Среда, 29. р. Липня (10. лат. Серпня): Около 11. год. передъ полуднемъ, пѣшходами до села Росток. Гостина въ тамошного впр. о. прот. и приходника. Вечеромъ снѣвы, декл. и ѳдчиты.

Четверъ, 30. р. Липня (11. л. Серпня): а) Рано пѣшходами до впр. о. приходника въ Усте-Путиловѣ. б) По ѳбѣдѣ пѣшходомъ до Дѣхтинцѣвъ, на нѣчтѣгъ у тамошного впр. о. приходника.

Пятница, 31. р. Липня (12. л. Серпня) Рано пѣшходами до Путилова-Сторонця; о 7½ годинѣ вокально-декл. вечерокъ; нимъ кончитъ ся офиціальна часть вандрѣвки.

На вечеркахъ въ Заставной, Кѣцмани, Вашковцяхъ, Выжницѣ и Путиловѣ-Сторонци, просимъ явити ся ласкаво гъ народныхъ или домашнихъ строяхъ. — Вступъ ѳдъ особы 1 зол. Родина зъ 4. особъ 3 зол. Вступъ на забавы въ прочихъ мѣсцевостяхъ безплатный. Чистый доходъ назначенный на «Народный Дѣмъ» въ Черновцяхъ.

Комитетъ постаравъ ся о томъ, щобы П. Т. публика якъ найпріємнѣйше на всѣхъ вечерницахъ забавилась и тому надѣсь, що ви. родимцѣ зволятъ ласкаво въ означенныхъ мѣсцевостяхъ якъ найчисленнѣйше явитись. Се нехай буде заразомъ и запрошенемъ тыхъ ви. лицъ и родницъ, котрымъ мѣсцеві комитеты не вѣпѣють окремі «запрошенія» доручити.

Читальнѣ и частніи лица, котрымъ мы письма въ справѣ вандрѣвки писали, просимъ о якъ найскоршу ѳдповѣдь.

Ви. и. участниковъ просимъ явитись въ Суботу и Недѣлю передъ вандрѣвкою о 2. год. на управы хоральній.

„КОМИТЕТЪ ВАНДРѢВНИЧІЙ.“

Прояснюе ся!

Краковскій „Czas“ помѣстивъ (въ ч. 140 зъ 22. червня с. р.) цѣкаву статью зъ Черновецъ п. заг. „Stosunki Bukowińskie“. Въ статѣ той звертае — прецѣль разъ! — увагу на то, що Румуны не мають права уважати себе панами Буковины и що правительство повинно положене въ Буковинѣ розпознаити та покривдженіемъ народамъ вымѣрити справедливѣсть. Тыми по-

кривдженіми народами суть після статій „Czas-y“, Поляки и Русини, оба ті народи наводять авторъ статі перозлучно. (Въ Буковині після остатного спису людности єсть Русинівъ 239.690, Румунівъ 190.005, а Поляківъ 18.251).

«Дуже хибнимъ — читаємо въ „Czas-ѣ“ — а тенденційно доси удержуванимъ и ширенимъ т. зв. «чокоюми» буковинськими єсть поглядъ мовъ бы то Буковина була переважно лише румунськимъ краємъ, а всѣ инші осѣли тамъ народности, не виключаючи Поляківъ и Русинівъ, були лише якимись заблуканими колоніями безъ ніякої рації національного быту. Пізнавши відносини буковинський, треба дивувати ся, якимъ чиномъ тая очевидна «бліга» буковинських чокоїв могла знайти вѣру въ свѣті, ба навіть въ сусѣдній Галичині. Назвою чокоїв обняти на Буковині всѣ ті, що тільки бавлять ся въ Румунівъ и фірми народности румунської уживають якъ плащика, щоби робити свої приватні добрі інтереси. А тимчасомъ на дѣлі рѣчь такъ представляє ся:

Веручи за лінію демаркаційну рѣку Серетъ и подѣливши такъ Буковину на полудневу и північну, — въ північній Буковині всѣ властители земскі, представляючи шляхту, суть зъ дуже малими винятками чисто польскі, а по часті рускі, и то не лише по назві, але и по ідеї. (Тутъ наводять авторъ поименно дѣдичівъ Поляківъ (трицять колькохъ) и Русинівъ: Василька зъ Зеленева, Флондора зъ Глинницъ, д-ра Воляна зъ Становець и Стефановича зъ Терешень.) Супротивъ численнихъ обывателівъ польськихъ и рускихъ румунський обывателъ являють ся лишъ якъ правдиві винятки.

Що до інтелігенції мѣскої то тая дѣлить ся, поминувши жидівъ и Нѣмцівъ, на двѣ менше-більше рівні половини Поляківъ и Русинівъ, а Румуны и тутъ належать до винятківъ. Найлучшимъ доказомъ того єсть, що тільки польска и руска інтелігенція посѣдають на стільки сили, щоби мати свої орґани публіцистичні („Gaz. Polska“ и «Буковина»). Часописи румунської зовсімъ нема въ Чернівцяхъ и въ загалі въ північній Буковині, а всѣ змагання, поставити часописи румунську, до нічого не доводили просто для того, що майже цілкомъ нема інтелігентної суспільности румунської. Ті, що зовуть себе представителями румунської народности въ північній Буковині, то переважно такі, якъ: Голембійовскій (одъ колькохъ лѣтъ Rogombescu), Калиновскій (Calinescu), Андрѣевичъ (Mogariu), Граматовичъ, Симиґиновичъ и т. п.

Що до класи купецкої и ремісничої, то тая зновъ, поминувши жидівъ и Нѣмцівъ, дѣлить ся, и то вже безъ ніякого винятку, на ті двѣ більше-менше рівні половини: Поляківъ и Русинівъ. То само класа служачихъ и заробничівъ. Такъ єсть въ Чернівцяхъ, такъ єсть у всѣхъ мѣсточкахъ північної Буковини, якъ: Кіцмань, Серетъ, Сторожинець, Бояны, Заставна, и т. д. Такъ само осѣли по селахъ

ремісники и двірська служба — то безъ винятку лише або Поляки, або Русини.

Що до селяського люду — то той въ північній Буковині чисто рускій, а осади Румунівъ належать до дуже рѣдкихъ винятківъ.

При такихъ фактичнихъ відношенняхъ національнихъ въ північній Буковині, вказуючихъ Поляківъ и Русинівъ, якъ що до числа, такъ и що до сили інтелігенції та майна, одинокими факторами національно-життєвими, — мусить кождий безсторонній здумѣти ся, якимъ правомъ и якимъ способомъ приходитъ партія румунська, зложена лише зъ одиниць, жадати якоїсь гегемонії надъ північною Буковиною и фактично мати нині тую гегемонію, пригнетаючи Поляківъ и Русинівъ?!

И зъ становища якихъ правъ ніби історичнихъ клічъ румунської въ сполученю зъ гр.-православною консисторією, котра православія уживає за средство до махинацій політичнихъ, не вільно порывати ся на переважаюче число елементівъ польского и руского въ північній Буковині, щоби ихъ силою румунизувати! Зъ історії звѣстно, що Буковина — то край граничний, нейтральний, котрий въ значеню етнографичномъ повставъ зъ повільного напливу зъ півночі людности польскої и рускої, а зъ полудня румунської. Поляки и Русини отже мають що найменше таке саме право історичне до північної Буковини, якъ Румуны до полудневої. А коли ще спитати, хто въ історії для краю, що нині становить Буковину, більше заслужавъ ся? — то Поляки и Русини, що въ війнахъ противъ Турківъ и поганьства кровію зливали поля буковинський, бо о Румунахъ історія мовчить.

Зъ того все виходить ажъ надто ясно, що нинішня гегемонія т. зв. партії румунської въ північній Буковині єсть нічимъ неоправданою аномалією, а усунути єй була бы вже крайня пора!

Аномалія тая закрала ся за правительства буйшого президента бар. Алезанього. Нинішній же президентъ бар. Піно становъ на ґрунті чистої, безоглядної справедливости и для того Поляки и Русини північної Буковини зъ повнимъ довір'ємъ вижидають одъ него помочи до правдивого рівноуправлення. За бар. Алезанього надто видимою була протекція партії румунської.

Въ Австрії нині зъ засади нема и бути не повинно (правда! — Ред.) ніякої протекції, а тільки справедливість. Колижъ вже о протекції мова, то хто заслуживъ въ Буковині скорше на протекцію правительства: чи партія румунська, котра недавно доставила судамъ буковинськимъ факту головної зради, чи Поляки и Русини буковинський, котрі передъ правительствомъ стоять чисті?!

Мы навели дословно, що подає після „Czasu“ «Дѣло.» — Статя сама не подає нічого нового, божъ описані въ ній відносини буковинський намъ занадто добре звѣстні. Важність статі «Часу» лежить въ тому,

що прецїнь разъ вже и галицькі Поляки заінтересовали ся буковинськими Славянами, головнужь вагу сего кроку добачаемо въ томъ, що „Czas“ — є офіціальною газетою могучихъ своимъ впливомъ Поляківъ и є надїя, що гадка рѣвноуправленія буковинськихъ народностей а властиво положене кѣнця румунському верховодству на Буковинѣ, котре вимѣрене на загалу буковинськихъ Русинѣвъ, не остане тѣлько словомъ а перейде въ дѣло. Въ сѣй надїи укрѣпленє насъ дотеперѣшнє безсторонне и справедливє урядованє начальника краю С. Е. барона Піна. Будучнѣсть руского народа на Буковинѣ лежить при нинѣшнихъ обставинахъ въ рукахъ бук. Русинѣвъ. Тому до дѣла, брати, до оборони правъ нашихъ на кождѣмъ а кождѣмъ кроцѣ! На бѣкъ байдужнѣсть, вычѣкованє, шкаралупство, а смѣло до позитивной працѣ, она насъ ще спасти може. —

БУКОВИНЬСКИЙ ТОВАРИСТВА РУСКИЙ.

На «Народный Дѣмъ въ Чернѣвцяхъ» зложили: Гостѣ оставшїи по бенкетѣ на ювілею Данила Млаки 7 зол. 41 кр., три Чехи и три Русины у «Мамѣнки» 4 зол. 50 кр., учителѣ на конференціи въ Кѣцмани 5 зол., п. Левъ Сасъ-Терлецкій 1 зол. Щедрымъ дателямъ щиро-руске Спаси-Бѣгъ!

Читальня въ Ленкѣвцяхъ складає симъ свѣтлому товариству «Просвѣта» сердечну подяку за даръ 76 книжочокъ свого виданя и заохочуюче исьмо.

Василь Веренька,
голова.

Николай Веренька,
секретарь.

Дописи „Буковины“.

ПОДЯКА.

Якъ недужій, котрого груди давить болѣзна утѣма а ѣддыхъ спїняє тяжка непривѣтна атмосфера дякує тымъ щирымъ братнымъ рукамъ, що вывели его на свѣжїй воздухъ и дали полєхнати его зболѣлой груди; якъ томлений спрагою подорожний дякує тому леготови, що середь безлюдной пустинѣ навѣявъ на него свѣжостїю недалекой оазы, такъ убога наша руска сцена, зазнавши въ своѣй сєгорѣчной тяжкой мандрѣвцѣ по родинѣ рѣжной а наибѣльше незавидной щербатой долѣ, дякує тымъ братнымъ серцямъ, що дали їй ѣджити по довгѣй утомѣ, дали їй скрѣпитись и загрѣтись до дальшихъ трудѣвъ. Двѣмѣсячний побутъ нашого товариства на Буковинѣ принѣсь ему тѣлько матерїальныхъ а еще бѣльше моральныхъ користей, що мы уважасмо нашимъ святымъ обовязкомъ пѣднести нашу прилюдну подяку тымъ Многоповажнымъ Патріотамъ, котріи приголубили убогу нашу музу народну якъ свою рѣдну дитину. Передвсѣмъ дякуємо Высокоповажнымъ черновецкимъ Патріотамъ а особливо сов. Винницкому, проф. д-ру Стоцкому, проф. Поповичеву, Єр. и Ю. Пигулякови, и. Тиминьскому и др. за ихъ ласкаве и горяче покровительство для нашої

сцены въ часѣ ея двѣмѣсячного побуту въ Чернѣвцяхъ, дальше дякуємо сердечно Вп. оо. Хариновичеву и Манастырскому за ихъ ласкаву и щиро-руску гостинну, Вп. судїямъ Ясеницкому, Романшканови, Михальскому и о. Семаніюкови, парохови Выжницѣ, за ласкаве безплатне доставленє нашому товариству пѣдводъ зъ Снятына до Выжницѣ, и зъ Выжницѣ до Косова и горяче покровительство нашого театру въ часѣ его побуту въ Выжницѣ дальше дякуємо нашимъ сердечнымъ братьямъ-селянамъ и всѣмъ такъ мѣсцевымъ якъ и доокрестнымъ патріотамъ за ихъ ласкаву прихильнѣсть и помѣчь, котра загрѣла насъ до дальшой неутомимой працѣ для добра руской штуки, для славы руского слова.

Въ Коссовѣ, въ червни 1887.

Иванъ Биберовичъ,

Иванъ Гриневецкій,

директоры руского народного театру.

ДРОБНІЙ ВѢСТИ.

(На срѣбне вѣствє С. Е. барона Піна) выслали рускій товариства «Руска Бесѣда», «Руска Радѣ» и «Народный Дѣмъ» якъ такожь и наша редакція телеграфичный щиро-сердечный поздравленя.

(И. Мартиновичъ) оголосивъ въ „Buk. Rundschau“ на дняхъ новє распорядженє, пѣсля котрого не позволєє нѣкому иншому зъ Русинѣвъ бути пѣрѣводникомъ Русинѣвъ. Заразомъ оповѣщає И. Мартиновичъ всѣмъ и вся, що и дальше буде выжидати (не сказавъ въ правдѣ чого, но здаєсь, що именованя на со-вѣтника консисторїи) и що остає и на дальше (не смѣйтесь!) вѣждомъ Русинѣвъ буковинскихъ. Не знаємо, въ чѣмъ ще буде И. Мартиновичъ Русинамъ пѣрѣводникомъ, доси бо ограничалось его пѣрѣводництво на одинъ выбѣръ пана Зоты на посла, при котрѣй нагодѣ И. Мартиновичъ злоупотребляючи лѣальнѣсть нашого народа попровадивъ выбѣрцѣвъ-Русинѣвъ до выбѣру сего щирого(?) руского(?) посла пустивши, якъ загално люди оповѣдають и иншуть, тумана, що выбѣру Зоты на посла жєлає собѣ самъ Найяснѣйшїй Монарха. — Вивать посолъ рускій Янку Зота! Вивать патентованный пѣрѣводникъ рускій И. Мартиновичъ!

(Вандрѣвка) руской молодѣжи запѣвдає ся дуже хорошо. Комїтетъ вандрѣвничїй получилъ вже майже зо всѣхъ мѣсцъ вельми сердечный и приклонный ѣдновѣди, котрїи свѣдчать о живѣмъ патріотичнѣмъ руху на провинціи. Надѣємо ся, що запрошєнны высланы въ околїцѣ Заставны, Кѣцмани, Вашкѣвцѣвъ и Вижницѣ принятїи будутъ благосклонно и зберуть въ помянутыхъ мѣсцевостяхъ численныхъ гостей на доказъ, що загалъ буковинскихъ Русинѣвъ не спить.

(Нова читальня) отворить ся 2. (14.) Августа с. р. въ Розтокахъ, Буде се друга читальня въ нашихъ гуцульскихъ горахъ. Дай Боже тѣлько, чтобы она не заснула, якъ перша гуцульская читальня въ Путиловѣ. Отворєне читальни въ Розтокахъ пѣдъ рѣдкимъ ще у насъ покровительствомъ духовнымъ именно впр. протоєра о. Григорїя Кантемира ѣдбуде ся въ присутности черновецкихъ студентѣвъ-вандрѣвничѣвъ. Добра нагода була бы воскресити пѣдъ частъ вандрѣвки и Путиловску читальню, вжежь темнота и пїаньство у нашихъ горахъ дѣйшли до крайности!

(Мѣщаньска читальня) въ Чернѣвцяхъ, що колись пѣдъ знаменитымъ проводомъ и. Тиминьского хорошо розвивала ся, заснула тяжкимъ сномъ. Часъ

бы и си воскресити, на що звертаємо увагу патріотів, що мають впливъ на черновецких мѣщанъ. Дѣло се важне й достойне заходу.

(Противъ румунизаціи) назвъ буковинскихъ мѣсцевостей черезъ черновецку консисторію мавъ, якъ зачуваємо, выступити Е. Е. панъ президентъ краю поручаючи консисторію употребляти въ урядовыхъ письмахъ тільки офіціальнихъ назвъ. Новодомъ сего кроку Его Екселенціи противъ шовинистичного фалшерства мало бути письмо консисторіи до правительства, въ котрѣмъ перехрещено рускій Чорный-Потѣкъ на румунскій Пареу-Негру.

(Дирекція учительской семинаріи) въ Черновцахъ удѣлюе оконченымъ питомцамъ (и Русинамъ) дуже радо всякій інформаціи що до опорожненыхъ учительскихъ мѣсць при румунскихъ школахъ, дотично русскихъ шкѣлъ же извиняе ся, що не знае обставинъ. Може бы в. ц. к. рада шкѣльна краева, въ которой и п. директоръ засѣдае, зволила подати дирекціи уч. семинаріи списъ опорожненыхъ русскихъ шкѣлъ, чтобы и рускій учитель-кандидаты могли найти у своєї дирекціи раду и пораду, куда имъ подаватись. Такимъ чиномъ не приходивъ бы директоръ уч. семинаріи въ колізію зъ инспекторомъ румунскихъ шкѣлъ народныхъ, що виходить звичайно на румунизацію русскихъ учителей и на шкоду для русскихъ шкѣлъ.

(Декламаційно-вокальный вечеръ) устроуваный въ среду дня 6. л. липня с. р. въ Тернополі заходомъ русскихъ товариствъ «Руска Бурса», «Руска Бесѣда» и філіи товариства «Просвѣта» въ честь 25-лѣтней литературной дѣятельности Данила Млаки (Исидора Воробкевича) одбувъ ся въ сали рады громадской (въ магистратѣ І. поверхъ) на доходъ «Руской Бурсы въ Тернополі», а при благосклонной участи Ви. панъ Б., Д. и С., Ви. п. Гулашевича, Ви. о. Витошиньского (зъ мужескимъ хоромъ) и мѣшаного хоругаменито. Черновецкій товариства выслали на сей вечеръ слѣдуючу телеграму: «Буковинского торжества роздалась днесъ у Васъ луна; кобъ то одъ нынѣ завсѣгда усяка радѣсть, всякій стѣнь котрой будъ зъ русскихъ сторонъ найшли у рѣдныхъ одгомѣнь.»

(Чортъ вхопивъ горѣвку.) Въ Космачи, горскѣмъ селѣ въ Косовѣмъ повѣтѣ, — якъ пише «Дѣло» — много уже людей перестало добровольно пити проклятуу горѣвку, черезъ котру всѣ наши полонины пошли въ нехрещеніи руки, а тѣ, що ще пють, такъ збѣдѣли, що не мають уже нѣяко маржины (нѣ коней нѣ волѣвъ). Арендаръ мусѣвъ згодити косовскихъ фѣрманѣвъ жидѣвъ, чтобы ему доставляли до Космача горѣвку. Стало ся отже такъ, що жиды взяли велику куфу самои шумѣвки, а коли доѣхала фѣра до облаза передъ самымъ Космачемъ, де с велика скала, а по-при ню веде дорога стрѣмка, то фѣрманы, не маючи доброи гальмы, загальмували коломъ. Кобъ зачепивъ о скалу, вѣзъ вывернувъ ся, а куфа полетѣла въ пропасть больше якъ 16-сажневои глубины, та лишь трѣсочки жиды позбирали зъ неѣ, а оковита розлила ся по скалѣ такъ, що и слѣду зъ неѣ не стало. Люде темеръ кажутъ: «Чортъ вхопивъ горѣвку!» Мы додамо: Най онъ, щезъ бы, си и не!

(Ректоромъ черновецкого университета) на рѣкъ шкѣльный 1887/8 выбрано д-ра Генриха Зингера, професора каноничного права на выдѣлѣ правничѣмъ. Д-ръ Зингеръ має 34 роки и е наймолодшею магніфіценціею въ Австрій.

(Пѣдвысшити пенсію почтовымъ и телеграфичнымъ манипулянткамъ) рѣшено на послѣдней сесіи рады державной. Сими днями була у мі-

ністра торговлѣ Бакегема депутація почтовыхъ дамъ въ той справѣ. Міністеръ сказавъ имъ, що пѣдвысшене войде въ жите вже зъ днемъ 1. л. липня с. р. въ той способѣ, що служачи 5 лѣтъ, дѣстануть о 5 зол., служачи 10 лѣтъ о 10 зол., а служачи 15 лѣтъ о 15 зол. мѣсячно больше.

(Неофитъ). Дня 19. л. червня окрестивъ ся въ станицлавѣмъ архикаедр. церквѣ 24-лѣтній жидъ Мендель Цукеръ, зъ городеньского повѣту. Тайну хрещенія удѣливъ крил. о. Шанковскій, а кумами були панѣ бурмистрова Камѣньска и аптикарь п. Амировичъ. Новохрещенець дѣставъ имя «Михаилъ».

(Аристократы польскіи) въ Галичинѣ, котрыхъ почтивъ архики. Рудольфъ своими одвѣдинами, починили всякій коштовный приготования. Князь Адамъ Сапѣга — якъ доведѣе ся «Дѣло» — приготувивъ 400 стрѣльницъ въ новыхъ одинаковыхъ ліберіяхъ зъ дубельтовѣками и утворивъ зъ нихъ шпаліръ. — Графъ Володимиръ Дѣдушичскій перевѣвъ реставрацію палаты въ Пенякахъ и обставивъ салѣоны новыми меблями въ вартости двацять и кѣлькохъ тысячъ золотыхъ. — Графъ Левицкій-Сѣменскій, для скороченія каритѣ архикняжѣи дороги до своєї палаты, казавъ выготовити умысно дорогу на-впростоць черезъ свои лѣсы — великимъ коштомъ.

(Цѣны збѣжа въ Черновцахъ.) Дня 5. л. Юлія с. р. коптовали 100 кіло: пшеницѣ 7 зол. 50 кр. до 8 зол. 10 кр.; — жита 5 зол. — кр., до 5 зол. 40 кр.; — овса 3 зол. 70 кр. до 4 зол. — кр.; — ячменю 4 зол. 60 кр. до 4 зол. 75 кр.; — кукурузы 4 зол. 15 кр. до 5 зол. 55 кр. —

ДЛЯ НАУКИ и ЗАБАВЫ.

Послѣдняя розмова.

«Панове брати!» роспочавъ лѣбаръ п. Розумовичъ сего разу свою промову. «Въ додатокъ до того, щосьте чули послѣднего разу о власной помочи, маю вамъ ще децо сказати. Люде позакладали шпиталѣ для убогихъ хорыхъ, дома сирѣтскіи для выхованія бѣдныхъ сирѣтъ, особіи школы для слѣпыхъ и глухонѣмыхъ, чтобы и симъ несчастнымъ злекшити ихъ недолю. И такъ удало ся дѣвне дѣло, що и слѣпий мацаючи буквы научають ся читати, ба навѣтъ глухій и нѣмій стають письменными, и розмовляють на мигѣхъ такъ зручно, якъ бы й устами. Кромѣ такихъ вельми користныхъ заведенъ суть еще народній кухнѣ, де бѣдний за кѣлька крейцарѣвъ покормити ся можуть. Не меньше пожиточный суть касы щадничіи (шпаркасы) особливо почтовіи щадницѣ, де вже и заощаженныхъ нѣтъ крейцарѣвъ вложити можна, а одъ пятьдесять крейцарѣвъ вже и проценты нарастають. Кто має въ почтовой щадницѣ свои грошѣ, той може на будъ котрой почтѣ австрійской кождою хвилѣ выняти, кѣлько ему зъ нихъ треба. Но мѣстахъ суть еще такіи позичковіи касы, котріи на будъ який залѣгъ вызичають одповѣдну до вартости залѣгу суму за малый процентъ. Великой ваги суть товариства обезпеченія. До нихъ платитъ, хто хоче, не много гроша рѣчно або, що лекше, мѣсячно за обезпечене своего або дѣтей своихъ жита, за обезпечене своего господарства одъ огню, своего поля одъ граду и т. п. Нѣхто зъ насъ не

нає, доки жити має, а коли запише ся до товариства зобезпечени, то вже й має обезпеку, що, хотьбы и завтра умеръ, достає его родина суму, на яку ся заобезпечивъ. Ся обезпека дуже важна для тыхъ, що не мають майна, а тільки свою пенсію. Найліпше товариство до убезпечени житя то товариство урядниківъ у Відни, до него допитати ся можна у кождомъ нашомъ мѣстечку, де суть одпоручники сего товариства, котрі розтолкують кождому, якъ ся рѣчь має. Для нашихъ господарѣвъ дуже важне убезпечене газдѣвства одъ огню и граду. За таке убезпечене платитъ газда після вартости свого майна скѣлька левѣвъ на рѣкъ, а коли збѣде на него нещасте пожого або тучѣ, то товариство убезпечени заплатитъ ему цѣлу шкоду. Щожъ то за велике добро коли господаръ за скѣлька левѣвъ спокѣйно цѣлий рѣкъ лягає и встає; бо нѣ огню нѣ граду не боить ся. Такихъ товариствъ є много у насъ, а въ кождомъ мѣстечку суть ихъ одпоручники, черезъ котрыхъ свое майно заобезпечити можна. Наші селяне повинні однакъ попросити своихъ письменныхъ людей, щоби имъ порадили, у котрого товариства найліпше заобезпечити ся.

Чулисьє, панове братя, скѣлько то рѣжныхъ товариствъ на свѣтѣ є. Всѣ они на то, щоби бѣднымъ помочі. Они то найліпші доказъ, що може громада. Нема на свѣтѣ розумного народу, котрый бы не мавъ такихъ товариствъ безъ числа. И у насъ Русинѣвъ суть такі товариства. Всѣ они заложені свѣтлыми людьми нашими на користъ нашего народу. Въ многихъ селахъ позакладали собѣ розумні, честні люди товариства: а то «Читальнѣ» для просвѣты, «Брацтва тверезости» для отверезеня, «Шпихлѣрѣ» «Касы позичковѣ» и «Крамницѣ» для підмоги народа. Въ Чернівцяхъ заложили просвѣчені Русини товариства: «Руска Бесѣда», котра дбає о просвѣту народа выдаючи книжочки, «Руска Рада», котра упоминає ся о политичні права Русинѣвъ, «Народный Дѣмъ» котрый має збудовати дѣмъ для сихъ товариствъ и удержувати въ нѣмъ пильныхъ а бѣдныхъ ученикѣвъ рускихъ. Такий самі товариства суть у Львовѣ и другихъ мѣстахъ галицкихъ. Они то дбають о добро руского народа, тому панове братя, треба и намъ приступити до нихъ, тымъ бѣльше, що зо всего буде и є и для насъ користъ, а рѣчна вkladка (уплата) до кождого зъ сихъ товариствъ тільки 1 зол. ба ще й менша. Кождый письменный буковинскій Русинъ-господаръ повиненъ вписати ся до черновецкихъ товариствъ «Руска Бесѣда», «Народный Дѣмъ» та «Руска Рада», и до львовской «Просвѣты», що разомъ коштує на рѣкъ 3 зол. або 25 кр. на мѣсяць. Вписанный до сихъ товариствъ достає рѣчно книжкѣ, що вартують бѣльше якъ тѣ 3 левы.»

«Ваша правда, пане Докторъ», озвали ся передні газды красномѣскі и просили, щоби ихъ лѣкаръ вписавъ до рускихъ товариствъ. — Панъ Розумовичъ обѣцявъ имъ то зробити, а далѣ сказавъ: «Панове братя! Симъ розтолковавъ я вамъ найважнѣйше, що вамъ

знати потрѣбно. На конецъ хочу звернути вашу увагу на дорогу, котрою напевно до щастя дѣбетесь.»

«Щожъ то за дорога?» озвавъ ся завсѣгды цѣкавый Петро Подлѣсний.

Лѣкаръ и одповѣвъ: «Дорога до щастя провадитъ черезъ школу. Наука, просвѣта то певна дорога до щастя. Безъ розуму не дасть и богатство щастя. Наука веде до розуму, а розумъ не тільки до богатства але й до правдивого щастя. Вы нарѣкали не разъ на богатѣвъ. Щожъ злекшає симъ житє? Чинить се школа. Тому, панове братя, школы намъ треба; бо школа й лишъ школа то щастя стодола. Въ школѣ навчає ся дитина не тільки читати, писати й числити, але набуває и розуму. Въ школѣ отворяють ся чоловікови очи, и такъ ажъ може онъ провидѣти, пѣзнати, що и якъ ся въ свѣтѣ дѣє, якъ свѣтъ ся має, що треба робити, аби ся до щастя добити. Въ школѣ навчає ся чоловікъ розсудку и здорового погляду на всяке дѣло. Однимъ словомъ: въ школѣ навчаємось жити такъ, якъ Богъ приказавъ. Не говорѣть: Дѣдъ и прадѣдъ мѣй жили безъ школы и я и дитина моя безъ неї жити будемо. Дуже нерозумне се слово! Подѣть свѣтомъ, погляньте на кого хочете, а побачите, що тільки свѣтлі народы щасливі. И ихъ прадѣды не ходили до школы, но они и дѣти ихъ полюбили школу цѣлымъ серцемъ; бо пѣзнали, що минули ся старі часы, та що тому конче и старі звичаї покинути, або марне въ бѣдѣ та нуждѣ згинуть. Часы чимъ разъ тяжші, одно злекнѣє въ розумѣ, а розумъ треба управляти, якъ управляє ремѣсникъ свою руку, а господаръ свое поле. Розуму треба кождому, такъ панови якъ и мужикови; бо передъ Богомъ и правомъ нема нѣ панѣвъ нѣ мужикѣвъ, всѣ они рѣвні. А коли не стоять они на рѣвнѣ, то тому виною тільки занедбанє розуму, науки, школы. Хотите отже, панове господарѣ и вы панове ремѣсники, бути рѣвными зъ панами, зъ богачами, то йдѣть до школы; бо лишъ школа, наука, просвѣта рѣвняє всѣхъ людей!

Симъ кончу я нашій розмовы и дякую вамъ за вашу увагу; дай Боже, щоби мои щирі слова приймили ся у вашѣй душѣ, а коли приймуть ся, то певно выйде се на вашу и вашихъ дѣтей користъ.»

«Якъ то, пане докторъ», обѣзвали ся всѣ въ одинъ голосъ, «вы вже не будете продовжати вашій красній науки?»

«Щожъ мы робити будемо въ Недѣлѣ и свята.» обѣзвавъ ся Петро.

«И на се є у мене рада. Нашъ примѣрный учитель панъ Букваровичъ розпочне на другу недѣлю науку, котру по полудни кождої недѣлѣ удѣляти буде тымъ, що окѣнчили нашу школу и радѣ бы дальшого знаня набувати.»

«Слава нашому панови учителеви!» крикнули молодші зъ присутныхъ.

«А що зробимо мы старші?» обѣзвавъ ся зновъ Подлѣсний.

«И для васъ е у мене добра рада», сказавъ лѣкаръ. «Заложѣмъ собѣ читальню. Я й завтра можу передати статуты до потвердження, а за чотыри недѣлѣ зойдемо ся въ читальни. Письменный будуть на голосъ читати газеты и книжки, такъ буде для нихъ и для неписьменныхъ наука и забава.»

«Слава нашому панови Докторови и многая лѣта!» крикнули всѣ.

«Шкода, що не умѣмо заспѣвати», додавъ Петро.

«И сего научете ся у читальни на славу Богу и людямъ! додавъ и. Розумовичъ.

Веселі, щасливі, мовъ зновъ на свѣтъ народились, розойшли ся Красномѣщане по домахъ, кождый зъ нихъ не находивъ слівъ похвалы и славы для щирого народолобця лѣкаря пана Розумовича.

К О Н Е Ц Ь.

И щожъ вамъ ще сказати про Красномѣсте. Отъ хибѣ, що бѣдне колись село нынѣ правдиве Красномѣсто. Золоте зерно засѣяне розумнымъ лѣкаремъ въ серци Красномѣщанъ приняло ся крѣпко, розросло гарно, буйно. Найшло ся правда скількохъ няницъ и загвождженихъ головъ, що не приставали зъ початку на нові розумні порядки, но коли побачили гараздъ тыхъ, що пішли за щирою радою пана Розумовича, покаяли ся и они, жалуючи, що не пізнали скорше спасенного дѣла.

Ануко, панове брати, возмѣть ся и вы до такого дѣла! А коли нема у васъ такой щирои душѣ, якъ Красномѣскій лѣкаръ панъ Розумовичъ, то розпочнѣть дѣло зъ кінця; отворѣть собѣ читальню, а въ нѣй наберете изъ книжокъ и газетъ розуму, доброи волѣ и охоты до дальшой працѣ около вашего добра, якого вамъ бѣдъ серця бажаю.

О. О. П.

Учѣте ся, брати мои!

Н О В І К Н И Ж К И.

«Пісні жовніарскі з голосами.» Складъ Ю. Федькович. Книжочка перша. Накладомъ тов. «Руска Бесѣда.» Форматъ малю 8", обемъ 2 аркушѣвъ. Звѣд: 1) Молитва руского жовніара, 2) Наша Буковина и Наша Галичина, 3) Наша фана, 4) Нашъ цѣсар, 5) Рекрути, 6) Жовніар, 7) Що жовніару треба, 8) Гей, пане ти нашъ, 9) Ударили тамборники, 10) Марш, 11) Цапѣстрайх, 12) Пустя хлопцѣвъ, 13) До бою! — До кождои піснѣ надруковані и ноты на одинъ голосъ. Слава автора яко незрѣваного жовніарского співака за надто знана, щобы его «Жовніарскі Пісні» захвляювати треба. Скажемо тѣлько то, що написавъ самъ авторъ на передѣ своего збѣрника: Спѣвайте, воляки, абы наша піснѣ и слава по вѣкъ гомонѣла, и насъ далѣ загрѣвала, якъ насъ доси грѣла. — Книжочка коштуе 20 кр., зъ пересылкою 22 кр. Замовляти можна у «Руской Бесѣдѣ» въ Чернівцяхъ и черезъ усе книгарнѣ, рускій товариства и редакціѣ. — О. О.

Душайте, читайте!

Выдае и за редакцію одвѣчае: Осипъ Ю. Гординоскій-Федьковичъ.

Зъ печати Г. Чопна

Переписка Редакціѣ и Администраціѣ.

Розпочинаючи симъ числомъ шестый пѣворѣкъ просимо о ѣдновленѣ предплаты и вырѣвнанѣ залѣглостей.

В А Т Р А,

літературный Збѣрникъ Василя Лукнча, выданный коштомъ членѣвъ руского касина въ Стрию на дохѣдъ того-жъ, вже появилась въ розпродажи.

Цѣна 1 прим. зъ пересылкою реком. 1 зол. 50 кр. Замовляти можна черезъ часописи рускій або ѣдносячися впрѣсть до выдѣлу касина.

БУКОВИНСКІЙ АЛЬМАНАХЪ

«СОЮЗА»

обнимающий на 12 печатанныхъ листахъ 20 поезій, 5 повѣстей и 1 наукову розправу высылае

ПО 80 кр.

НАША РЕДАКЦІЯ.

ПОРТРЕТЪ

ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

невиданный у насъ ще доси (поетъ, одягнений звычайно, сидѣть на крѣселѣ зъ ѣдкрытою головою) выданный заходомъ тов. «Просвѣта» въ фотографичномъ заведенію Ангелера у Вѣдн. Можна дѣстати въ тов. «Просвѣта» ул. Орменска ч. 27. І. поверхъ по 50 кр. Образъ естъ 62 см. довгий а 45 см. широкій. Замовляющий зволють прислати 20 кр. на порто, бо кожду посылку треба рекомандувати.

ПЕРША РУСКА ЧИТАНКА

для школъ народныхъ въ Буковинѣ уложена Львомъ Кириловичемъ, Николаемъ Шкурганомъ и Омеляномъ Поповичемъ вышшла вже въ и. и. накладѣ школьныхъ книжокъ и удобрена в. ц. к. министерією распорядженемъ зъ дня 28. л. Мая с. р. для 2. и 3. року школьного; цѣна 40 кр.